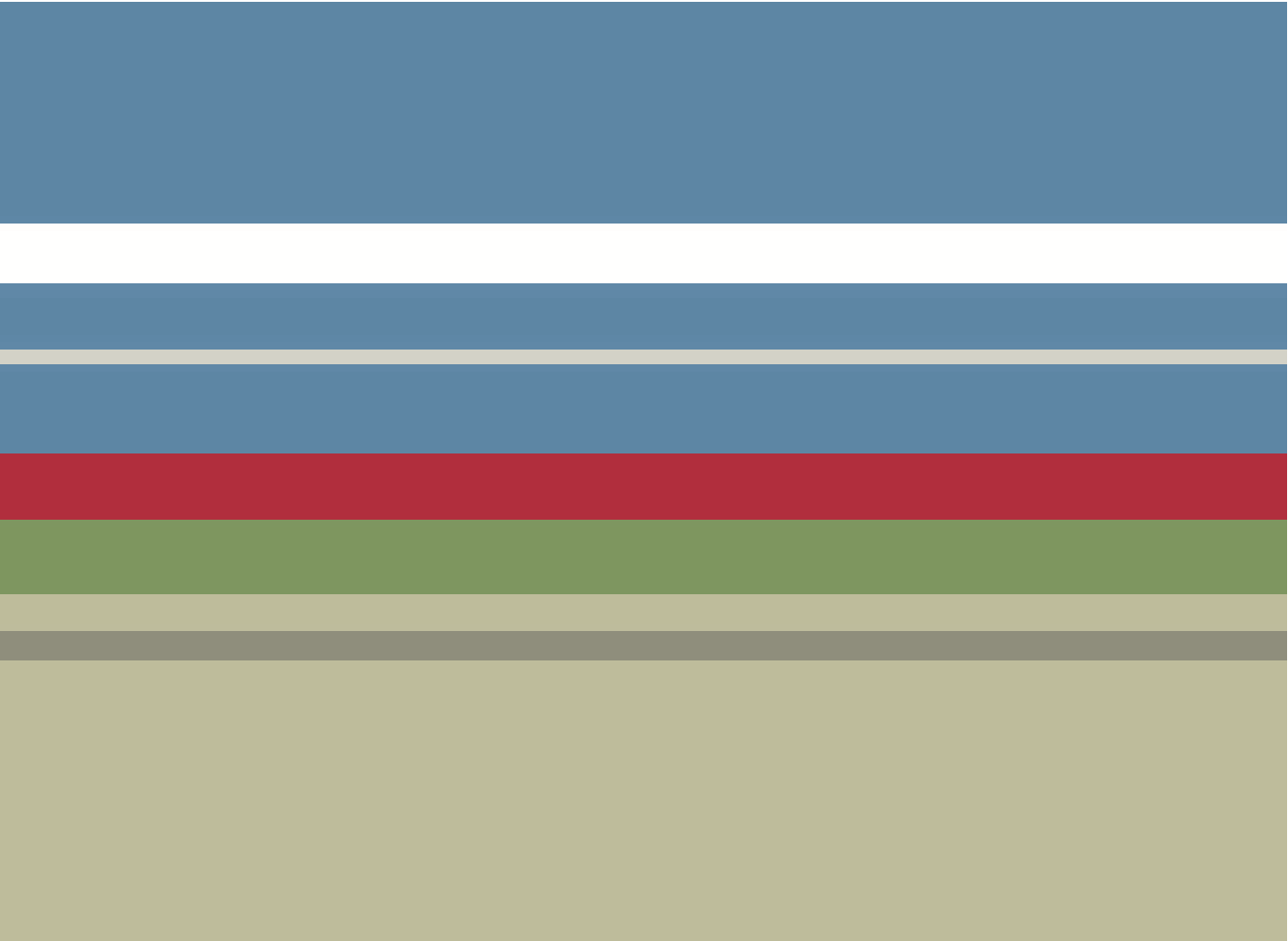

Programmabegroting 2024

Inhoudsopgave

Bestuurlijke boodschap	3
Leeswijzer programmabegroting 2024	5
Kaders en uitgangspunten	7
Hoofdstuk 1 - Kerngegevens	9
Hoofdstuk 2 - Financieel perspectief 2024 -2027	12
Hoofdstuk 3 - Samenvatting begroting.....	21
Hoofdstuk 4 -	24
4A - Programma's.....	24
Programma 0 Voor en door bewoners	24
Programma 1 Veiligheid op orde	32
Programma 2 Goede bereikbaarheid	38
Programma 3 Mooi en gastvrij Texel/Texel werkt!	47
Programma 4 Toekomst voor de jeugd.....	56
Programma 5 Samen beleven en bewegen	62
Programma 6 Zorg voor elkaar	73
Programma 7 Volksgezondheid, duurzaam en schoon	84
Programma 8 Goed wonen	92
4B - Financiële vertaling voorstellen	100
Hoofdstuk 5 - Investeringsplan 2024-2027	103
5A - Nieuwe investeringen	103
5B - Vervangingsinvesteringen	104
Hoofdstuk 6 - Verloop reserves en voorzieningen.....	106
Hoofdstuk 7 - Paragrafen.....	107
Paragraaf Verbonden partijen.....	108
Paragraaf Weerstandsvermogen	122
Paragraaf Onderhoud openbare ruimte en gebouwen	133
Paragraaf Bedrijfsvoering	135
Paragraaf Grondbeleid	140
Paragraaf Financiering	145
Paragraaf Lokale lasten	150
Overhead	158
Hoofdstuk 8 - Overheveling projectbudgetten	161
Hoofdstuk 9 - Subsidies	164
Hoofdstuk 10 - Overzicht algemene dekkingsmiddelen	167
Hoofdstuk 11 - Begrippenlijst Programmabegroting	168
Hoofdstuk 12 - Schema behandeling Programmabegroting 2024	171
Overzicht baten en lasten per taakveld	172

Bestuurlijke boodschap

De programmabegroting van 2024 is de 2e begroting die financieel en inhoudelijk invulling geeft aan deze collegeperiode. Inmiddels alweer anderhalf jaar geleden werd het huidige coalitieakkoord opgesteld. Destijds zaten we in een heel andere periode. Inmiddels worden internationale conflicten ook hier dagelijks gemerkt, maar ook van de ruime uitgaven van het Rijk beginnen we nu de invloed terug te zien op bijvoorbeeld de meerjarenbegroting.

Anders dan in de begroting van 2023 moeten we op een andere manier naar onze positie kijken. De begroting van 2023 stelde ambitieuze doelen en ging ook nog uit van een redelijk goede arbeidsmarktpositie van de gemeente Texel. Hier is ten opzichte van de vorige begroting een hoop in veranderd.

Verandering

In het verleden konden we ervan uitgaan dat wanneer er financiële middelen beschikbaar gesteld werden, het beleid en de uitvoering daar eenvoudigweg op zouden volgen. En ondanks dat we ons ook financieel over een langere termijn in een uitdagende positie bevinden, ligt hier niet meer het zwaartepunt. De gemeente Texel heeft nog steeds de middelen en de mogelijkheden om financiële ruimte te kunnen creëren. Daarom is het financieel gezien ook mogelijk om er ambities op na te houden.

Echter, volgens ons is er een complicerende factor bij gekomen. Het draait niet meer alleen om de financiën. De menskracht om ambities waar te kunnen maken staat enorm onder druk. Dit is een landelijke trend die zeker ook op Texel aan de orde is. De werkdruk is hoog binnen ons ambtelijk apparaat, want er gebeurt ook een hoop en de meeste werkzaamheden komen goed voor elkaar. Maar we bereiken grenzen van wat haalbaar en uitvoerbaar is. We constateren ook in deze begroting een hoop overhevelingen naar het volgende jaar. Overhevelingen op zich horen erbij. De mate waarin, jaar op jaar, willen we echter gaan veranderen. Voorbereidend op de perspectiefnota van volgend jaar willen we hierbij in het eerste kwartaal van 2024 met concrete voorstellen naar de gemeenteraad komen om hier verandering in aan te brengen.

Ambities

Ondanks deze winstwaarschuwing behouden we ook ambities en willen we werken aan belangrijke thema's, die u ook in deze begroting ziet terugkomen. Het gaat dan om het investeren in onze visserij en de haven, we zetten goed in op verbetering van onze infrastructuur en we nemen al een voorschot in de nieuwe ontwikkelingen op de plannen die we hebben met het Huis van Ontwikkeling en De Bolder.

Financieel

In voorgaande jaren is het altijd gelukt om ook een sluitende meerjarenbegroting aan te leveren, met een structureel positief karakter. De gemeente Texel noteert over de jaren 2024-2027 niet alleen maar zwarte cijfers. Hierbij moeten we wel kijken naar de 'foto van vandaag'. Op dit moment is de verwachting dat de bijdrage vanuit het Rijk in de vorm van de Algemene Uitkering een stuk lager zal liggen in de komende jaren. Dit heeft ook het effect op onze meerjarenbegroting. Daarnaast wegen ook de nieuwe (investerings-) voorstellen en toenemende personeelskosten hierin mee. In 2024 wordt er weer een nieuwe CAO vastgesteld, die zal leiden tot een stijging hiervan.

De Algemene Reserve is nog steeds goed gevuld. We doen hier wel een beroep op en waar deze binnen de begroting van 2023 de € 10 miljoen nog overschreed, zal deze in 2024 afnemen naar ruim € 9 miljoen.

Solide begroting, wel uitdagingen voor de toekomst

We kunnen spreken van een solide begroting voor 2024, maar er liggen uitdagingen voor de toekomst. Wij komen hiervoor dus in het eerste kwartaal van 2024 nog met concrete voorstellen. Want ondanks dat we een solide financiële huishouding hebben, zijn we als gemeente met een relatief kleine begroting en een krappe en beweeglijke arbeidsmarkt kwetsbaar.

Voor het komende jaar willen we zoveel mogelijk invulling en uitvoering gaan geven aan thema's die belangrijk zijn voor Texel, zoals wonen, duurzaamheid, sport en cultuur, mobiliteit en een sociaal Texel. Met ons ambtelijk apparaat gaan we hier, binnen de uitdagingen van de arbeidsmarkt, zo goed mogelijk vorm aan geven.

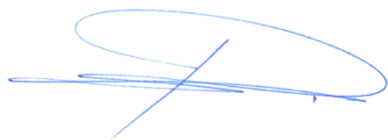
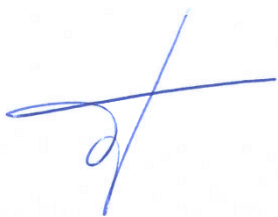
Samen met u hopen we dat we de ambities van onze mooie gemeente kunnen realiseren.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van gemeente Texel,
de secretaris, de burgemeester,

Mevr E. Wolfkamp

Drs. R. van der Zwaag

Leeswijzer programmabegroting 2024

De programmabegroting bestaat uit twee onderdelen te weten programma's en paragrafen.

Programma's

Per programma worden de volgende onderwerpen beschreven:

- een korte omschrijving van het programma;
- hoogtepunten per programma;
- ontwikkelingen en beleidskader (inclusief beleidsnota's en verordeningen);
- beleidsindicatoren;
- lange termijn planning;
- voorstellen.

De paragrafen

Doel van de paragrafen is dat onderwerpen die versnipperd in de begroting staan, worden gebundeld in een kort overzicht. De paragrafen geven informatie over de financiële positie op de korte en langere termijn en bedrijfsvoeringsaspecten in het algemeen voor de gehele organisatie.

Paragraaf : Verbonden partijen

Paragraaf : Weerstandsvermogen

Paragraaf : Onderhoud openbare ruimte en gebouwen

Paragraaf : Bedrijfsvoering

Paragraaf : Grondbeleid

Paragraaf : Financiering

Paragraaf : Lokale lasten

Paragraaf: Overhead

Nieuwe indeling programma's

In de gemeenteraad is het besluit genomen om de programma's aan te passen aan de indeling van de hoofdtaakvelden en de taakvelden. In de bijlage is een was/wordt overzicht opgenomen.

Overzichten beïnvloedbaar

De overzichten beïnvloedbaar en op welke termijn zijn in deze programmabegroting niet opgenomen. De reden is dat deze overzichten onvoldoende informatie geven. Het betreft alleen een cijfermatig inzicht en geeft alleen een indicatie op een "hoog" niveau en betreft alleen de lasten. Om de raad een technisch uitgewerkt overzicht aan te kunnen bieden, wordt er een voorstel gedaan om een ander overzicht te genereren. In het voorstel wordt in samenspraak met de raad een overzicht ontwikkeld en bij de perspectiefnota 2025 een uitgewerkt technisch overzicht aan de raad aangeboden, waarin de informatie op een andere wijze wordt opgenomen, o.a. de (maatschappelijke) consequenties en ook de inkomsten worden meegenomen.

Nieuwe ontwikkelingen

Niet alle toekomstige ontwikkelingen kunnen al financieel vertaald opgenomen worden in de programmabegroting. Deze zijn tekstueel opgenomen in het hoofdstuk financieel perspectief.

Voorstellen

De perspectiefnota 2024 - 2027 is gebruikt als basis voor de programmabegroting 2024. In de perspectiefnota zijn een aantal nieuwe voorstellen opgenomen. Echter zijn er ook voorstellen, die opgenomen waren in de perspectiefnota die nu niet meer opgenomen zijn. Deze voorstellen zijn genoemd in de programma's waar deze waren opgenomen, en zijn uit de meerjarenraming gehaald.

Doelenboom

De doelenboom is op een andere wijze gevuld. Ze zijn nog niet opgenomen in deze programmabegroting. Wij zullen met u in overleg gaan om bij de perspectiefnota in het jaar 2024 de doelenboom in de gewenste vorm aan te bieden.

Kaders en uitgangspunten

In de perspectiefnota zijn de kaders en uitgangspunten opgenomen, vooruitlopend op de programmabegroting 2024 - 2027

In de programmabegroting hanteren we de volgende kaders en uitgangspunten:

- *inhoudelijke kaders* zijn de door de raad vastgestelde beleidskaders die zijn opgenomen per programma op de 'post- it'. Verdere uitvoering van de reeds genomen raadsbesluiten en toezeggingen aan de raad;
- *financiële kaders* zijn de Gemeentewet, het Besluit Begroting en Verantwoording en daaruit volgend de financiële verordening van de gemeente Texel.

In het meerjarenperspectief is rekening gehouden met de indexering van de tarieven en de cao gevolgen voor gemeenten. Indexering tarieven 3% op basis van prijs bruto binnenlands product (pbbp) meicirculaire 2023, jaarschijf 2024. Voor de verwachte cao stijging is uitgegaan van 3% inclusief sociale lasten.

De meicirculaire is opgenomen in de programmabegroting.

- de gemeenschappelijke regelingen worden met 7,1% geïndexeerd;
- financieel zijn de raadsbesluiten in de programmabegroting verwerkt tot en met september 2023;
- lokale lasten, indexatie 2024:

- *Bestaand beleid*

De bestaande belastingen en leges zijn per soort vastgelegd in een belasting- of legesverordening.

- *Beleidsuitgangspunten*

Het algemene uitgangspunt is dat de tarieven van de leges en heffingen kostendekkend zijn en niet meer dan trendmatig worden verhoogd. Voor het begrotingsjaar 2024 wordt conform het bestaand beleid voorgesteld de lokale lasten te indexeren met 3 %, tenzij er eerdere besluitvorming is geweest.

Totaal overzicht

Omschrijving	Voorstel verhoging
a. Afvalstoffenheffing	Kostendekkende tarieven
b. Forensenbelasting	Naar analogie verhoging toeristenbelasting 4,4% voor 2 jaar (2024/2025)
c. Havengelden	Reguliere indexatie 3%
d. Leges (incl. bouwvergunningen c.s.)	Reguliere indexatie 3%, met uitzondering van (maximale) rijkstarieven.
e. Lijkbezorgingrechten (incl. huuropbrengsten graven)	Reguliere indexatie 3% + kostendekkend
f. Marktgelden	Reguliere indexatie 3%
g. OZB woningen	Reguliere indexatie 3%
h. OZB niet-woningen	Reguliere indexatie 3%
i. Parkeerbelastingen	Vooralsnog geen voorstel tot verhoging
j. Precariobelasting	Reguliere indexatie 3%
k. Reclamebelasting	Reguliere indexatie 3%
l. Reinigingsrechten voor bedrijven	Reguliere indexatie 3%
m. Rioolheffing	Kostendekkende tarieven
n. Toeristenbelasting / Watertoeristenbelasting	Voor 2024 en 2025 van € 2,30 naar € 2,40

Uitkomsten programmarekening 2022 en tussenrapportage 2023

De programmabegroting is een cyclisch product, waarbij de andere P&C producten effect hebben op elkaar. Het vertrekpunt voor deze programmabegroting, is de perspectiefnota 2024 van dit voorjaar. Sindsdien hebben ook de Jaarrekening 2022 en de Tussenrapportage 2023 effect gehad op onze financiële positie. Het financieel effect van deze producten treft u onderstaand in het kort aan.

Programmarekening 2022

Financieel is het jaar positief afgesloten met een voordelig rekening resultaat van € 5,3 miljoen. Een deel van dit voordelig saldo is overgeheveld naar 2023 voor niet uitgevoerde projecten, waaronder van het rijk ontvangen middelen voor energietoelage en energiebesparende middelen. Het overige deel bestaat uit een voordeel op het sociaal domein (krapte arbeidsmarkt), vacatures en lagere storting in voorziening wethouders. Ook meeropbrengsten van de toeristenbelasting.

Tussenrapportage:

In de tussenrapportage is er een structureel voordeel van € 0,2 miljoen. De wijzigingen zijn verwerkt in de programmabegroting 2024. Het belangrijkste voordeel komt uit de toeristenbelasting.

Daarnaast was er een incidenteel nadeel per saldo € 1,1 miljoen. Dit nadeel bestaat voornamelijk uit cao-salarissen, vervuiling terrein Gemeentewerken en de bermverharding Mienterglop-Lageveld en een tekort op vroeg- en voorschoolse educatie. De voordelen bestaan uit een voordeel op de kapitaallasten en niet volledig ingezette indexering.

Planning

Datum	Programmabegroting 2024	Betrokken
06-10-2023	Verzenden programmabegroting naar raadsfracties	Advies & Ondersteuning
19-10-2023	Vergadering Auditcommissie	Auditcommissie
01-11-2023	Bespreking programmabegroting	Raadscommissie
09-11-2023	Vaststelling programmabegroting (incl. investeringsplan, begroting DSW De Bolder en belastingvoorstellen)	Raad

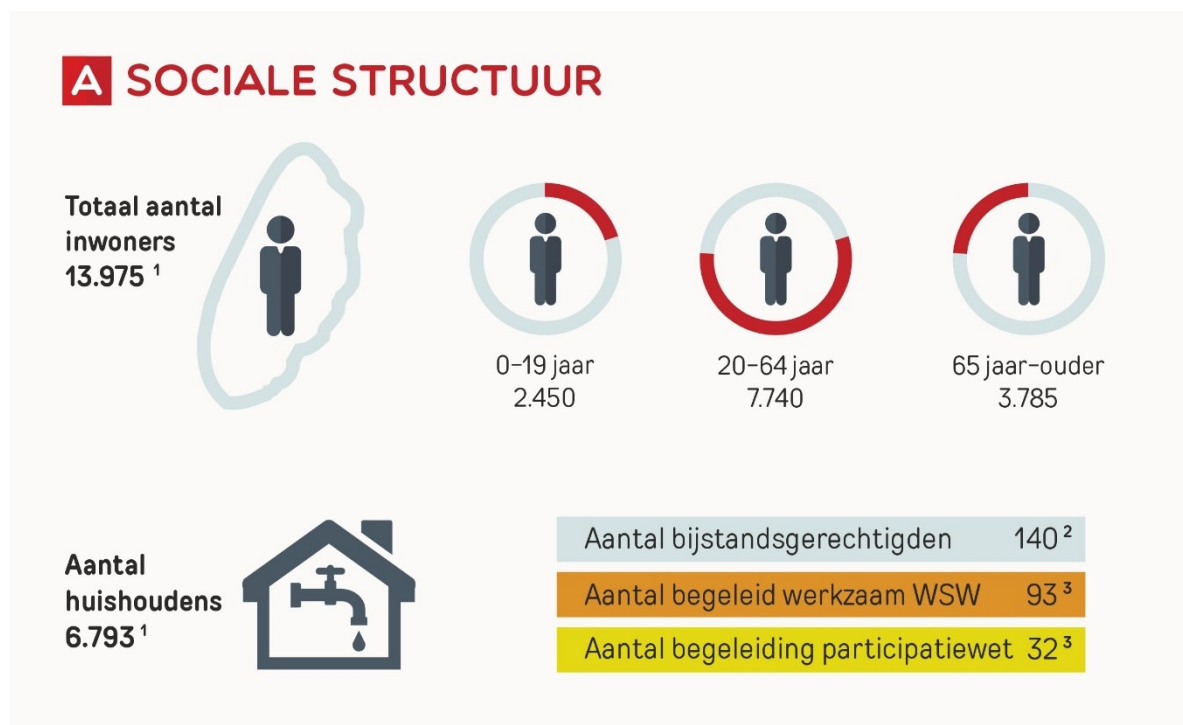
Hoofdstuk 1 - Kerngegevens

De kerngegevens zijn te vinden via: www.waarstaatjegemeente.nl en via www.texel.incijfers.nl.

Visuele weergave van informatie: infographics geven beeld op hoofdlijnen

Op verzoek van de raad wordt de (financiële) informatie ook visueel weer gegeven. De volgende gegevens zullen door middel van een infographic opgenomen worden:

- een samenvattende overall infographic van de begroting op hoofdlijnen;
- een infographic met kerngegevens van de gemeente;
- per programma en per paragraaf een infographic van de belangrijkste punten.

1. www.texel.incijfers.nl (10-2023)

2 Eigen gegevens (10-2023)

3 De Bolder cijfers jaarrekening (2022)

B PROGNOSE

Totaal aantal
inwoners
14.280¹

0-29 jaar
2.900

30-64 jaar
7.380

65 jaar-ouder
4.000

Aantal
huishoudens
6.793¹

Zorgvraag mobiliteitsbeperking
1.717³

Prognose
geboorten
n.n.b²

Prognose
sterfte
n.n.b²

Prognose leerlingenaantallen
Basisonderwijs 908²
Voortgezet onderwijs 542²

1. www.texel.incijfers.nl (2050)

2. Pronexus (2039)

3 Active (2040)

C FYSIEKE STRUCTUUR

Aantal woningen
6.936¹

Overige woningen
(waaronder recreatie-,
2e woningen etc.)
4.174²

333 km
wegen¹

164 km
fietspaden³

OPENBAAR GROEN
280 ha binnen-
en buiten
bebouwde kom³

1. www.texel.incijfers.nl (2023)

2. Eigen gegevens (2023)

3 Gemeentewerken IBOR cijfers 2023 excl. water en sportvelden

D FINANCIËLE STRUCTUUR

Woonlasten meerpersoonshuishouden

€ 765

€ 942¹

OZB tarief

0,0323%

0,0925%¹

Gemiddeld besteedbaar inkomen

€ 47.800

€ 48.400²

Totale inkomsten gemeente Texel

ca € 70 miljoen³

1. www.waarstaattjemeente.nl (2023)

2. www.texel.incijfers.nl (2023)

3. begroting (2023)

E TOERISME

Toeristische bedden

43.696¹

Toeristische overnachtingen voor toeristenbelasting

4.363.000²

TESO fietsovertochten

245.225³

TESO overtochten auto's in PAE

m 1.790.000³

1. Bestemmingsplan(2022)

2. Eigen gegevens (2023)

3. Jaarrekening TESO (2022)

Hoofdstuk 2 - Financieel perspectief 2024 -2027

Onderstaand de structurele mutaties tot en met de besluitvorming van de raad september 2023, inclusief het meerjarige saldo van de diverse begrotingsjaren. De volledige recapitulatie van de begroting 2024 inclusief onderstaande voorstellen is opgenomen in hoofdstuk 3 van deze programmabegroting.

Financieel perspectief 2024-2027					
Nr.		2024	2025	2026	2027
1	Begrotingssaldo	2.218	1.919	2.782	-137
	<i>Autonome ontwikkelingen</i>				
2	Ontwikkeling Algemene uitkering	3.131	860	-2.959	-96
3	Ontwikkeling indexatie budgetten en kosten personeel en bestuur etc.	-1.616	53	40	0
	<i>Reeds genomen raadsbesluiten</i>				
4	Verwerking reeds aangenomen raadsbesluiten diverse taakvelden	-63	-50	0	-492
	<i>Voorstellen programmabegroting 2024</i>				
5	Structurele voorstellen Programmabegroting 2024	-1.195	0	0	0
6	Exploitatie en kapitaallasten investeringsplan 2024 Programmabegroting	-752	0	0	0
7	Niet volledig benut budget indexatie 2023	122	0	0	0
8	Raad december 2023 Rationeel Gebouwenbeheer	74	0	0	0
	Totaal Begrotingsoverschot/-tekort	1.919	2.782	-137	-725
9	Storting begrotingsoverschot 2024 eenmalig naar de algemene reserve	-1.919			
	TOTAAL BEGROTING	0	2.782	-137	-725

Ten opzichte van de perspectiefnota zijn de belangrijkste wijzigingen:

- * de verwerking van de meicirculaire 2023;
- * verhoging indexatie diverse budgetten van 2,5% naar 3%;
- * verwerking genomen raadsbesluiten na de perspectiefnota, inclusief Tussenrapportage 2023;
- * nieuwe voorstellen die opgenomen zijn in deze programmabegroting 2024.

Toelichting over bovenstaande onderwerpen

- 1 Het financieel perspectief start met het saldo van de begroting 2023, een overschot van € 2.218.000.
- 2 Vanuit het gemeentefonds wordt jaarlijks de algemene uitkering aan de gemeenten verstrekt. Drie keer per jaar ontvangen de gemeenten een circulaire van het rijk (mei/september/december), waarin de hoogte van die nieuwe uitkering wordt toegelicht. Ook wordt het verwacht meerjarig beeld geschetst. Bovenstaande meerjarenraming is gebaseerd op de Meicirculaire 2023, waarin de gemeenten met name voor de sterk verhoogde prijzen zijn gecompenseerd. Naast een aantal andere mutaties levert dit een verhoging op van onze uitkering met € 3,1 miljoen euro. In 2026 wordt onze gemeente met ongeveer datzelfde bedrag gekort. Het nieuwe kabinet zal een besluit nemen over de toekomstige hoogte van de algemene uitkering.
- 3 De noodzakelijke uitgaven van € 1,6 miljoen worden voor het grootste deel veroorzaakt door een drietal posten: indexaties (ruim € 1,2 miljoen), autonome (C.A.O.) ontwikkelingen personeelsbudget (€ 970.000) en aanpassing verdeelsleutel Veiligheidsregio ad € 420.000 voordelig. De gemeentelijke interne en externe uitgaven, inclusief de gemeenschappelijke regelingen, de BCF's en de overige gemeentelijke subsidies worden aangepast aan de verwachte prijsstijgingen. Voor 2024 wordt die begroot op 3%. Afgesproken is dat de GR'en 7,1% gecompenseerd krijgen. De verdeelsleutels van het gemeentefonds zijn aangepast. De uitkering van het gemeentefonds (deel Veiligheid) is de basis voor de bijdrage aan de Veiligheidsregio. Deze mutatie leidt ertoe dat onze bijdrage aan de Veiligheidsregio verlaagd wordt met afgerond € 420.000.

- 4 In het jaar 2023 zijn er diverse raadsbesluiten met financiële gevolgen genomen. Per saldo over het jaar 2024 is dat € 63.000. Onder andere is hierin meegenomen de verhoging van de toeristenbelasting en de forensenbelasting (€ 450.000). Ook het voordelig saldo van Tussenrapportage 2023 ad € 160.000 is hier verantwoord. Als extra uitgaven kunnen bijvoorbeeld genoemd worden; de Brug Kogerstrand, Toekomstbestendig Wonen, Budget Startersleningen, Regionale Samenwerking Sociaal Domein etc. Vanaf het begrotingsjaar 2027 is de structurele bijdrage aan De Bolder ad € 492.000 meegenomen. De komende jaren kunnen de verwachte verliezen door De Bolder zelf worden opgevangen uit hun reserves. De herrekening van begrote tekorten leidt tot een lagere dan eerder gecommuniceerde bijdrage van de gemeente. Lagere (inkoop)kosten en een hogere verwachting van de omzet zijn hiervan de hoofdoorzaken. Opgemerkt dient te worden dat er in deze begroting géén rekening is gehouden met De Bolder “nieuwe stijl”. De raad zal hierover apart geadviseerd worden.
- 5 In de Programmabegroting 2024 worden voor ongeveer € 1,2 miljoen aan structurele voorstellen gedaan. Deze voorstellen worden per programma toegelicht. In hoofdstuk 4B is een resumé van deze voorstellen opgenomen.
- 6 In hoofdstuk 5 worden de investeringsvoorstellen nader toegelicht. Ook zijn de investeringsvoorstellen per programma gerubriceerd. De extra kapitaal- en exploitatielasten bedragen afgerond € 750.000.
- 7 De raad heeft bij de begrotingsbehandeling over het jaar 2023 structurele middelen beschikbaar gesteld voor de verwachte prijsstijgingen over het jaar 2023. Dit toegekend budget is niet volledig benut in 2023, waardoor ruim € 120.000 weer toegevoegd kan worden aan de algemene middelen.
- 8 In de decemberraad van 2023 zal een advies worden aangeboden over het rationeel gebouwen beheer. De voordelige financiële consequenties ad € 74.000 worden in de begroting 2024 langs deze weg meegenomen.
- 9 Het structurele voordeel van de begroting 2024 wordt in 2024 eenmalig naar de algemene reserve gestort.

Sluitende meerjarenraming

Onze meerjarenbegroting is dus niet over alle jaren sluitend. De eerste twee jaren zijn de cijfers nog zwart, in de laatste twee jaren worden ze rood. De provincie Noord-Holland toetst onze begroting aan hun (jaarlijks wisselende) normen/eisen. Er wordt als eerste gekeken of de jaarschijf 2024 positief sluit. Voor onze gemeente is dat geval, waardoor we wederom over het jaar 2024 onder het provinciaal repressief toezicht zullen gaan vallen.

Na de verkiezingen voor een nieuw kabinet zal er ook besluit worden genomen over de hoogte van het gemeentefonds, waaruit de algemene uitkering wordt betaald. Tot nu toe is er flink gekort, waardoor voor alle gemeenten in 2026 een forse terugval in de inkomsten te zien is. Voor ons is dat afgerond € 3 miljoen.

Daarnaast dient opgemerkt te worden dat bovenstaande meerjarenbegroting gevuld is met de laatst bekende besluitvorming (raad september 2023). Er zijn nog een aantal onderwerpen die op dit moment nog niet (geheel) financieel vertaald kunnen worden en dus niet financieel meegenomen zijn. De raad zal van iedere van deze onderwerpen een advies ontvangen. Voor een (niet uitputtend) overzicht zie het volgende hoofdstuk “Nieuwe ontwikkelingen niet meegenomen”.

Nieuwe ontwikkelingen niet meegenomen (financieel, juridisch en/of beleidsmatig)

Organisatieontwikkeling

Vorig jaar schreven we dat onze arbeidsmarktpositie relatief goed was. Naast de relatief veel vacatures, wordt het steeds uitdagender om vacatures goed in te vullen. Daarnaast gaven we aan dat het hybride tijdperk het voordeel gaf dat we gemakkelijker collega's uit de regio, of zelfs nog verder weg vinden. De keerzijde is dat het hybride tijdperk het lastiger maakt om medewerkers te binden waardoor het verloop hoger is.

Tot nu toe kunnen we alles nog redelijk behappen maar soms piept en kraakt het. Dit komt onder andere doordat de omgeving snel veranderd en de vraag voor gemeenten groter en complexer wordt. Daarnaast vraagt werken in het hybride tijdperk om een andere manier van werken. Als laatste was er nog een procedurele aanleiding; het huidige programma 'Organisatie op Koers' liep af. Deze combinatie bood de kans voor een nieuwe aanpak waarbij we samen met de organisatie werken om een toekomstbestendige organisatie te blijven. 'Organisatie op Koers 2.0' draagt bij aan een gezonde en wendbare organisatie, en daarmee aan het kunnen verwezenlijken van de missie van de gemeente Texel: 'Wij zijn dienstverlenend en zelfstandig, met en voor Texelaars en partners.'

Als visie zijn daarbij de volgende uitgangspunten geformuleerd:

- Onze dienstverlening speelt in op de behoeften van de burgers, het bestuur, instellingen en bedrijven. We voorkomen dat Texelaars buiten de boot vallen.
- We werken in een flexibele, lerende en omgevingsbewuste organisatie.
- We werken samen binnen en buiten het eiland en bedenken oplossingen die toekomstbestendig en duurzaam zijn.

Vanuit deze missie en visie hebben we het programma 'Organisatie op Koers 2.0' opgezet met hierin vier programmalijnen. De onderwerpen zijn niet volledig nieuw, maar de winst zit in de integrale aanpak. Het gaat om de volgende programmalijnen:

1. Regionale Samenwerking 2.0;
2. Hybride Werken 2.0;
3. Gebouw 2.0;
4. Medewerker 2.0.

Wat gaan we doen?

- Voor de komende jaren tot en met 2027 wordt een integrale ontwikkelagenda gemaakt.
 - De ontwikkelagenda is te splitsen in praktische en strategische uitkomsten. In 2023 zijn we gestart met de invoering van de praktische uitkomsten. In 2024 starten we met uitvoering van de strategische uitkomsten.
- De ontwikkelagenda wordt gemaakt op basis van input vanuit de organisatie (inclusief bestuur) op de vier programmalijnen.
 - De resultaten van het Programma vormen de basis voor het MT jaarplan.
- Jaarlijks wordt gereflecteerd of we nog op koers liggen, op basis van de opgaven en ontwikkelingen van buitenaf en welke aanpassingen we moeten doen om op koers te blijven.

Organisatieontwikkeling kost geld; we kijken eerst naar bestaande budgetten. In 2024 komen we met een terugkoppeling richting de raad en indien nodig een samenhangend raadsvoorstel.

De Bolder

Het resultaat van De Bolder is de laatste jaren geflatteerd geweest door relatief lage kapitaallasten (lees afschrijvingskosten). In de respectievelijke jaarrekeningen is te zien dat sinds de invoering van de Participatiewet in 2015 geen significantie herinvesteringen zijn gedaan. Zodoende is een belangrijk deel van de machines en installaties inmiddels volledig afgeschreven. Dat geldt ook voor het wagenpark. In de afgelopen 7 jaren is ervoor gekozen voorzichtig te zijn met nieuwe investeringen. De begrotingen vertoonden een sobere bedrijfsvoering. De onderhoudskosten voor het verouderde machinepark liepen op.

De dynamiek en ondernemingsopdracht van De Bolder, de verantwoordelijkheidsvraagstukken, de financiële kansen en bedreigingen vereisen een duidelijke (bestuurlijke) langetermijnvisie op de toekomst van De Bolder. Een en ander binnen de bredere context van het Sociale Domein op Texel. Dit is ook bij meerdere gelegenheden door de raad onderkend.

In 2022 is een proces opgestart om te komen tot een “Huis van Ontwikkeling”, en separaat maar parallel hieraan, een toekomstscenario voor De Bolder uit te werken. Beide processen zijn sterk onderling afhankelijk. Tijdens de raadsinformatieavonden in december 2022 en juli 2023 is de raad geïnformeerd over de ontwikkelingen tot dat moment en de geschetste toekomstvisie.

In afwachting van de behandeling van de notitie “Toekomst De Bolder” door college en raad worden voor 2024 al investeringen verwacht die niet langer uitgesteld kunnen worden. Immers, het bedrijf moet op een veilige en adequate wijze invulling kunnen blijven geven aan de missie en taakstelling. Voor een grotere investering waarvoor Europese aanbesteding noodzakelijk is, wordt - nog voorafgaand aan de begrotingsbehandeling - in oktober een voorstel bij de raad ingediend. De lasten hiervan zijn in de onderliggende begroting meegenomen. De tekorten van De Bolder lopen onder andere hierdoor in de komende jaren op.

In de notitie “Toekomst De Bolder” dient wel rekening te worden gehouden met een inhaalslag voor wat betreft investeringen, waaronder het gebouw (zie paragraaf weerstandsvermogen) en machinepark. Deze investeringen zijn gefaseerd gepland tot het jaar 2030. Dit gaat in verhouding met de afgelopen jaren hoge kapitaallasten met zich meebrengen. Deze extra lasten zijn nog niet meegenomen in de huidige meerjarenraming. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat dit zal leiden tot lagere onderhoudskosten en hogere opbrengst uit productie. Het totaalbeeld zal kunnen worden geschetst wanneer de notitie “Toekomst De Bolder” ook financieel is doorgerekend en vastgesteld door de gemeenteraad in december 2023.

Huis van ontwikkeling

Inmiddels ligt er een berekende financiële opzet voor het Huis van Ontwikkeling voor 2024. Hierbij wordt er meer aangestuurd op de inschakeling van medewerkers binnen het Sociaal Team en de Bolder. De extra lasten voor de opzet van het Huis van Ontwikkeling komen hiermee voor 2024 op € 390.000. De functie van kwartiermaker is hierin begroot voor een tweetal jaren. Na 2026 is de huidige inschatting van de extra lasten € 350.000.

Deze cijfers zijn gebaseerd op een aantal ontwikkelingen die in de toekomst liggen. Het gaat hierbij om het nog realiseren van werving van openstaande vacatures, de mogelijkheid van inzet van bestaand personeel vanuit het Sociaal Team, het vinden van een locatie en daarmee samenhangende kosten van inrichting en ICT en opleidingskosten voor de vervulling van diverse functies. Het voorstel zal in december aan de gemeenteraad worden voorgelegd.

Basisscholen in stand houden in de buitendorpen

In het vervolg op de realisatie van “De Skool” worden de gebouwen van de basisscholen in de buitendorpen ook verduurzaamd. Deze kwaliteitsslag voor de schoolgebouwen is onderdeel uit de visie ‘Passend thuis nabij onderwijs op Texel’: ‘toekomstbestendige voorzieningenstructuur voor het primair- en voortgezet onderwijs’. Het schoolbestuur ontwikkelt daarvoor in overleg met de gemeente een plan. De financiële consequenties zijn nog niet bekend en daarom ook nog niet meegenomen in de programmabegroting 2024. In programma 5 is een voorstel opgenomen om externe expertise in te huren.

Wielersbaan sportpark Den Burg

De wielersbaan in sportpark Den Burg-Zuid wordt gerenoveerd. De technische levensduur is verlopen. De renovatie is nodig om de wielersbaan kwalitatief optimaal te houden. Dat is uitgangspunt van de gemeentelijke structuurvisie: in stand houden van kwalitatief goed geoutilleerde (buiten-) sportvoorzieningen. Het voorstel komt naar verwachting in de raad van december.

Incidenteel - structureel in relatie tot een materieel sluitende begroting

De provinciale toezichthouder heeft een handreiking opgesteld waarbij de regelgeving aangescherpt is, wat valt onder incidentele baten/lasten en structurele baten/lasten. Voor het begrotingsjaar 2024 en verder moet er bij de incidentele baten en lasten de onderbouwing getoetst worden aan de volgende criteria: aard, einddatum en materiële beïnvloeding. Voldoet een incidentele post hier niet aan, dan wordt deze als structureel aangemerkt.

Onderzoeken op rijksniveau Gemeentefonds

Op rijksniveau zijn er op dit moment nog geen nieuwe ontwikkelingen te melden over het opgestarte onderzoek “Verdeelsleutel Overige eigen Middelen (o.a. Toeristenbelasting)”. De uitkomsten worden in 2024 verwacht. In dit onderzoek wordt een meer gedifferentieerde benadering van de overige middelen (inclusief Toeristenbelasting) onderzocht.

Daarnaast zijn er gesprekken in Den Haag over de mogelijke uitbreiding van het gemeentelijk belasting gebied, waarbij de Forensenbelasting zou kunnen worden afgeschaft.

Overzicht incidentele baten en lasten en stand algemene reserve

In een aantal gevallen worden er voorstellen goedgekeurd voor projecten met een meerjarig karakter. Bij het starten van een dergelijk project worden er voor meerdere jaren betalingsverplichtingen aangegaan. Deze verplichtingen in latere jaren zijn meegenomen in onderstaande overzichten.

Incidentele lasten

	Besluitvorming	Omschrijving	2024	2025	2026	2027
1	Raad 10/11/2021	Meer handjes aan het kraambed van woningen	70.000	70.000	0	0
2	Raad 15/12/2021	Transitievisie warmte gemeente Texel 2021	100.000	0	0	0
3	Raad 09/11/2022	Incidentele voorstellen programmabegroting 2023 (zie specificatie onderaan) - financieel afgedekt in 2023	1.882.500	650.000	550.000	0
4	Raad 20/09/2023	Kaders subsidie BCF Stichting Texels Museum	90.000	90.000	0	0
5	Raad 09/11/2023	Incidentele voorstellen programmabegroting 2024 (zie specificatie onderaan)	3.386.499	247.599	184.396	0
		Totaal incidentele lasten	5.528.999	1.057.599	734.396	0

Incidentele baten

	Besluitvorming	Omschrijving	2024	2025	2026	2027
		SPUK uitkering	232.599	232.599	184.396	0
		Bijdrage bestemmingsreserve Energie voor Texel t.b.v. duurzaamheidsbeleid versneld uitvoeren	100.000	0	0	0
		Bijdrage algemene reserve	5.196.400	825.000	550.000	0
		Totaal incidentele baten	5.528.999	1.057.599	734.396	0

Saldo

		2024	2025	2026	2027
	Saldo voordeel (-) resp. nadeel (+)	0	0	0	0

Toelichting

- 1) De raad heeft in haar begrotingsvergadering van 2022 voor de jaren 2022 t/m 2025 € 70.000 beschikbaar gesteld voor tijdelijke formatie-uitbreiding voor wonen in verband met een groot gebrek aan betaalbare woningen. Dit naar aanleiding van een amendement.
- 2) De raad heeft in haar vergadering van 15 december 2021 € 200.000 beschikbaar gesteld voor de jaren 2023 en 2024 voor de invulling van de regierol die het rijk aan de gemeente heeft opgelegd. Het gaat hier om de laatste tranche van € 100.000.

- 3) Met de programmabegroting 2023 zijn incidentele middelen beschikbaar gesteld die betrekking hebben op meerdere jaren:

	2024	2025	2026
Digi-toegankelijkheid op bestaande subsidies toepassen	18.000	18.000	0
Archief tijdsblok 2000 t/m 2012 bewerken en overbrengen	50.000	50.000	50.000
Projectleiding burgerberaad opzetten	60.000	0	0
Interne controle versterken (concerncontroller)	50.000	50.000	0
Advies en ondersteuning tijdelijk uitbreiden	200.000	0	0
Extra inzet om alle huishoudens die recht hebben op regeling te bereiken	85.000	0	0
Interne controle versterken sociaal domein	67.000	67.000	
Dekking uitvoeringskosten sociaal domein	- 35.000	- 35.000	
Ontwikkeling beheer en exploitatie voor de haven van Oudeschild	85.000	0	0
Duurzaamheid versneld uitvoeren	250.000	0	0
Regie en implementatie Grondstoffenbeleid	85.000	0	0
Oprichten van een vierjarig subsidiefonds voor duurzame investeringen in woningen	500.000	500.000	500.000
Extra personele capaciteit uitvoering woningbouwprogramma Texel	382.500	0	0
Projectleider voor aanpassing infrastructuur Teso terrein aanstellen	85.000	0	0
Totaal	1.882.500	650.000	550.000

- 4) De raad heeft op 20 september 2023 voor de jaren 2024 en 2025 € 90.000 beschikbaar gesteld voor het nieuwe contract met de Stichting Texels Museum voor de uitvoering van diverse prestatiedoelstellingen.
- 5) Incidentele voorstellen programmabegroting 2024.

Nummer	Voorstel	2024	2025	2026	2027
	Programma 1				
101	Handhavingsjurist voor 2024 inhuren	100.000	0	0	0
	Programma 2				
201	Bermverharding aanbrengen/vervangen	366.400	0	0	0
202	Straatmeubilair vervangen	170.000 -170.000	0	0	0
203	Mobiliteitsvisie Texel 2024 opstellen	50.000	0	0	0
205	Parkeerterrein Stappenland herinrichten	100.000	0	0	0
206	De mogelijkheden van veilig nachtvervoer tussen de dorpen onderzoeken	50.000	0	0	0

Nummer	Voorstel	2024	2025	2026	2027
	Programma 3				
302	Cofinanciering ontwikkelingslijnen Visserij Ontwikkel Plan (VOP)	2.000.000	0	0	0
303	Texel innovatief proefeiland	100.000	0	0	0
	Programma 4				
402	Planvorming onderwijshuisvesting (verduurzaming en modernisering) scholen buitendorpen	50.000	0	0	0
	Programma 5				
503	Onderzoek naar gebruiksmogelijkheden Sportpark-Den Burg-Zuid	30.000	0	0	0
504	Subsidie Stichting Texel Cultuur Eiland	15.000	15.000	0	0
507	Risico Inventarisatie strandbewaking uitvoeren	17.500	0	0	0
508	Groenvoorzieningen vervangen	75.000 -75.000	0	0	0
509	Groen beleid	35.000	0	0	0
	Programma 6				
601	Budget jongerenparticipatie uitvoeren	5.000	0	0	0
602	BCF Texels Welzijn	15.000 10.000	0	0	0
	Programma 7				
701	Financiële middelen Brede SPUK sport, bewegen en cultuur, gezondheidsbevordering en sociale basis	232.599	0	0	0
705	Circulaire Economie en Stikstofaanpak	80.000	0	0	0
706	Duurzaamheidsbeleid versneld uitvoeren	100.000	0	0	0
	Programma 8				
801	Evalueren en actualiseren huisvestingsverordening	30.000	0	0	0
Totaal	Lasten	3.386.499	247.599	184.396	0
701	SPUK Financiële middelen Brede SPUK sport, bewegen en cultuur, gezondheidsbevordering en sociale basis	-232.599	-232.599	-184.396	0
706	Duurzaamheidsbeleid versneld uitvoeren	-100.000	0	0	0
	Inkomst algemene reserve	-3.053.900	-15.000	0	0
Totaal	Baten	0	0	0	0

Stand en mutaties algemene reserve

Stand algemene reserve per tussenrapportage 2023	10.597.546
Raadsbesluiten na de tussenrapportage 2023 per saldo: Raad 19/7/2023 Verordening toekomstbestendig wonen Texel (€ -10.000), actualisatie grondbeleid (€ -700.000), Raad 20/09/2023 extra algemene uitkering na labeling meicirculaire 2023 (€ 818.430), Kaders BCF Stichting Texels Museum 2024 en 2025 (€ -180.000), Aankoop grond en opstal Achterom (€ -212.000), Compensatie extra energielasten maatschappelijke organisaties (€ -268.805) en Motie "Texels erfgoed op peil" (€ -10.000),	-562.375
Raad 21/06/2023 incidentele voorstellen 2024-2027 opgenomen in de perspectiefnota 2024 (deze voorstellen bij plussen, komen terug onderaan in het saldo van de voorstellen van de programmabegroting 2024.	582.900
Incidentele voorstellen 2024-2027 opgenomen in de programmabegroting 2024 (inclusief voorstellen perspectiefnota 2024)	-3.068.900
Overschot begroting 2024	1.919.000
Stand per programmabegroting 2024	9.468.171

Dit is € 7.468.171 boven de afgesproken ondergrens van € 2.000.000. Over de uitkomsten van de septembercirculaire 2023 wordt u later geïnformeerd. De financiële consequenties komen in 2023 ten gunste/laste van de algemene reserve.

Hoofdstuk 3 - Samenvatting begroting

Recapitulatie

Programma	L/B	Rekening 2021	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
0 Voor en door bewoners	Lasten	29.808	19.260	18.270	20.273
	Baten	43.841	48.239	47.166	49.350
	Saldo	14.032	28.979	28.896	29.077
1 Veiligheid op orde	Lasten	2.733	2.650	3.183	2.936
	Baten	94	131	121	123
	Saldo	-2.639	-2.519	-3.062	-2.813
2 Goede bereikbaarheid	Lasten	8.060	6.865	8.191	10.717
	Baten	16.525	640	1.028	1.033
	Saldo	8.465	-6.225	-7.163	-9.684
3 Mooi en gastvrij Texel/Texel werkt!	Lasten	1.474	1.163	1.638	1.415
	Baten	9.396	9.917	9.462	10.117
	Saldo	7.923	8.754	7.824	8.702
4 Toekomst voor de jeugd	Lasten	2.030	2.800	1.928	2.144
	Baten	528	1.016	43	49
	Saldo	-1.503	-1.784	-1.884	-2.095
5 Samen beleven en bewegen	Lasten	6.371	6.405	8.172	7.886
	Baten	977	1.307	789	874
	Saldo	-5.394	-5.098	-7.383	-7.011
6 Zorg voor elkaar	Lasten	16.628	20.063	20.461	15.137
	Baten	3.224	6.233	7.004	2.111
	Saldo	-13.404	-13.830	-13.457	-13.026
7 Volksgezondheid, duurzaam en schoon	Lasten	6.057	6.369	7.353	7.728
	Baten	6.165	6.608	6.147	6.397
	Saldo	108	239	-1.206	-1.331
8 Goed wonen	Lasten	5.400	5.741	3.686	2.974
	Baten	2.820	2.537	1.123	1.156
	Saldo	-2.580	-3.204	-2.563	-1.818
Resultaat na bestemming (excl. De Bolder)		5.009	5.310	0	0

	L/B	Rekening 2021	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Gemeente Texel	Lasten	78.561	71.317	72.882	71.212
	Baten	83.570	76.627	72.882	71.212
	Saldo	5.009	5.310	0	0

Leer-Werkbedrijf De Bolder (prog. 6)	Lasten	4.491	4.534	4.964	4.876
	Baten	4.439	4.534	4.964	4.876
	Saldo	-52	0	0	0
Eliminatie participatiebudget	Lasten	-2.720	-2.835	-2.887	-2.882
	Baten	-2.720	-2.835	-2.887	-2.882
	Saldo	0	0	0	0
Totaal	Lasten	80.332	73.016	74.959	73.206
	Baten	85.289	78.326	74.959	73.206
	Saldo	4.957	5.310	0	0

Materieel sluitende begroting 2024-2027

Onderstaande tabel laat zien dat de gemeente Texel een materieel sluitende meerjarige begroting (ABC) heeft. Dat wil zeggen dat alle structurele lasten (meer dan) volledig gedekt zijn door structurele baten.

Een specificatie en toelichting van de incidentele baten en lasten (B) per programma is terug te vinden in het hoofdstuk 2 Financieel perspectief, overzicht incidentele baten en lasten.

De incidentele toevoeging aan reserves van € 1.919.000 (C) betreft het begrotingsoverschot 2024 dat eenmalig naar de algemene reserve gestort is, zie voorstel hoofdstuk 2 Financieel perspectief 2024-2027. Daarnaast zijn er voor 2024-2026 incidentele voorstellen gedaan die onttrokken worden uit reserves en een incidentele rijkssubsidie. Ook voor deze specificatie wordt u verwezen naar hoofdstuk 2 Financieel perspectief, overzicht incidentele lasten en baten.

bedragen x € 1.000)				
Omschrijving	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Totale lasten	73.206	69.818	69.455	69.212
Totale inkomsten	73.206	72.600	69.318	68.487
Begrotingsoverschot A	0	2.782	-137	-725
Incidentele baten	5.529	1.058	735	0
Incidentele lasten	5.529	1.058	735	0
Saldo incidentele baten/lasten B	0	0	0	0
Incidentele onttrekkingen uit reserves	0	0	0	0
Incidentele toevoeging aan reserves	1.919	0	0	0
Saldo toevoegingen/onttrekkingen reserves C	1.919	0	0	0
Structureel en reëel in evenwicht A+B+C	Ja 1.919	Ja 2.782	Nee -137	Nee -725

Mutaties reserves per programma gemeente Texel

bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Begroting 2024		Begroting 2025		Begroting 2026		Begroting 2027	
Lasten	Inc.	Str.	Inc.	Str.	Inc.	Str.	Inc.	Str.
<i>Programma voor en door bewoners:</i>								
Algemene reserve	1.919	0	0	0	0	0	0	0
Bestemmingsreserve haven	0	1.119	0	1.119	0	1.119	0	1.119
Totale lasten	1.919	1.119	0	1.119	0	1.119	0	1.119
Baten	Inc.	Str.	Inc.	Str.	Inc.	Str.	Inc.	Str.
<i>Programma voor en door bewoners:</i>								
Algemene reserve	5.196	0	825	0	550	0	0	0
Bestemmingsreserve haven		384	0	384	0	384	0	384
Bestemmingsreserve energie voor Texel	100	0	0	0	0	0	0	0
Totale baten	5.296	384	825	384	550	384	0	384
SALDO MUTATIES	-3.377	735	-825	735	-550	735	0	735

De toevoeging aan de algemene reserve betreft het begrotingsoverschot van 2024.

De structurele storting in de bestemmingsreserve haven heeft betrekking op de exploitatie en beheer van de haven in Oudeschild (€ 900.000.) Daarnaast wordt in dezelfde reserve een jaarlijkse storting gedaan (€ 219.000) betreffend personeel, frictie en onderhoud.

De onttrekking uit de bestemmingsreserve haven heeft betrekking op de dekking kapitaallasten nieuwe investering haven 2024 (€ 198.000), dekking kapitaallasten onderhoud en voorzieningen haven (€ 104.354), dekking gestegen salariskosten personeel haven (€ 21.286) en dekking inhuur personeel (€ 60.000).

Hoofdstuk 4 -

4A - Programma's

PROGRAMMA 0

VOOR EN DOOR BEWONERS

1. Digitale inclusie
2. Texelse maat
3. Zorg voor privacy en informatieveiligheid
4. Samen organiseren en samen doen

Wat willen we bereiken?

Toegankelijke en begrijpelijke dienstverlening voor iedereen. Of dat nu aan de balie is, online of aan de telefoon. Zodat iedereen eenvoudig zaken met ons kan doen. Vanuit het principe 'digitaal waar het kan en persoonlijk waar het nodig is'.

We geven persoonlijke aandacht aan de bewoners die dat nodig hebben of wensen. Meer op afspraak werken draagt daaraan bij. En zo voldoen we aan de wettelijke zorgplicht voor laaggeletterden en/of digitaal minder vaardigen.

Wij gaan uit van de kracht van de samenleving die wij benutten en versterken waar nodig. Wij faciliteren participatie door de Texelse aanpak voor burgerparticipatie.

We zijn transparant en maken onze overheidsinformatie beter vindbaar, uitwisselbaar, eenvoudig te ontsluiten en goed te archiveren.

We zijn een zelfstandige gemeente en werken samen met de Noordkop en de Waddeneilanden. We hebben een gezonde financiële basis, een duidelijke sluitende begroting en solide toekomstbestendige ICT-voorzieningen. Met veel aandacht voor informatiebeveiliging, privacy en hybride werken.

Waar hebben we al op ingezet?

- Vaststelling Programma Waddenprogramma en omzetting daarvan in Regiodeal;
- Eerste uitwerkingen van vastgestelde Samenwerkingsagenda Samen op Kop;
- Samenwerking tussen dorpscommissies en de gemeente. Belangenbehartiging van de bewoner staat daarbij voorop en daarin wordt samen opgetrokken;
- Wet open overheid: overheidsinformatie vindbaar en toegankelijk;
- Uitwerken van beleid zorgplicht dienstverlening voor laaggeletterden en/of digitaal minder vaardigen en verdere digitalisering door wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (wettelijke verplichting);
- Uitbreiden van digitale toegankelijkheid voor subsites (andere sites dan www.texel.nl) (wettelijke verplichting);
- Implementatie en uitvoering van de Texelse aanpak voor burgerparticipatie;
- Verdere professionaliseren van ICT-voorzieningen, ook i.v.m. hybride dienstverlening en beveiligingsaspecten.

Waar zetten we extra op in?

- Betrekken Raad en inwoners bij maatschappelijke en politieke discussies en vraagstukken;
- Betrekken jeugd leefomgeving dorp en omgeving;
- Texels Burgerberaad.

Inventarisatie voorstellen:

- *financiële consequenties SPP;
- hogere bijdrage Rekenkamercommissie De Waddeneilanden;
- extra Informatie-adviseur aanstellen;
- trainees;
- *8 koffiemachines vervangen.

(*Voorstellen komen uit de perspectiefnota)

Verbonden Partijen in dit programma

In onderstaand overzicht is aangegeven welke verbonden partijen binnen dit programma werkzaamheden uitvoeren.

Naam verbonden partij	Taakvelden	Bijdrage aan gemeentelijke doelen
Gemeenschappelijke regeling Regionaal Historisch Centrum Alkmaar	0.4 Overhead	Beheer overgebrachte archieven, inspectie uitvoering informatiebeheer, advisering en ondersteuning kwaliteitsverbetering.
Gemeenschappelijke regeling De Waddeneilanden	0.1 Bestuur 0.4 Overhead	Bestuurlijke samenwerking en belangenbehartiging wadden gerelateerde en eiland specifieke zaken, gericht op behoud van zelfstandigheid. Samenwerking op ondersteunende taken: ICT, financiën, P&O en communicatie.

Beleidsindicatoren

De gemeenten lichten de effecten van het beleid toe door een vaste set beleidsindicatoren op te nemen in de begroting en de jaarrekening. De gepresenteerde gegevens zijn de nu (september 2023) bekende cijfers.

Taakveld	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar	Texel
0.Bestuur en ondersteuning	Formatie	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	2024	12,88 fte
				2023	12,78 fte
				2022	13,09 fte
0.Bestuur en ondersteuning	Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	2024	13,14 fte
				2023	13,37 fte
				2022	12,86 fte
0.Bestuur en ondersteuning	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Eigen begroting	2024	€ 1.449
				2023	€ 1.596
				2022	€ 1.341
0.Bestuur en ondersteuning	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Eigen begroting	2024	*€ 1.978.136 10,62%
				2023	*€ 4.603.106 22,24%
				2022	€ 2.418.908 14,53%
0.Bestuur en ondersteuning	Overhead	% van totale lasten(exclusief De Bolder)	Eigen begroting	2024	14,7%
				2023	15,4%
				2022	12,0%

Algemeen: de kengetallen 2022 zijn op basis van de feitelijke cijfers van de jaarrekening 2022

*Externe inhuur: het kengetal 2023 is op basis van gegevens per 15 september 2023. Het kengetal 2024 is op basis van de verwachte begroting 2024 (basis 2023) verhoogd met de gedane voorstellen voor externe inhuur. Daarnaast worden gedurende het jaar middelen van vacatureruimte naar inhuur overgeheveld waardoor dit percentage op werkelijke basis gaat stijgen in de loop van het jaar 2024.

B. Lange Termijn Planning

C. Voorstellen

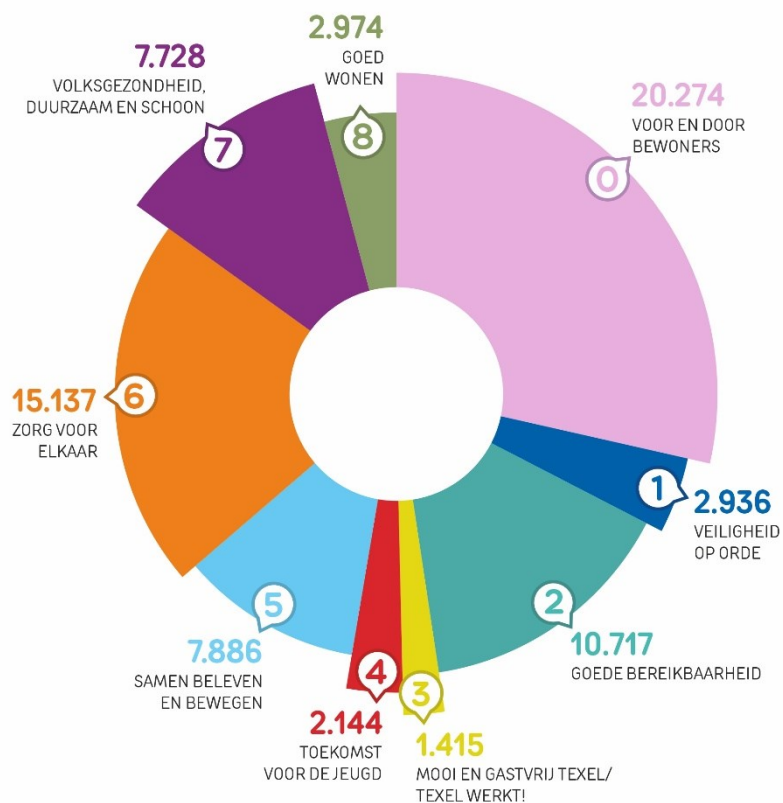
Voorstel 2024-001	Een hogere bijdrage aan de rekenkamercommissie De Waddeneilanden betalen		
Doelenboom	0.1 Bestuur		
Motivatie	Het totale budget van de Rekenkamercommissie De Waddeneilanden wordt in 2024 verhoogd naar € 40.000 (dit was € 35.000). Bij de verdeling van de kosten wordt aangesloten bij de geldende verdeelsleutel van de Gemeenschappelijke Regeling De Waddeneilanden, omdat dat logischer en eerlijker is. Tot en met 2023 betaalde ieder eiland evenveel. Door de nieuwe verdeelsleutel wordt de bijdrage voor Texel € 12.000 (€ 4.634 hoger dan nu). In het rapport 'Inspiratiekaders effectieve invulling lokale rekenkamers' (opgesteld door o.a. de VNG en het ministerie van Binnenlandse Zaken) staat o.a. geschreven dat een budget van € 1,30 per inwoner het minimale is dat een Rekenkamer nodig heeft om haar basisfuncties effectief te kunnen uitvoeren.		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 4.634	Structureel	Begroting 2024 e.v.
Toelichting financieel	De jaarlijkse bijdrage wordt structureel verhoogd met € 4.634 n.a.v. nieuw verdeelsleutel de Waddeneilanden.		

Voorstel 2024-002	Financiële consequenties SPP		
Doelenboom	0.4 Overhead		
Motivatie	In 2021 kwam het eerste Strategisch Personeelsplan als organisatie-instrument beschikbaar bij de gemeente Texel, om te ondersteunen bij Organisatie op Koers. Om het SPP leidend te laten zijn over langere termijn, is besloten om een jaarlijks 'document' op te stellen. De eerste versie van het SPP 2021 is nog opgesteld zonder financiële paragraaf, met name omdat men verwachtte dat wijzigingen in de bezetting binnen de beschikbare formatie konden worden opgelost. Eerder was dit ook het geval, maar dit blijkt niet meer haalbaar. Dit komt doordat de arbeidsmarkt in het nadeel van de werkgevers is veranderd en wij vaker genoodzaakt zijn tot de inhuur van extern personeel. Hierdoor is het budget wat hiervoor gereserveerd is dus sneller besteed. Daarnaast komt de reden van deze aanvraag (het dubbel van functies voor opvolging) vaker voor dan het dat eerst deed. In de eerste versie is inzichtelijk gemaakt welke keuzes en/of ontwikkelingen financiële gevolgen hebben, waarvan een in deze perspectiefnota toelichten. Er zijn cruciale medewerkers die uitstromen vanwege het bereiken van de pensioenleeftijd. Deze moeten vroegtijdig worden vervangen, hetgeen leidt tot tijdelijke 'dubbele bezetting' (zie ook het concept meester-leerling zoals benoemd in het SPP van 2021). En er zijn oudere collega's met fysiek zware beroepen die ondersteuning van jongere collega's nodig hebben om tot de pensioengerechtigde leeftijd inzetbaar te blijven. Vanuit goed werkgeverschap geven wij hier invulling aan. Jaarlijks kan worden voorzien en berekend wat er aan extra middelen nodig is.		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 236.000	Structureel	Begroting 2024 e.v.
Toelichting financieel	Voor het tijdelijk dubbel invullen van vacatures is extra budget nodig. Jaarlijks wordt er vastgesteld welke cruciale functionarissen uitstromen of ondersteund moeten worden en wat dit extra kost. Dit kan dan worden opgenomen in de personeelsbegroting. Het gaat hierbij dan om geormerkt budget, dat, indien het (deels) niet wordt uitgegeven, ten gunste komt van het rekeningresultaat. Een overschrijding komt dan ten laste van het rekeningresultaat. Het nodige bedrag zal jaarlijks fluctueren. Dit heeft te maken met de aantallen waar het om gaat, de functieschalen en de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt. Bij voorzienbare grote schokken kan het budget tussentijds via de tussentijdse rapportage bijgesteld worden. Deze kosten worden volgens de huidige stand van zaken in 2023 begroot op € 267.000 (in 2023 te dekken uit vacaturruimte) en in 2024 op € 236.000. Het begroot bedrag 2023 is berekend o.b.v. huidig inzicht in pensioenuitstroom en loonkosten van de geïnventariseerde functies uit de personeelsbegroting.		

Voorstel 2024-003	Extra Informatie-adviseur aanstellen		
Doelenboom	0.4 Overhead		
Motivatie	Om aan de veranderende informatiesamenleving als gemeente Texel te kunnen voldoen is vanuit de Strategische Personeelsplanning onderkent dat een extra Informatie-adviseur noodzakelijk is. De Informatie-adviseur ontwikkelt, coördineert en beheert de gemeente brede informatievoorziening evenals het efficiënt toepassen hiervan en houdt zich actief op de hoogte van nieuwe ontwikkelingen. Deze functie is cruciaal om o.a. de veiligheid van de gemeentelijke digitale omgeving te waarborgen voor de komende jaren. Internet criminelen passen vele methoden toe om binnen te dringen tot organisaties. Hiervoor dienen allerlei beleid en maatregelen opgezet en geïmplementeerd te worden. De informatie-adviseur heeft hier een cruciale rol in dit project. Verder gaan de ontwikkelingen op zowel technisch als organisch gebied erg snel en zullen continue gevolgd en geïmplementeerd moeten worden		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 106.000	Structureel	Begroting 2024 e.v.
Toelichting financieel	Structureel € 106.000 beschikbaar stellen voor informatie-adviseur		

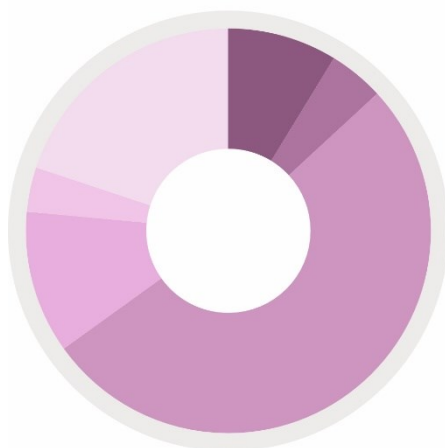
Voorstel 2024-004	Trainees		
Doelenboom	0.4 Overhead		
Motivatie	Voor de begroting van 2023 is geld gevraagd (en verkregen) voor twee trainees. Er zijn in 2023 twee trainees aangesteld en dat is een dermate succes dat nu geld wordt gevraagd om nog twee trainees aan te stellen. Hiermee wordt op creatieve wijze geanticipeerd op de krapte op de arbeidsmarkt. Er was dus al € 100.000,- beschikbaar gesteld, maar dat blijkt iets te weinig voor twee trainees. Een trainee kost gemiddeld € 60.000 per jaar. Voor de begroting 2024 e.v. wordt structureel € 140.000 bijgevraagd, zodat er in totaal vier trainees kunnen worden aangesteld.		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 140.000	Structureel	Begroting 2024 e.v.
Toelichting financieel	€ 140.000 structureel voor trainees.		

Investeringsvoorstel 2024-005	8 koffiemachines vervangen	
Motivatie	De huidige koffiemachines zijn technisch aan het einde van hun levensduur. En moeten vervangen worden. Het is geen vervangingsinvestering omdat de machines al in 2022 afgeschreven zijn.	
Financieel	Bedrag investering (excl. BTW)	Dekking
	€ 22.000	Begroting 2024
Toelichting financieel	De koffiemachines worden in 6 jaar afgeschreven.	

PROGRAMMA 0

VOOR EN DOOR BEWONERS

- 1.784 Bestuur
- 869 Burgerzaken
- 10.548 Overhead
- 2.300 Treasury
- 727 Belastingen
- 4.046 Overige baten en lasten – administratief
- 20.274 Totale lasten programma 0

D. Begroting

(bedragen in duizenden euro's)

Lasten	Rekening 2021	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Bestuur	1.394	1.708	1.820	1.784
Burgerzaken	859	810	830	869
Overhead	8.646	8.937	10.005	10.548
Treasury	969	999	1.614	2.300
OZB woningen	3	3	5	5
OZB niet-woningen	5	0	0	0
Parkeerbelasting	0	0	0	0
Belastingen overig	566	558	613	722
Overige baten en lasten	205	-122	46	1.008
Mutaties reserves	17.161	6.368	3.337	3.038
Totaal lasten programma 0	29.808	19.260	18.270	20.273

(bedragen in duizenden euro's)

Baten	Rekening 2021	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Bestuur	172	613	0	28
Burgerzaken	154	187	223	229
Overhead	307	290	101	101
Treasury	1.211	1.146	1.375	1.542
OZB woningen	1.102	1.152	1.099	1.132
OZB niet-woningen	763	761	853	879
Parkeerbelasting	4.473	4.568	4.553	4.527
Belastingen overig	211	241	253	261
Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	27.991	32.014	31.824	34.957
Overige baten en lasten	216	273	15	15
Mutaties reserves	7.239	6.996	6.871	5.680
Totaal baten programma 0	43.841	48.239	47.166	49.350

Saldo	14.032	28.979	28.896	29.077
--------------	---------------	---------------	---------------	---------------

PROGRAMMA 1

VEILIGHEID OP ORDE

1. Uitvoeren Integraal Veiligheidsplan
2. Brandweer en rampenbestrijding

Wat willen we bereiken?

Veiligheid op orde

Samen met onze partners streven we naar een veilige woon- en leefomgeving, zowel voor Texelaars als voor onze bezoekers. Daarom zetten we in op het voorkomen en beperken van risico's die de openbare orde en veiligheid bedreigen.

A yellow sticky note with a red paperclip at the top right corner. The note contains the following text:

Algemene Plaatselijke Verordening
Integraal Veiligheidsplan
Damoclesbeleid
Bibob-beleid

Waar hebben we al op ingezet?

We blijven uitvoering geven aan de doelen van zoals gesteld in het huidige integraal veiligheidsplan. Echter de afgelopen jaren hebben volledig in het teken gestaan van het beslechten van crisissen. De periode 2020-2022 stond in het teken van corona. De laatste corona maatregelen werden op 23 maart opgeheven en op 24 februari 2022 brak de oorlog in Oekraïne uit. Een opvangplek is gerealiseerd en ruim 160 ontheemden vinden sindsdien een veilig onderkomen op ons eiland.

Waar zetten we in 2024 op in?

De afgelopen jaren was er weinig tijd om een vervolg te geven aan de aanbevelingen welke naar voren kwamen in het Waddenbreed integraal ondermijningsbeeld. In 2024 willen we hier voortvarend mee aan de gang door meer integrale controles uit te voeren op het gebied van ondermijningsactiviteiten en door het Bibob beleid uit te breiden. Hierbij zoeken we de samenwerking met Noordkop regio en de overige Waddeneilanden.

Het integraal veiligheidsplan had in 2023 herijkt moeten worden. In 2024 willen we samen met de gemeenteraad en interne- en externe partijen kijken naar de prioriteiten voor de komende vier jaar op het gebied van veiligheid.

Inventarisatie voorstellen:

Handhavingsjurist voor 2024 inhuren

Verbonden Partijen in dit programma

In onderstaand overzicht is aangegeven welke verbonden partijen binnen dit programma werkzaamheden uitvoeren.

Naam verbonden partij	Taakvelden	Bijdrage aan gemeentelijke doelen
GGD Hollands Noorden	1.2 Openbare orde en Veiligheid 6.1 Toezicht kwaliteit kinderopvang en peutervoorzieningen 7.1 Volksgezondheid	Uitvoering inspectie kinderopvang. Bescherming en bevordering van de gezondheid, Veilig Thuis, OGGZ, Wet verplichte GGZ, uitvoering gemeentelijk gezondheidsbeleid, goede jeugdgezondheidszorg (o.a. consultatiebureau) en preventie
Veiligheidsregio Noord Holland Noord	1.1 Crisisbeheersing en brandweer 7.1 Volksgezondheid	Brandweertzorg (preventief en repressief), meldkamer, Geneeskundige Hulp bij Ongevallen en Rampen (GHOR), risico & crisisbeheersing, Veiligheidshuis, ambulancezorg.
Gemeenschappelijke regeling De Waddeneilanden	1.2 Openbare orde en Veiligheid	Belangenbehartiging kustveiligheid (o.a.) vaarroutes, en noodvervoer via de lucht.

Beleidsindicatoren

De gemeenten lichten de effecten van het beleid toe door een vaste set beleidsindicatoren op te nemen in de begroting en de jaarrekening. De gepresenteerde gegevens zijn de nu (september 2023) bekende cijfers.

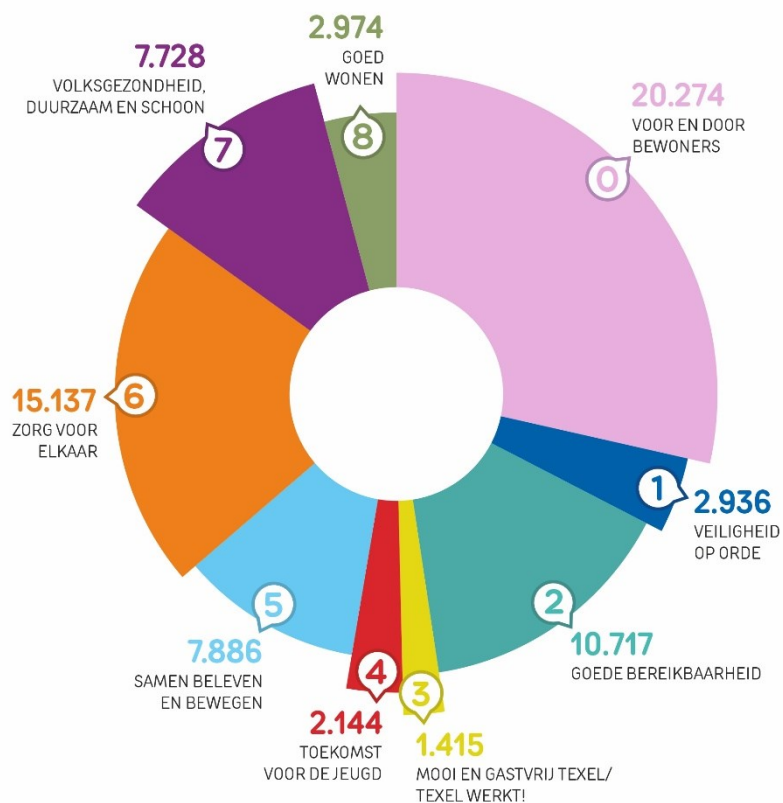
Taakveld	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar	Texel	Nederland
1.Veiligheid	Verwijzingen Halt	Aantal per 1.000 jongeren	Stichting Halt	2018	10	12
				2019	15	13
				2020	14	11
				2022	15	8
1.Veiligheid	Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	CBS CBS	2017	0,7	2,9
				2018	0,4	2,5
				2019	0,4	2,3
				2020	0,4	2,0
				2021	0,7	1,8
				2022	0,7	2,3
1.Veiligheid	Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners		2018	5,5	4,8
				2019	2,2	4,8
				2020	3,7	4,6
				2021	2,6	4,3
				2022	4,4	4,6
1.Veiligheid	Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2017	0,7	2,9
				2018	0,4	2,5
				2019	0,4	2,3
				2020	0	1,8
				2021	0,4	1,3
				2022	0,4	1,4
1.Veiligheid	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2018	4	5,4
				2019	7	5,9
				2020	4,4	6,3
				2021	8,1	6,1
				2022	5,5	6,0

B. Lange Termijn Planning

-

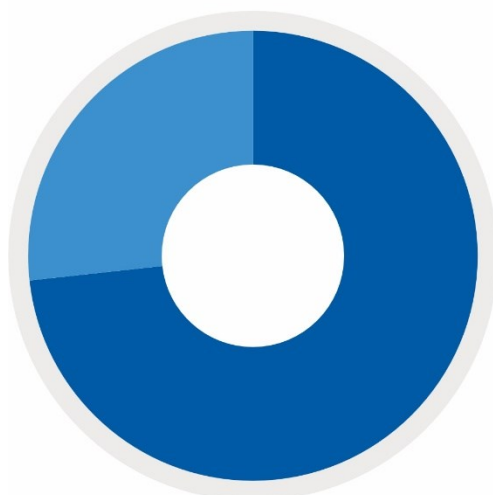
C. Voorstellen

Voorstel 2024-101	Handhavingsjurist voor 2024 inhuren		
Doelenboom	1.2 Openbare orde en veiligheid		
Motivatie	Het is wenselijk dat ook in 2024 voor 1fte een externe jurist ingehuurd wordt om ondersteuning te bieden om achterstanden weg te werken en nieuwe/lopende zaken te behandelen. De raming komt uit op € 178.000. Rekening houdende met overheveling uit 2023 van € 65.000 wordt een incidentele verhoging van € 100.000 gevraagd. Voorgesteld wordt om het budget te verhogen met € 100.000		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 100.000	Incidenteel	Begroting 2024
Toelichting financieel	€ 100.000 incidentele verhoging		

PROGRAMMA 1

VEILIGHEID OP ORDE

- **2.151** Crisisbeheersing en brandweer
- **785** Openbare orde en veiligheid

2.936 Totale lasten programma 1

D. Begroting

(bedragen in duizenden euro's)

Lasten	Rekening 2021	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Crisisbeheersing en brandweer	2.070	2.195	2.430	2.151
Openbare orde en veiligheid	663	455	753	785
Totaal lasten programma 1	2.733	2.650	3.183	2.936

(bedragen in duizenden euro's)

Baten	Rekening 2021	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Crisisbeheersing en brandweer	39	39	45	45
Openbare orde en veiligheid	55	91	76	78
Totaal baten programma 1	94	131	121	123

Saldo	-2.639	-2.519	-3.062	-2.813
--------------	---------------	---------------	---------------	---------------

PROGRAMMA 2

GOEDE BEREIKBAARHEID

1. Toereikend en veilig wegen, straten en fietspadennet
2. Functioneel openbaar vervoer
3. Haven Oudeschild

Wat willen we bereiken?

Een goed onderhouden, toereikend en veilig wegen-, straten-, wandelpaden- en fietspadennet.

Voldoende parkeerplaatsen voor zowel auto's als fietsen. Een functioneel openbaar vervoer. Binnen de dorpskernen krijgen voetgangers en fietsers de ruimte.

We willen economisch gezonde havens (Oudeschild en Seaport Texel) en een daarbij passende beheer- en exploitatievorm. De ontwikkelingen in de haven van Oudeschild versterken de toeristische beleving.

De havens moeten behouden blijven als karakteristieke vissers- en werkhavens met bijbehorende sfeer en bedrijvigheid.

De visserij is van economisch belang. Samen met het Bestuurlijk Platform Visserij en de lokale visserijsector blijven we inzetten op een vitale visserijgemeenschap. In regionaal verband wordt hiervoor uitvoering gegeven aan het VisserijOntwikkelPlan (VOP).

Waar hebben we al op ingezet?

In 2024 wordt er gewerkt aan een nieuwe mobiliteitsvisie. Hierbij wordt ook de verkeersroute naar Texel via Den Helder meegenomen. De herinrichting van het parkeerterrein Stappenland in De Koog wordt onderdeel van een visie op de ontwikkeling van dit gebied. Daarbij worden eveneens de omliggende ontwikkelingen meegenomen. Met de reconstructie van het traject Nieuwlanderweg-Postweg is een belangrijkere verkeersader voor de komende jaren weer op orde. Verschillende van de tijdens dit werk benodigde omleidingsroutes zijn weer opgeknapt.

Daarnaast is er blijvende inzet op het verbeteren van het bergen en afvoeren van zoet water. Onder andere door de aanleg van duikers en stimuleren van gescheiden afvoeren van regenwater. Het wegenbeheerplan, groenbeheerplan en wegencategoriseringplan zijn in uitvoering. De fysieke vervanging van straatmeubilair is nog steeds in volle gang.

Het havenbeleid stuurt aan op gezonde economische en toekomstgerichte havens. Uit onderzoek moet blijken hoe beheer en exploitatie van de haven van Oudeschild het beste tot uiting komt.

Er is ruimte voor de overgebleven (traditionele) visserij. Belangrijk is op Texel, bij voorkeur op of nabij de haven, ook ruimte te bieden aan circulaire viskweek en circulaire visgroei als nieuwe economische sector. We zijn en blijven een visserijgemeenschap waar vis en eiwitproducten worden geproduceerd voor consumptie.

Alle ondernemers in de havens werken samen. Het dna voor de haven blijft gewaarborgd. Het unieke karakter van de haven van Oudeschild blijft krachtig.

Waar zetten we extra op in?

In 2024 worden voorbereidingen getroffen voor grootschalig onderhoud aan het gemeentelijk deel van de Pontweg en de Hoofdweg. Met uitvoering van de vierde tranche van de rehabilitatie fietspaden van Staatsbosbeheer (SBB) wordt dit vierjarig project afgerond.

De betonnen verharding van de Redoute wordt dit jaar vervangen.

Het komende jaar worden weer veel banken en ander straatmeubilair in de openbare ruimte vervangen.

Onderzocht wordt of er nieuwe mogelijkheden zijn voor nachtvervoer tussen de dorpen, om daarmee zowel bereikbaarheid als veiligheid te verbeteren.

De vorm cq entiteit voor beheer- en exploitatie van de haven is een feit. Zij ontwikkelen met alle belanghebbenden en gebruikers een aanpak voor de haven van Oudeschild, waaronder het investeren in onderhoud en vervanging van de haven om de kwaliteit goed te houden.

Voor de jaren 2024-2026 staat grootschalige vervanging van de damwanden en dukdalven in de havenmond op het programma. Voorgesteld om dat in 2024 uit te voeren. Hierbij wordt gekeken naar toepassing van duurzame materialen en zal gekeken worden naar mogelijkheden om de golfoploop in de haven te beperken.

Inventarisatie voorstellen:

- *bermverharding aanbrengen/vervangen;
- *straatmeubilair vervangen;
- mobiliteitsvisie Texel 2024 opstellen;
- de mogelijkheden van veilig nachtvervoer tussen de dorpen onderzoeken;
- reguliere budgetten voorbereiding wegen en klein onderhoud verhogen;
- gehele Boodtlaan reconstrueren;
- *verlengde fietspad PHZD aanleggen;
- *diverse wegen rehabiliteren 2024;
- *redoute reconstrueren;
- *parkeerterrein Stappeland e.o. herinrichten;
- *aanleggen openbare verlichtingsnetten Oudeschild;
- *bestrating Kantoorstraat vervangen;
- *stratenmakersauto vervangen;
- *fietspad Bosrandweg en Rozendijk verbreden;
- *investeringen Haven 2024.

(*Voorstellen komen uit de perspectiefnota)

Verbonden partijen in dit programma

In onderstaand overzicht is aangegeven welke verbonden partijen binnen dit programma werkzaamheden uitvoeren.

Naam verbonden partij	Taakvelden	Bijdrage aan gemeentelijke doelen
GR De Waddeneilanden	2.3 Recreatieve havens 2.4 Economische havens en waterwegen 2.5 Openbaar vervoer	Samenwerking toepassing Convenant vaarrecreatie en kwaliteitsverbetering jachthavens. Bevordering toerisme naar waddeneilanden in relatie tot Werelderfgoed-status waddengebied. Gemeenschappelijke waddeneilandbelangen behartigen door onder andere richting andere overheden standpunten uit te dragen, samen te werken op beleids- en beheersaspecten. Er wordt samengewerkt aan behoud van goede bereikbaarheid, aan de leefbaarheid op de eilanden, met name als dat aan de orde is bij de ontwikkeling en toepassing van beleid van andere overheden.

Beleidsindicatoren

De gemeenten lichten de effecten van het beleid toe door een vaste set beleidsindicatoren op te nemen in de begroting en de jaarrekening. De gepresenteerde gegevens zijn de nu (september 2023) bekende cijfers.

N.v.t.

B. Lange Termijn Planning

- Reconstructie fietspaden Staatsbosbeheer 4^e tranche;
- Evaluatie Parkeer- en Verkeerscirculatieplan De Koog;
- Brede evaluatie parkeren;
- Evalueren behoefte parkeerterreinen Den Burg;
- Omgevingsvergunning Texel Zoo;
- Fietsparkeren.

C. Voorstellen

Voorstel 2024-201	Bermverharding aanbrengen/vervangen		
Doelenboom	2.1 Verkeer en Vervoer		
Motivat	In 2024 staan het rehabiliteren van het Nieuweschild, de Zwinweg en de Kamperfoelieweg op het programma. Zie voorstel 2024-807. Het zijn wegen met relatief veel landbouwverkeer. De bermen worden hierdoor veelvuldig uitgereden en kunnen hierdoor een risico zijn wat betreft de verkeersveiligheid. Om dit structureel op te lossen is het gewenst om langs deze wegen bermverharding aan te leggen. In 2024 staat de vervanging van de grasbetontegels langs de Schorrenweg 3^e fase (Genteweg - Zaandammerdijk) op het programma. De huidige grasbetontegels zijn mede door het landbouwverkeer flink naar beneden gereden, waardoor het hoogteverschil met de rijbaan verkeersgevaarlijk wordt. Vervanging is derhalve noodzakelijk. Er is structureel budget beschikbaar binnen de begroting. Door het maken van een efficiëncyslag wordt werk met werk gecombineerd en is voor 2024 incidenteel extra budget nodig.		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 366.400	Incidenteel	Begroting 2024
Toelichting financieel	De totale kosten bedragen € 498.400. Het reguliere onderhoudsbudget bedraagt € 132.000. Derhalve is er een extra budget nodig van € 366.400.		

Voorstel 2024-202	Straatmeubilair vervangen		
Doelenboom	2.1 Verkeer en Vervoer		
Motivat	In 2024 wordt verder gegaan met het periodiek vervangen van de gemeentelijke banken, picknicksets, borden e.d. langs de Texelse wegen.		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 170.000	Incidenteel	Begroting 2024
	-€ 170.000	Incidenteel	Reeds structureel opgenomen (besloten bij begroting 2019)
Toelichting financieel			

Voorstel 2024-203	Mobiliteitsvisie opstellen		
Doelenboom	2.1 Verkeer en Vervoer		
Motivat	In vervolg op de Mobiliteitsvisie 2015-2025 wordt in 2024 een nieuwe mobiliteitsvisie opgesteld. De visie zal worden aangepast op nieuw beleid en nieuwe ontwikkelingen, zoals het Toeristisch Toekomstplan. Op basis van deze visie kan besloten worden welke incidentele dan wel structurele maatregelen genomen kunnen worden om de gewenste resultaten te bereiken.		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 50.000	Incidenteel	Begroting 2024
Toelichting financieel	Het betreft incidentele middelen voor inhuur.		

Voorstel 2024-204	Reguliere budgetten voorbereiding wegen en klein onderhoud verhogen		
Doelenboom	2.1 Verkeer en Vervoer		
Motivatie	Het geactualiseerde Beheerplan Wegen Texel 2024 - 2028 vermeldt dat in de voorbereidende werkzaamheden extra budget nodig is voor: 1. Voorbereiding en Toezicht. Vanwege toenemende overheidsregels aangaande hergebruik vrijkomende materialen en ondermeer aanwezigheid pack's, pfas, stikstof worden vooronderzoeken groter en navenant de kosten van voorbereiding. 2. Klein Onderhoud. Goed klein onderhoud is een vorm van preventief onderhoud. Sneller repareren van kleine wegschades verkleinen de kans op grotere ingrepen op een later termijn, plus dat de algehele comfort van met name voet- en fietspaden op peil blijft.		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 30.000	Structureel	Begroting 2024 e.v.
	€ 24.000	Structureel	Begroting 2024 e.v.
Toelichting financieel	Voor voorbereiding en toezicht wordt een budgetverhoging van € 30.000 gevraagd. Voor klein onderhoud een budgetverhoging van € 24.000.		

Voorstel 2024-205	Parkeerterrein Stappeland e.o. herinrichten		
Doelenboom	2.1 Verkeer en Vervoer		
Motivatie	In het door de raad vastgestelde Verkeer- en parkeerplan van De Koog is een van de speerpunten het reconstrueren van het parkeerterrein Stappeland om hiermee een flinke verbeterslag te maken voor de parkeersituatie in De Koog. Hieraan voorafgaand wordt eerste een stedenbouwkundig ruimtelijk onderzoek gehouden.		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 100.000	Incidenteel	Begroting 2024
Toelichting financieel	incidenteel € 100.000		

Voorstel 2024-206	De mogelijkheden van veilig nachtvervoer tussen de dorpen onderzoeken		
Doelenboom	2.5 Openbaar vervoer		
Motivatie	De gemeente is medeverantwoordelijk vanuit openbare orde en veiligheid voor een veilig nachtverkeer vanaf de drukke horeca over het eiland. Hiervoor zijn incidenteel middelen noodzakelijk om de mogelijkheden, gezamenlijk met de vervoersondernemers en horeca, te onderzoeken. Om dit in een breder verband te zien, is het voorstel om dit mee te nemen bij de mobiliteitsvisie en hiervoor extern in te huren voor twee jaar. De middelen die bij de programmabegroting 2023 beschikbaar zijn gesteld voor de projectleider infrastructuur TESO terrein hiervoor ook in te zetten.		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 50.000	Incidenteel	Begroting 2024
Toelichting financieel	Het betreft incidentele middelen voor inhuur.		

Investeringsvoorstel 2024-207	Verlengde fietspad PHZD aanleggen		
Motivatie	In 2017-2018 is in het kader van de algehele dijkversterking van de PH-dijk mede een fietspad aangelegd vanaf de Redoute tot de dijkopgang bij boerderij FakFak. Een klein gedeelte tussen deze dijkopgang en dijkopgang NIOZ kon toen niet aangelegd worden. Inmiddels is er een nieuwe zeedijk gerealiseerd buitendijks. Hierdoor kan het ontbrekende gedeelte alsnog gerealiseerd worden.		
Financieel	Bedrag investering (excl. BTW)		Dekking
	€ 300.000		Begroting 2024
Toelichting financieel	De afschrijftermijn is 40 jaar.		

Investeringsvoorstel 2024-208	Diverse wegen rehabiliteren 2024	
Motivatíe	In het vierde kwartaal ontvangt de raad het Beheerplan Wegen 2024-2028 ter vaststelling. Vooruitlopend hierop staan inmiddels voor 2024 in het kader van het structureel verbeteren/vervangen van wegverhardingen de rehabilitaties van het Nieuweschild, de Zwinweg en de Kamperfoelieweg op de planning. Deze wegen zijn in slechte staat van onderhoud en technisch afgeschreven. Voorgesteld wordt om deze drie wegen te rehabiliteren en om tevens naast de weg aan weerszijden ervan bermverharding aan te brengen. Dit is verwoord in voorstel 2024-801.	
Financieel	Bedrag investering (excl. BTW)	Dekking
	€ 2.071.250	Begroting 2024
Toelichting financieel	De afschrijftermijn is 40 jaar.	

Investeringsvoorstel 2024-209	Redoute reconstrueren	
Motivatíe	De Redoute is de verbindingsweg tussen de Pontweg en Oudeschild. Een deel ervan is een betonweg, aangelegd in 1992. De betonplaten scheuren en beginnen steeds meer te verzakken. Dit komt mede door het toegenomen verkeersintensiteit. In 2022 zijn kleine onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd om de weg veilig te houden. De weg is gezien zijn staat toe aan een volledige reconstructie.	
Financieel	Bedrag investering (excl. BTW)	Dekking
	€ 1.100.000	Begroting 2024
Toelichting financieel	De afschrijftermijn is 40 jaar.	

Investeringsvoorstel 2024-210	Aanleggen openbare verlichtingsnetten Oudeschild	
Motivatíe	Tijdens de reconstructie is het nodig de energievoorziening van de openbare verlichting geheel te vernieuwen. Bestaande kabelnetten van Liander/Gemeente zijn met elkaar verweven en geven frequent veel (ondergrondse) storingen en zijn niet veilig om aan te werken. Er is tijdens de reconstructie een kans om hierin een combinatie van werkzaamheden te maken. Het betreft de omgeving De Ruyterstraat, Loodssingel en Trompstraat. Liander heeft geen bemoeienis met dit openbare verlichtingsnet en laat het aan de gemeente om hier een nieuw net aan te leggen. De veiligheid en betrouwbaarheid van de openbare verlichting ligt bij de gemeente als OV beheerder.	
Financieel	Bedrag investering (excl. BTW)	Dekking
	€ 245.000	Begroting 2024
Toelichting financieel	Het betreft het aanbrengen van nieuwe grondkabels en OV-Kasten (stroomvoorziening) voor het bedrag geraamd € 245.000. De afschrijftermijn is 40 jaar.	

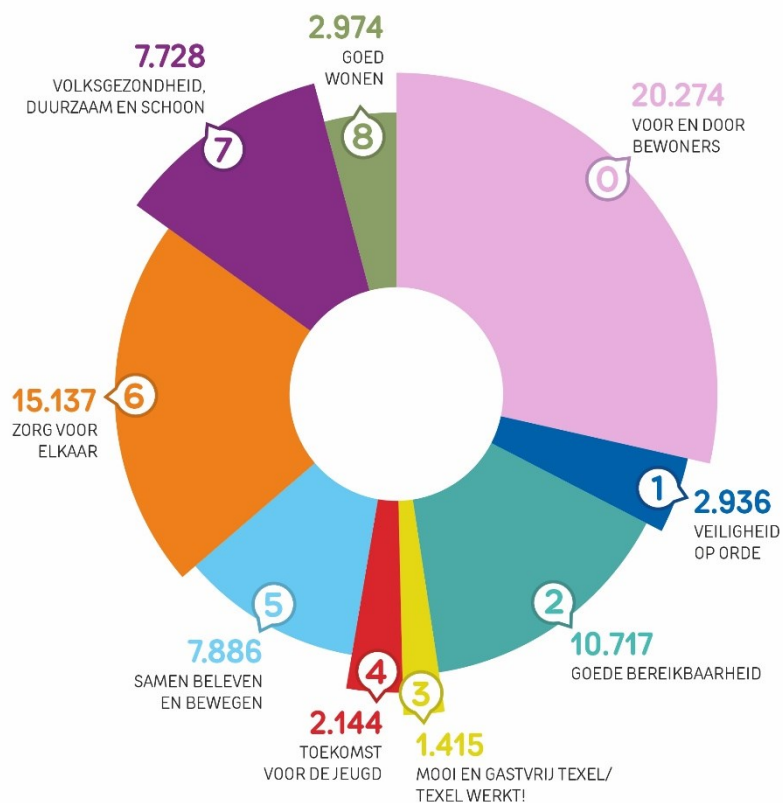
Investeringsvoorstel 2024-211	Bestrating Kantoorstraat vervangen	
Motivatíe	In de afgelopen periode zijn er appartementen gerealiseerd in de Kantoorstraat, op de locatie van de voormalige Jelleboog. Nu deze appartementen gereed zijn, dient de huidige tijdelijke bestrating vervangen te worden door een definitieve bestrating die past bij de uitstraling van de Groeneplaats en de Vismarkt. Op deze manier wordt ook de Kantoorstraat een meer aantrekkelijke omgeving en in hogere mate betrokken bij het centrum van Den Burg. Hiervoor is een investering van € 100.000,- benodigd. Daarmee wordt ingezet om in 2024 vóór de start van het toeristenseizoen de bestrating te vervangen.	
Financieel	Bedrag investering (excl. BTW)	Dekking
	€ 100.000	Begroting 2024
Toelichting financieel	Het betreft hier een uitgave voor herstraten.	

Investeringsvoorstel 2024-212	Stratenmakersauto vervangen	
Motivatie	De stratenmakersauto is aan het einde van zijn technische levensduur en aan vervanging toe. Er wordt gekeken naar een iets kleiner voertuig dan de huidige. Op de huidige wagen is destijds de oude kraan overgezet. Deze is echter ook aan vervanging toe.	
Financieel	Bedrag investering (excl. BTW)	Dekking
	€ 115.000	Begroting 2024
Toelichting financieel	Er is dekking aanwezig voor € 85.000 (zie hoofdstuk Financieel perspectief 2024-2027). Via dit voorstel vragen wij het budget te verhogen naar € 200.000 excl. btw. Het extra krediet is benodigd vanwege gestegen kosten door sterke invloed van de corona pandemie op de automotieve industrie, daarnaast voor het gelijktijdig plaatsen van een nieuwe kraan op de wagen. De afschrijftermijn is 10 jaar.	

Investeringsvoorstel 2024-213	Fietspad Bosrandweg en Rozendijk verbreden	
Motivatie	In 2024 wordt als afsluiting van de algehele renovatie van de fietspaden van SBB het fietspad langs de Bosrandweg verbreed. Daarmee is de gehele fietspad infrastructuur, wat de gemeente van SBB overgenomen heeft, op orde. En in 2024 wordt het gemeentelijk deel van het fietspad langs de Rozendijk, tussen de Pontweg en de Grensweg, ook verbreed naar 3 meter om daarmee de fietsveiligheid te verhogen.	
Financieel	Bedrag investering (excl. BTW)	Dekking
	€ 3.800.000	Begroting 2024
Toelichting financieel	De totale kosten bedragen € 3.8 miljoen. Verwacht wordt een substantiele bijdrage (op basis van ervaringen van de afgelopen jaren mogelijk 50%) van de provincie. Indien er meer bekend is, zal besluitvorming aan de raad worden voorgelegd. De afschrijftermijn is 40 jaar.	

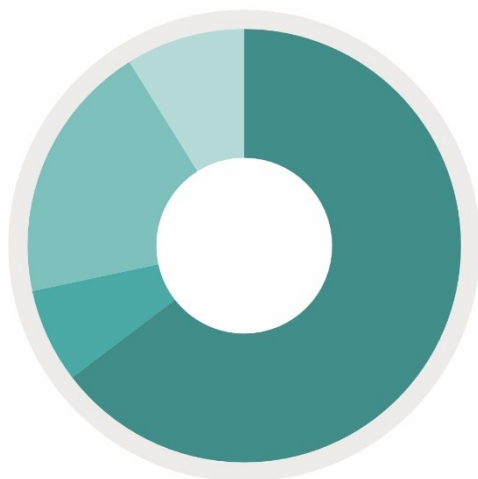
Investeringsvoorstel 2024-214	Gehele Boodtlaan reconstrueren	
Motivatie	Via de programmabegroting 2022 is door de gemeenteraad een krediet beschikbaar gesteld voor het reconstrueren van de Boodtlaan tussen de komgrens en het doorlopende weggetje naar Watermunt (asfalt gedeelte). Het betreft een integraal werk van verharding plus riolering. Aanvullend onderzoek brengt aan het licht dat ook het gedeelte van het riool tussen het doorlopende weggetje en de Badweg vervangen moet worden. Daarnaast blijkt dat een deel van het riool verkeerd omligt. Om het riool adequaat te kunnen verbeteren dient het gehele riool in een keer vervangen te worden. Qua werk en kosten is het handig om daarbij tegelijkertijd de verharding te vervangen cq opnieuw in te richten.	
Financieel	Bedrag investering (excl. BTW)	Dekking
	€ 725.450	Begroting 2024
Toelichting financieel	De totale kosten bedragen € 1.722.960. Gedekt is vanuit krediet Boodtlaan (voorstel 2022-805) € 631.250. Vanuit riolering € 366.260. Het tekort is derhalve € 725.450.	

Investeringsvoorstel 2024-215	Investeringen haven 2024	
Motivatie	Er moeten investeringen (vervangingen van oa damwanden en steigers) in de haven gedaan worden de komende tijd. Dit staat gepland in het Meerjarig Onderhouds Plan (MJOP) voor de jaren 2024, 2025 en 2026. Door een slimme combinatie van werken en aanbesteden te doen is het mogelijk in één keer deze werkzaamheden uit te voeren in 2024. Een externe projectleider gaat aan de slag met deze klus, en kan zodoende ook in een keer alles oppakken. De organisatie van de haven (exploitatie) wordt onderzocht, maar deze noodzakelijke onderhoudsmaatregelen zijn vanuit het MJOP noodzakelijk voor het functioneren en veiligheid van de haven.	
Financieel	Bedrag investering (excl. BTW)	Dekking
	€ 4.950.000	Begroting 2024
Toelichting financieel	Betreft geïndexeerde bedragen welke in het MJOP genoemd staan. totale raming werken nu € 4.950.000. De afschrijftermijn bedraagt 50 jaar. De kapitaallasten komen t.l.v. reserve haven onderhoud > 5 jaar.	

PROGRAMMA 2

GOEDE BEREIKBAARHEID

- 6.916 Verkeer en Vervoer
- 757 Parkeren
- 2.085 Recreatieve havens
- 959 Economische havens en waterwegen

10.717 Totale lasten programma 2

D. Begroting

(bedragen in duizenden euro's)

Lasten	Rekening 2021	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Verkeer en Vervoer	4.612	5.452	6.518	6.916
Parkeren	713	588	661	757
Recreatieve havens	4	3	169	2.085
Economische havens en waterwegen	2.729	821	843	959
Openbaar vervoer	1	0	0	0
Totaal lasten programma 2	8.060	6.865	8.191	10.717

(bedragen in duizenden euro's)

Baten	Rekening 2021	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Verkeer en Vervoer	2.449	227	114	114
Parkeren	61	5	0	0
Economische havens en waterwegen	14.015	409	914	919
Totaal baten programma 2	16.525	640	1.028	1.033
Saldo	8.465	-6.225	-7.163	-9.684

PROGRAMMA 3

MOOI EN GASTVRIJ TEXEL/TEXEL WERKT!

1. Behoud landschapselementen en infrastructuur in natuurgebieden
2. Toeristische toekomstvisie
3. Invoering omgevingswet
4. Daadwerkelijke ontwikkeling haven Oudeschild
5. Regionale samenwerking De Kop Werkt
6. Verbreden werkgelegenheid
7. Versterken beroepsbevolking

Wat willen we bereiken?

Een stabiele economische situatie. Samen met de Waddeneilanden en de Kop van Noord-Holland investeren we in verbreding en diversiteit van onze economische sectoren: een bijdrage aan de zogenoemde Brede Welvaart. Zo behouden en versterken we de lokale en regionale werkgelegenheid.

De beroepsbevolking vergrijst, velen gaan binnenkort met pensioen en er komen te weinig werknemers bij. We moeten als eiland slim gaan samenwerken om personeel voor de toekomst vast te houden en nieuw personeel aan te trekken. Een bestendige arbeidsmarkt is van groot belang. Dat kunnen we als overheid echter niet realiseren; onderwijs en ondernemers en organisaties zijn daar gezamenlijk voor nodig. De beroepsopleidingen moeten op de (toekomstige) arbeidsmarkt zijn afgestemd. De pilot Kenniswerkplaats krijgt als stichting een structurele status die onafhankelijk van de gemeente ondersteunt bij opleidingen, stages en onderzoeksopdrachten van ondernemers en gemeente.

Daarnaast ondersteunen we Texelaars met een afstand tot de arbeidsmarkt, maar ook Texelaars die hulp nodig hebben richting een andere sector of om weer terug te komen in het arbeidsproces. Hiervoor is het Huis van Ontwikkeling in samenwerking met De Bolder opgericht. Hierover meer in programma 6.

In de circulaire economie wordt gestreefd naar een **eindeloze cyclus** van grondstof naar 'afval' naar grondstof etc. Waarbij echt afval niet bestaat en altijd een grondstof is voor een nieuw product. In 2050 moeten alle grondstoffen uit hergebruik komen. In 2030 moet de helft van onze grondstoffen al uit hergebruikte grondstoffen bestaan. (Nationaal Grondstoffenakkoord 2017).

De retailsector is economisch en maatschappelijk belangrijk voor inwoners, bedrijven en gasten. We hebben aantrekkelijke centra waar men graag verblijft. Ontwikkelingen blijven mogelijk.

Vraag en aanbod voor werklocaties zijn op elkaar afgestemd, zodat er ruimte is voor lokale bedrijvigheid.

De in de Samenwerkingsagenda 'Samen op Kop' gemaakte afspraken worden uitgewerkt. Het gaat om projecten op de gebieden Arbeidsmarkt en Onderwijs, Energie en Duurzaamheid en Recreatie en Toerisme. In het Programma Waddeneilanden/ Regiodeal, programmalijnen 2 "toekomstbestendig ondernemen en ontwikkelen" en 5 "circulaire economie" zetten we in op het bestendigen, ontwikkelen en innoveren in de eilandelijke economieën.

Texel is duurzaam aantrekkelijk voor bezoekers, bewoners en bedrijven.

Daarbij streven we naar balans tussen de toeristische ontwikkelingen, draagkracht van het Texelse landschap en draagvlak bij de inwoners.

Het eilandkarakter van Texel wordt gekoesterd.

Met balans tussen het gebruik van de fysieke leefomgeving, de kwaliteit van natuur en landschap en vergroting van de biodiversiteit.

De openbare ruimte is zo ingericht dat deze de klimaatverandering (natter, heter en droger) aan kan.

Een veilige kust die ons beschermt tegen het water van de zee en die ruimte biedt voor recreatie en natuur.

Met de mogelijkheden van de nieuwe Omgevingswet beschermen we de (kern)waarden van Texel en proberen we gewenste ontwikkelingen mogelijk te maken. Hierbij doen we meer samen met inwoners, organisaties en bedrijven.

Waar hebben we al op ingezet?

Het uitvoeren van acties uit de visies voor de bedrijventerreinen en retail is een continu proces. Het gaat zowel om ondernemersinitiatieven als om gemeentelijke projecten.

De acties uit de Samenwerkingsagenda 'Samen op Kop!' blijven we uitvoeren. Deze economische-ruimtelijke samenwerking in de Kop van Noord-Holland en de samenwerking op het niveau van Noord-Holland-Noord helpen ons om lokaal economisch gezond te blijven.

De acties uit het Programma Waddeneilanden zijn beschreven in de regiodeal die de eilanden, ondersteund door de provincies, hebben ingediend. De projecten die daarin zijn genoemd worden uitgevoerd. Hierbij is extra aandacht voor circulaire en duurzame bedrijvigheid.

Toerisme

De Uitvoeringsagenda 2022-2024, voortkomend uit het Toeristisch Toekomstplan (TTP), bevat de belangrijkste acties die gemeente Texel samen met haar stakeholders oppakt om toerisme en recreatie op het eiland duurzaam te verbeteren. In 2024 volgt het vervolg op dit Uitvoeringsprogramma.

Het paraplu bestemmingsplan Verblijfsrecreatie wordt naar verwachting begin 2024 vastgesteld. Met de regels en overgangstermijnen in dit parapluplan worden duidelijke stappen gezet om de toeristische druk beter te reguleren en de groei van zomerhuizen tegen te gaan en het aantal kampeerplaatsen zoveel mogelijk te behouden.

In 2023 worden onderzoeken opgeleverd over het toewerken naar een digitaal nachtregister en het direct zichtbaar ten goede laten komen van de lusten van het toerisme. In 2024 volgen onderzoeken over het reguleren van de toeristische druk en de gevoelde toeristische druk in relatie tot de leefbaarheid.

Natuur en landschap

Samen met de Texelse boeren en natuurbeheerders vindt overleg plaats hoe om te gaan met de huidige uitdagingen voor zowel het behalen van natuurdoelen (incl. biodiversiteit) als een gezonde agrarische bedrijfsvoering.

Waar zetten we extra op in?

Samen met anderen zetten we in op een bestendige arbeidsmarkt. Concrete acties zijn:

- investeren in jeugd en bevolking door het wonen en werken op Texel aantrekkelijk te maken;
- verbinden van allerlei initiatieven in onze samenleving over een duurzame toekomstige arbeidsmarkt en onderwijs op Texel zoals Huis voor Ontwikkeling, Kenniswerkplaats, HR-Netwerk, doorgaande leerlijnen (OSG en ROC), bestaande leerlijnen (Texel Academy en Omring), Texels Welzijn, Kernegezond Texel en de regionale samenwerkingsvormen;
- organiseren van op het onderwijs betere aansluiting van beroepsopleidingen op basis van vraag naar werknemers.

Circulariteit behoeft meer aandacht. Een aanjaagfunctie voor visie en bewustwording en ondersteuning van circulariteit moet de organisatie en ondernemers een stap verder zetten. In elk geval is er aandacht voor nieuwe initiatieven zoals circulaire viskweek en circulaire visgroei.

De havens en het vliegveld zijn toegangspoorten van Texel: zij zijn erg belangrijk. Texel blijft als proefeiland, innovatieve ontwikkelingen benutten. Pilots op het gebied van energiesopslag, wateropslag en duurzame landbouw en visserij worden (financieel) ondersteund. Om pilots te ondersteunen is een financiële bijdrage bij de start vaak onmisbaar. Ook de lobby naar Europa voor terugkeer van pulsvisserij of vergelijkbare duurzame visserijtechnieken hoort hierbij. Ook gaat het om de toekomst van de landbouw. Dit is gericht op het ondersteunen van Texelse boeren bij de huidige uitdagingen voor hun bedrijfsvoering. Samen met initiatiefnemers/aanvragers wordt gezocht naar subsidies.

Er komt meer aandacht voor visserij als cultuurhistorisch erfgoed. Vis heeft namelijk in een lange traditie grote waarde voor de Brede Welvaart. Het draagt bij aan onze identiteit op basis van een traditie van leven van vis en daaraan gekoppelde cultuur, beleving en erfgoed. Ingezet wordt zowel sociaal-economische als sociaal-culturele ontwikkelingen mogelijk te maken met co-financiering van het ministerie van LNV, Waddenfonds, Budget Lokale Innovaties (BLI), Subsidieregeling Thematische Uitvoering Waddenfonds (STUW) en Leader, zoals beschreven in de Visserij Ontwikkelings Plan (VOP)

Texelse ondernemers worden geholpen bij opdrachten van de gemeente, door hen intensiever te informeren over het inkoop- en aanbestedingsbeleid

De acties uit het Toeristisch Toekomstplan:

- gastvrij en toekomstbestendig ondernemerschap;
- stimuleren bezoekers om meer de fiets en het openbaar vervoer te gebruiken en de auto te laten staan. Gekeken naar spreidings-instrumenten.

De 4-jarige overeenkomsten met STIFT en VVV zijn in 2023 afgelopen. De voorbereiding van nieuwe overeenkomsten zijn gestart.

Kust

In 2024 gaan we verder met de uitvoering van het Meerjarenprogramma strand en duingebied Noordzeekust Texel. Hierbij geven we samen met SBB, RWS, HHNK en PHN speciale aandacht aan de communicatie met de inwoners en ondernemers.

Strand

Met de reconstructie van de parkeerterreinen bij de strandslagen wordt rekening gehouden met de kustvisie. Waar nodig worden de parkeerterreinen opgehoogd om tegemoet te komen aan zeespiegelstijging en duinaangroei. Uitvoering gaat in overleg met Staatsbosbeheer en HHNK, en met inachtneming van de natuurwetgeving.

Toezicht & Handhaving

De uitkomsten van het paraplu-bestemmingsplan verblijfsrecreatie zullen bij de handhaving een rol gaan spelen. Verder zullen alle voorkomende toezichtzaken, zoals gebiedscontrole, kamperen bij de boer, recreatieparken, illegale bewoning, recreatieve bewoning van woonhuizen etc. speerpunten blijven.

Het boa-team zal zich blijven inzetten op toezicht van de Horecawet, betaling van het Texel-vignet en de samenwerking met de politie en team VTH. Permanente bij- en herscholing van de boa's wordt belangrijk gevonden.

Inventarisatie voorstellen:

- Co-financiering ontwikkelingslijnen VisserijOntwikkelPlan (VOP);
- Texel Innovatief proefeiland;
- *nieuwe ronde Leadersubsidie;
- Structurele Kenniswerkplaats Texel.

(*Voorstellen komen uit de perspectiefnota)

Verbonden partijen in dit programma

In onderstaand overzicht is aangegeven welke verbonden partijen binnen dit programma werkzaamheden uitvoeren.

Naam verbonden partij	Taakvelden	Bijdrage aan gemeentelijke doelen
n.v.t.		

Beleidsindicatoren

De gemeenten lichten de effecten van het beleid toe door een vaste set beleidsindicatoren op te nemen in de begroting en de jaarrekening. De gepresenteerde gegevens zijn de nu (september 2023) bekende cijfers.

Taakveld	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar	Texel	Nederland
3.Economie	Functiemenging	%	LISA	2017	55,3	52,4
				2018	55,8	52,8
				2019	56,4	53,2
				2020	56,0	53,2
				2021	55,6	53,3
				2022	55,5	53,8
3.Economie	Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 74 jaar*	LISA	2017	180,3	120,3
				2018	224,4	145,0
				2019	184,1	129,6
				2020	236,6	158,4
				2021	234,5	165,1
				2022	245,0	174,1
6.Sociaal Domein	Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 - 74 jaar*	LISA	2017	766,2	651,5
				2018	977,9	774,0
				2019	1017,9	792,1
				2020	1017,2	795,9
				2021	813	685,7
				2022	1045,3	825,4

B. Lange Termijn Planning

- Uitvoeringsagenda Toeristisch Toekomstplan (vervolg);
- Faciliteren bij inkoop- en aanbestedingsprocedure;
- Schapenboetenbeleid;
- Nieuwe Uitvoeringsregeling Subsidie schapenboeten en monumenten.

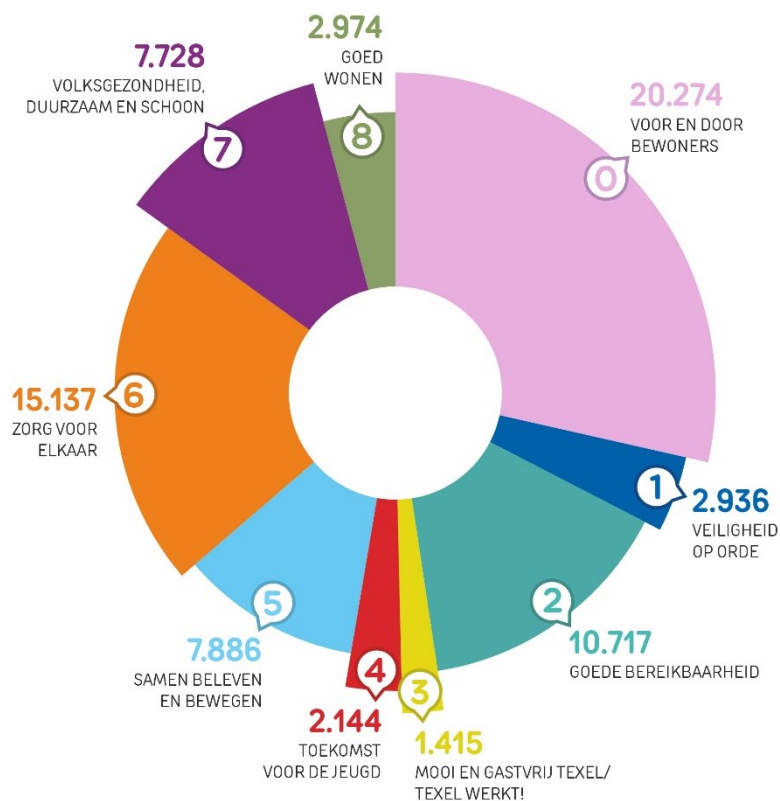
C. Voorstellen

Voorstel 2024-301	Nieuwe ronde leader subsidie		
Doelenboom	3.1 Economische ontwikkeling		
Motivatie	Voor de nieuwe ronde van de bekende Leader subsidie (ontwikkeling economie platteland) wordt een bijdrage van in de Kop deelnemende gemeenten gevraagd. Over het bedrag is nog geen overeenstemming maar het zal naar verwachting ongeveer € 20.000 per jaar zijn voor gemeente Texel.		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 20.000	Structureel	Begroting 2024 e.v.
Toelichting financieel	Van 2024 t/m 2028 ongeveer € 20.000 per jaar gemeentelijke bijdrage subsidie.		

Voorstel 2024-302	Co-financiering ontwikkelingslijnen VisserijOntwikkelPlan (VOP)		
Doelenboom	3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen		
Motivatie	Als gevolg van de sanering van de Noordzeekotters, heeft het ministerie van LNV als compensatie aan de vijf visserijregio's € 30 miljoen in het vooruitzicht gesteld. Dat is 6 miljoen per regio. Via het Bestuurlijk Platform Visserij (BPV) -Texel is daar lid van- worden projecten geïnventariseerd en begin februari 2024 zal de definitieve lijst gereed moeten zijn, inclusief zicht op 50% publieke en/of private co-financiering. Dit heet dan het Nationaal Visserij OntwikkelPlan, als optelsom van vijf regionale VOP's. Texel werkt hierbij nauw samen met Hollands Kroon en Den Helder, met de provincie en met de Noordelijke Visserij Alliantie in het VOP Kop van NoordHolland. Het betreft plannen die voor de visserijsector nationaal, regionaal en lokaal belangrijk zijn. Gezien het belang voor Texel, zowel visserij als haven als visserijgemeenschap, willen we met deze reservering van co-financiering het ministerie en betrokken ondernemers laten zien dat ook de gemeente de compensatie van de sanering belangrijk vindt, waarbij de gemeenten benadrukken dat het niet alleen bedrijfseconomische compensatie moet zijn maar ook beschikbaar voor nieuwe visserelateerde activiteiten en versterking van visserijgemeenschappen. Daar kunnen ook projecten bijzitten die weliswaar niet voor cofinanciering van LNV in aanmerking komen, maar wel belangrijk voor Texel zijn zodat op andere wijze financiering behaald moet worden. Thans verzoeken we om geld te reserveren als co-financiering voor projecten die Texel ten goede komen. Definitieve toekenning van cofinanciering loopt via de Raad.		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 2.000.000	Incidenteel	Begroting 2024
Toelichting financieel	€ 2 miljoen co-financiering		

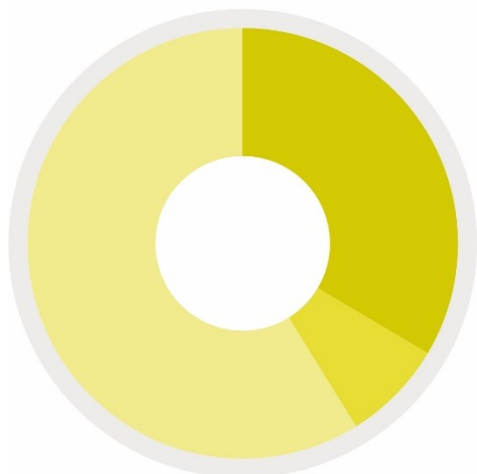
Voorstel 2024-303	Texel innovatief proefeiland		
Doelenboom	3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen		
Motivatie	Het is belangrijk pilots op het gebied van energie, wateropslag en duurzame landbouw en visserij te ondersteunen. En daarbij tevens inzetten op het verwerven van subsidies. Om pilots te ondersteunen is een financiële bijdrage bij de start vaak onmisbaar.		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 100.000	Incidenteel	Begroting 2024
Toelichting financieel	Het betreft hier middelen voor investering van pilots.		

Voorstel 2024-304	Structurele Kenniswerkplaats Texel		
Doelenboom	3.4 Economische promotie		
Motivatie	De Kenniswerkplaats Texel (KWPT) is in oprichting om innovatie, kennis, kunde en jong talent te verbinden aan maatschappelijke en economische vraagstukken. De KWPT zoekt naar creatieve oplossingen voor actuele vraagstukken. Feitelijk worden studenten van hogescholen en universiteiten naar Texel gehaald om aan de slag te gaan met specifieke Texelse projecten. Er wordt samengewerkt met lokale ondernemers, organisaties, overheden en opleidings- en kennisinstituten. De uitkomsten van de onderzoeken en projecten worden gedeeld met de stakeholders. De KWPT is hiervoor de centrale plek om vraag en aanbod goed aan elkaar te verbinden. De fysieke plek is OSG De Hogeberg. Zodoende worden leerlingen van OSG De Hogeberg gekoppeld aan projecten van studenten om te ervaren wat het hoger onderwijs inhoudt. Daarnaast leidt dit concept bij studenten mogelijk tot interesse voor een leven op Texel en daarmee ook voor behoud van jongeren voor Texel. Over de evaluatie van de pilot en het vervolg hierop, wordt de raad voor de begrotingsraad op basis van een raadsinformatiebrief geïnformeerd.		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 35.000	Structureel	Begroting 2024 e.v.
Toelichting financieel	De bijdrage van de gemeente is € 35.000 p.j. voor de jaren 2024 t/m 2028.		

PROGRAMMA 3

MOOI EN GASTVRIJ TEXEL/TEXEL WERKT!

- **475** Economische ontwikkeling
- **108** Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen
- **832** Economische promotie
- 1.415** Totale lasten programma 3

D. Begroting

(bedragen in duizenden euro's)

Lasten	Rekening 2021	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Economische ontwikkeling	592	235	531	475
Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	51	50	71	108
Economische promotie	831	879	1.035	832
Totaal lasten programma 3	1.474	1.163	1.638	1.415

(bedragen in duizenden euro's)

Baten	Rekening 2021	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Economische ontwikkeling	0	10	0	0
Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	29	35	31	31
Economische promotie	9.367	9.872	9.431	10.086
Totaal baten programma 3	9.396	9.917	9.462	10.117

Saldo	7.923	8.754	7.824	8.702
--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

PROGRAMMA 4

TOEKOMST VOOR DE JEUGD

1. Basisscholen op orde
2. Bestuursopdracht Arbeidsmarkt en Onderwijs, De Kop Werkt!
3. Uitvoeren Nota Toekomstvisie OSG De Hogeberg

Wat willen we bereiken?

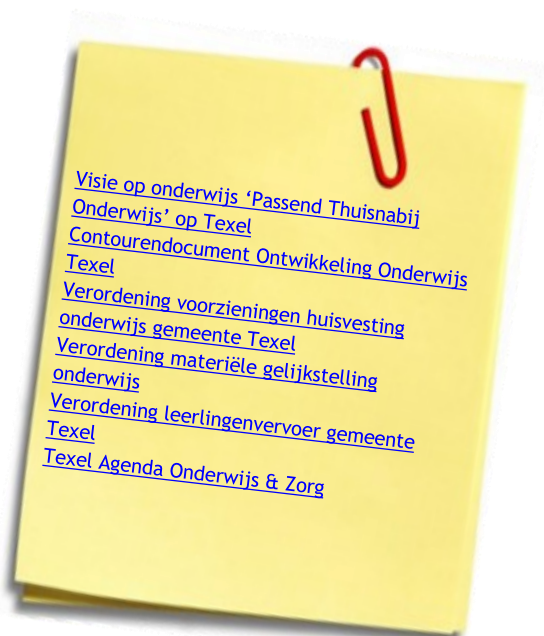
Wij willen een gemeente zijn waar het aantrekkelijk is om te leven, te wonen en te werken voor de huidige en toekomstige inwoners. Een goed vestigingsklimaat is belangrijk. Voorwaardelijk zijn onderwijsvoorzieningen die kwalitatief goed en volwaardig onderwijs bieden voor de kinderen en de jongeren. Vooral voor jonge gezinnen is goed onderwijs belangrijk om zich te vestigen op Texel.

De basisscholen in de dorpen blijven in stand, zolang dat pedagogisch en kwalitatief verantwoord is. Het voortgezet onderwijs wordt behouden met een breed aanbod: vwo, havo, mavo, vmbo en Praktijkonderwijs. Er is extra aandacht voor vmbo en de sectoren toerisme, techniek, horeca en bouw.

Kinderen vinden op het eiland zoveel mogelijk wat ze nodig hebben. Een doorgaande leerlijn is belangrijk. Kinderen met onderwijsachterstanden in de peuterleeftijd en het basisonderwijs worden ondersteund met extra taal- en rekenonderwijs. Scholen en gemeente werken integraal samen op het snijvlak onderwijs en jeugdzorg.

Jeugd en jongeren zijn gelukkig en kunnen gezond en veilig opgroeien, met minder alcohol en drugs, zeker onder de 18 jaar. Zij kunnen zich breed ontwikkelen op het gebied van sport, cultuur en andere vrijetijdsbesteding. Preventieve voorzieningen zijn daarvoor belangrijk. In alle dorpen zijn er voldoende speel- en hangplekken.

Inwoners zijn zelfredzaam en kunnen geestelijk en lichamelijk vitaal ouder worden. Elke volwassene moet voldoende kunnen lezen, schrijven en rekenen en daarvoor kunnen werken aan zijn of haar basisvaardigheden. Dat bevordert een zelfstandig bestaan en perspectief op werk voor een toekomst op Texel. Een leven lang kunnen leren, begint al bij de jeugd!

Waar hebben we al op ingezet?

De Skool in Den Burg heeft het eerste schooljaar gedraaid. Het is een belangrijke voorziening en heeft een 'spilfunctie' in het onderwijsnetwerk. Intensieve samenwerking is de basis. De scholen in de buitendorpen worden zo lang als mogelijk in stand gehouden. Als vervolg op de realisatie van 'De Skool' in Den Burg, worden de scholen in de buitendorpen ook verduurzaamd en gemoderniseerd. Er is begonnen met het ontwikkelen van een plan hiervoor.

Er wordt samengewerkt tussen onderwijs en bedrijfsleven. Afstemming over het lokaal onderwijsaanbod en de vraag naar type werknemers uit de lokale ondernemerswereld, staat centraal. De gemeente ondersteunt deze processen waar mogelijk. Het voortgezet onderwijs streeft naar verbreding van het aanbod. Er is extra aandacht voor vmbo toerisme, techniek, horeca en bouw.

Het traject Texel Academy loopt voor jongeren die in de horeca willen werken. Ook Omring biedt opleidingen op Texel aan en de OSG werkt op diverse terreinen samen met Vonk (was voorheen ROC Kop van Noord-Holland).

Gemeente, schoolbesturen en zorgpartners blijven intensief samenwerken op basis van de Texelse Agenda Onderwijs & Zorg. Thema's op deze agenda zijn onder meer; het optimaliseren van de huisvesting in de buitendorpen, optimaliseren van de aansluiting tussen onderwijs en (jeugd-)zorg. Zorg & Onderwijs is ook regionaal georganiseerd. Daarvoor wordt in de regio samengewerkt met gemeenten en samenwerkingsverbanden van het basis- en voortgezet onderwijs.

Voorkomen en verhelpen van onderwijsachterstanden heeft voortdurend de aandacht. Hiervoor draait een extra taalklas voor de jongste kinderen.

Voor volwassenen is er een taalhuis (Taalhuis Texel) gerealiseerd. Via het taalhuis kunnen volwassenen die laaggeletterd zijn op een laagdrempelige wijze werken aan het verbeteren van basisvaardigheden: taal, lezen, rekenen en digitale vaardigheden.

Op basis van het collegeprogramma zijn twee stageplaatsen ingevuld. Per plaats is gekeken hoe de invulling het beste plaats kon vinden.

Waar zetten we extra op in?

De 'Texelse Agenda Onderwijs en Zorg' draait. Daar waar nodig wordt de inzet op thema's van de agenda geïntensiveerd. Een belangrijk doel is het realiseren en ondersteunen van een breed onderwijsaanbod, zodat elk kind in een passende omgeving onderwijs kan blijven volgen.

Goede huisvesting is een randvoorwaarde voor goed onderwijs. Daarom worden in navolging van de realisatie van De Skool in Den Burg de schoolgebouwen van de scholen in de buitendorpen vernieuwd en verduurzaamd. Dit is belangrijk voor het verzorgen van kwalitatief goed onderwijs in een bestendig onderwijsnetwerk.

Verdere uitwerking van de regionale samenwerking Zorg & Onderwijs, dit in relatie tot de Texelse lokale zorg en onderwijs.

Met de scholen worden proactief de leerlingaantallen gemonitord.

We stellen de gemeentelijke organisatie nadrukkelijk open voor stageplaatsen uit vmbo en mbo.

Inventarisatie voorstellen:

- Structureel aanvullend onderhoudsbudget voor instandhouding schoolgebouw OSG De Hogeberg;
- Eenmalig krediet externe ondersteuning voor ontwikkeling plan verduurzaming en modernisering schoolgebouwen buitendorpen.

Verbonden partijen in dit programma

In onderstaand overzicht is aangegeven welke verbonden partijen binnen dit programma werkzaamheden uitvoeren.

Naam verbonden partij	Taakvelden	Bijdrage aan gemeentelijke doelen
GR De Waddeneilanden	Onderwijs	Afstemmen onderwijsbelangen richting Rijk.

Beleidsindicatoren

De gemeenten lichten de effecten van het beleid toe door een vaste set beleidsindicatoren op te nemen in de begroting en de jaarrekening. De gepresenteerde gegevens zijn de nu (september 2023) bekende cijfers.

Taakveld	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar	Texel	Nederland
4.Onderwijs	Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	www.waarstaatjegemeente.nl	17/18	1,6	1,9
				18/19	0	2,4
				19/20	0,6	2,7
				20/21	0,6	2,4
				21/22	6,7	4,2
4.Onderwijs	Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	www.waarstaatjegemeente.nl	17/18	14	23
				18/19	18	26
				19/20	12	18
				20/21	12	19
				21/22	14	24
4.Onderwijs	Vroegtijdig schoolverlaters zonder start-kwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het vo en mbo onderwijs	www.waarstaatjegemeente.nl	17/18	2,2	1,9
				18/19	2,0	2,0
				19/20	1,7	1,7
				20/21	1,9	1,9
				21/22	1,9	Niet bekend

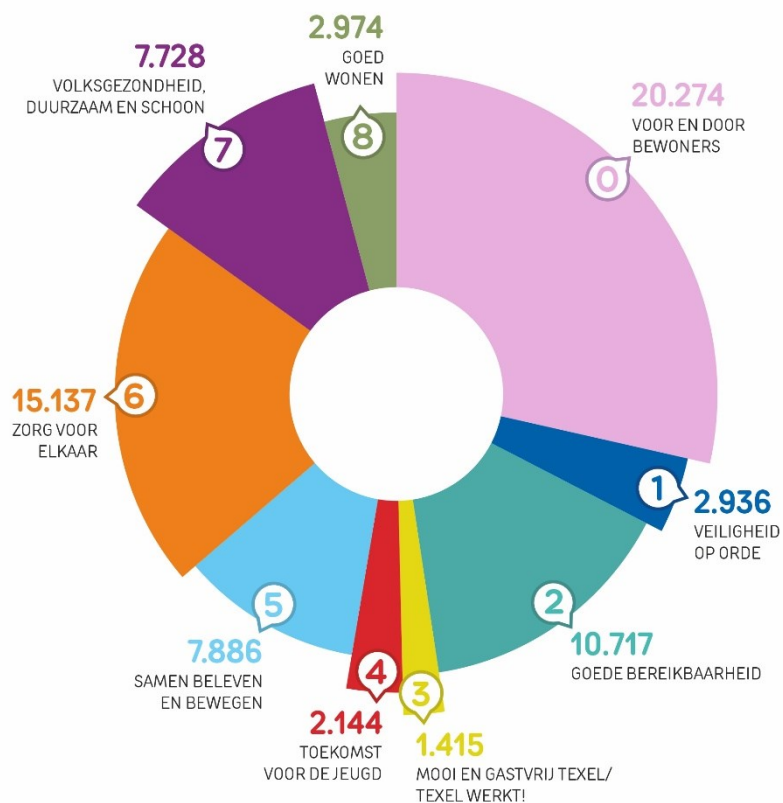
B. Lange Termijn Planning

- Aanpassing Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Texel;
- Wijziging verordening materiële financiële gelijkstelling;
- Exploitatieplan Onderwijshuisvesting vaststellen m.n. buitendorpen.

C. Voorstellen

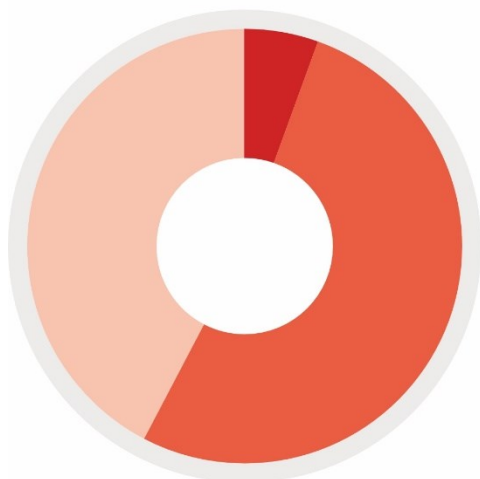
Voorstel 2024-401	Gemeentelijk bijdrage onderhoudsvoorziening OSG De Hogeberg		
Doelenboom	4.2 Onderwijshuisvesting		
Motivatie	Het jaarlijks bedrag voor het (toekomstig) onderhoud van het OSG gebouw dient te worden aangepast, deze zijn voor het meerjarig onderhoud niet toereikend. Vastgelegd is dat de gemeente het onderhoud van het gebouw voor haar rekening neemt. De OSG draagt bij vanuit de (lumpsum) vergoeding van het rijk bij. Het gemeentelijk meerjarig onderhoudsplan is recentelijk aangepast aan de nieuwe verduurzamingseisen etc. Daarnaast resulteren de dalende leerlingen aantallen in een lagere rijksvergoeding, dus een lagere bijdrage van de OSG. Het te reserveren bedrag voor het rationeel gebouwenbeheer moet hierdoor met structureel € 67.250 verhoogd worden		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 67.250	Structureel	Begroting 2024 e.v.
Toelichting financieel	Technische aanpassing Rationeel Gebouwenbeheer en lagere leerlingaantallen (= lagere rijksvergoeding) leidt tot een hogere gemeentelijke bijdrage ad € 67.250		

Voorstel 2024-402	Planvorming onderwijshuisvesting (verduurzaming en modernisering) scholen buitendorpen		
Doelenboom	4.2 Onderwijshuisvesting		
Motivatie	In navolging op de realisatie van 'De Skool' in Den Burg, wordt een plan ontwikkeld voor verduurzaming en modernisering van de scholen in de buitendorpen. Dit gebeurt op basis van de onderwijsvisie 'Passend thuisnabij onderwijs op Texel'. Het plan wordt ontwikkeld door de schoolbesturen en de gemeente samen. Voor het gemeente aandeel in deze ontwikkeling is ondersteuning van een specialistisch bureau noodzakelijk. De kosten worden geschat op € 50.000 incidenteel voor 2024.		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 50.000	Incidenteel	Begroting 2024
Toelichting financieel	De middelen zijn noodzakelijk voor externe begeleiding.		

PROGRAMMA 4

TOEKOMST VOOR DE JEUGD

- **116** Openbaar basis onderwijs
- **1.119** Onderwijshuisvesting
- **910** Onderwijsbeleid en leerlingzaken

2.144 Totale lasten programma 4

D. Begroting

(bedragen in duizenden euro's)

Lasten	Rekening 2021	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Openbaar basisonderwijs	89	89	116	116
Onderwijshuisvesting	982	1.544	1.023	1.119
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	960	1.167	789	910
Totaal lasten programma 4	2.030	2.800	1.928	2.144

(bedragen in duizenden euro's)

Baten	Rekening 2021	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Onderwijshuisvesting	294	391	23	29
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	234	625	20	20
Totaal baten programma 4	528	1.016	43	49

Saldo	-1.503	-1.784	-1.884	-2.095
--------------	---------------	---------------	---------------	---------------

PROGRAMMA 5

SAMEN BELEVEN EN BEWEGEN

1. Texel buitensporteiland!
2. Uitvoering sport, cultuur en erfgoednota's
3. Onderwaterarcheologiebeleid in werking

Wat willen we bereiken?

Dit programma gaat over kunst & cultuur, erfgoed, archeologie, monumenten, sport en evenementen. Sport en cultuur zijn belangrijke elementen in onze samenleving.

Voor een gelukkig en gezond leven zijn ze van essentieel belang. We vergroten het welzijn en de gezondheid van de Texelaar door voorzieningen en activiteiten voor sport, kunst en cultuur te ondersteunen en stimuleren. We zorgen dat we Texelse monumenten en (onderwater-) erfgoed in stand houden en dat we onze archeologie conserveren. Met dit alles zijn en blijven we ook een aantrekkelijk eiland voor toeristen.

Structuurvisie Texel op koers
Cultuurvisie Texel 2017, Cultuur ontwikkeld/t
Erfgoednota Texel 2017, Texel is de Heide
Beleidsnota sport Texel 2017, Texel in beweging als
sporteiland
Kerkenvisie Texel
Uitvoeringsregeling subsidie kunst en cultuur 2020
Uitvoeringsregeling subsidie sport 2022
Uitvoeringsregeling subsidie schapenboeten en
monumenten 2020
Algemene subsidieverordening Texel 2020 (2020)
Verordening Adviescommissie Cultuurbeleid 2018
Erfgoedverordening Texel 2018
Percentageregeling kunst in de openbare ruimte Texel
2021
Beleidsregels Uitvoeringsregeling Evenementen
gemeente Texel 2023
Spelen op Texel, onderzoek huidige situatie en een
nieuwe visie op spelen
Uitvoeringsrichtlijnen monumentenzorg Texel 2020
Programma Toezicht instandhouding monumenten
Texel 2021-2023
Groenplan GW

Waar hebben we al op ingezet?

We zijn bezig met de ontwikkeling van het Thijsssehuis.

Ook zijn we in samenwerking met de adviescommissie cultuurbeleid bezig met het proces voor realisatie van een kunstwerk bij het Thijsssehuis, welke we als gevolg van de 'Percentageregeling kunst in de openbare ruimte Texel 2021' kunnen realiseren. Inmiddels is ook het informatiepunt digitale overheid (IDO) op Texel ingericht en ondersteund via de bibliotheek. Bij deze fysieke plek kunnen onze inwoners terecht voor hulp bij allerlei digitale (overheids)zaken.

We hebben onze lokale maatschappelijke, cultuur- en sportorganisaties ondersteund bij de kostenstijging van de energieprijzen in 2022 en 2023 met een eenmalige compensatie.

De regelingen 'Brede Regeling Combinatiefuncties' en het Lokale Sportakkoord zijn overgegaan in de Brede SPUK-regeling 'Regeling specifieke uitkering sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026'. De regeling zet Sport & Bewegen integraal in voor Gezondheid en het thema Sociaal Basis en hebben hiervoor een plan opgesteld. Vanaf 2024 gaat dit plan draaien en werken we verder aan de uitvoering.

Het nieuwe schapenboetenbeleid is, op het moment van schrijven, in de afrondende fase. Het stuk is in de raadsvergadering van september 2023 behandeld. Ook is inmiddels de Kerkenvisie Texel vastgesteld.

Het Sportakkoord (I) is opgewaardeerd naar Sportakkoord II. Dit akkoord en regeling voor de combinatiefunctionarissen en buurtsportcoaches zijn onderdeel geworden van de Brede SPUK-regeling: Sport, bewegen en Cultuur wordt integraal verbonden met het gezondheidsdomein en de sociale basis. Er is veel aandacht voor de sport en bewegen in de buitenruimte: er zijn looproutes in de dorpen gerealiseerd en er is weer een trimbaan in De Dennen die geschikt is voor jong en oud! Er zijn ideeën en wensen geïnventariseerd voor nieuwe/aanvullende sport- en beweegvoorzieningen in en in de omgeving van Sportpark Den Burg-Zuid.

De jeugd is een belangrijke doelgroep, ook in het nieuwe Sportakkoord. Samenwerking met het onderwijs en de voorschoolse voorzieningen is

daarom belangrijk. Ouderen en minder validen vallen niet buiten de boot. De sportstichting levert voor jong en oud een substantiële bijdrage aan het project 'Positieve Gezondheid'.

Groenbeheer

Eind 2023/begin 2024 wordt een nieuw 5-jaars Groenstructuurplan (beleid + beheer) opgeleverd, met oog voor biodiversiteit en klimaatadaptatie. Dit zorgt voor duidelijkheid over het behoud van bestaande bomen en groen. Uitgangspunt: bomen en heggen worden ingepast.

Waar zetten we extra op in?

We werken verder aan de realisatie van het Thijsssehuis, met een kunstwerk, en de ontwikkeling van het gebied rondom, inclusief ijsbaan. De toekomstige hoofdgebruikers van het gebouw; Artex, bibliotheek en Young 4 Ever hebben zich verenigd in Stichting Thijsssehuis. We werken met hen aan de totstandkoming van een overeenkomst over het beheer en exploitatie van het gebouw.

Verenigingen en stichtingen op het gebied van sport, cultuur en welzijn worden ondersteund. Bijvoorbeeld bij het bevorderen van samenwerking en het vinden van vrijwilligers.

De wielervederbaan in sportpark Den Burg-Zuid wordt gerenoveerd. De technische levensduur is verlopen. De renovatie is nodig om de wielervederbaan kwalitatief optimaal te houden. Dat is uitgangspunt van de gemeentelijke structuurvisie: in stand houden van kwalitatief goed geoutilleerde (buiten-) sportvoorzieningen.

Voor de ideeën en wensen voor nieuwe sport en beweegvoorzieningen in en rond Sportpark Den Burg-Zuid worden de realisatiemogelijkheden onderzocht.

Voor erfgoed werken we door aan de verbetering van het monumentenonderhoud om dure restauraties en verwaarlozing te voorkomen. Daarnaast wordt er ingezet op het verduurzamen van monumentale woningen. En wanneer het nieuwe schapenboetenbeleid is vastgesteld passen we de uitvoeringsregeling subsidie schapenboeten en monumenten daarop aan.

In de perspectiefnota was voorgesteld € 10.000 te reserveren voor ondersteuning bij het indienen van evenementenvergunningaanvragen. Met het geactualiseerde evenementen uitvoeringsbeleid zijn de indieningsvereisten duidelijker omschreven, waardoor separate ondersteuning niet meer nodig is. Om deze reden is het financieel voorstel vervallen.

Groenbeheer

Het groen in de openbare ruimte moet de extremere weersomstandigheden (natter, heter, droger) kunnen opvangen, maar daar ook tegen bestand zijn. De planmatige aanpak voor de komende jaren wordt op basis van het Groen-structuurplan uitgevoerd. Daarin zal ook ruime aandacht voor vergroting van biodiversiteit zijn.

Inventarisatie voorstellen:

- subsidie Stichting Texel CultuurEiland;
- muziek in de klas blijven financieren;
- aanpassen onderhoudsbudget atletiekbaan;
- structurele bijdrage Ronde om Texel;
- onderzoek gebruiksmogelijkheden Sportpark Den Burg-Zuid;
- Budget monumententoezicht verhogen;
- Risico inventarisatie strandbewaking uitvoeren;
- voormalige ijsbaan in Den Burg herinrichten;
- pannakooi nabij Skool in Den Burg realiseren;
- *groenvoorzieningen vervangen;
- groen beleid;
- robotmaaier voetbalveld De Koog aanschaffen;
- parkeerterreinen strandslagen reconstrueren;
- Pick up 4x4 strandbeheer aanschaffen.

(*opgenomen in de perspectiefnota)

Verbonden partijen in dit programma

In onderstaand overzicht is aangegeven welke verbonden partijen binnen dit programma werkzaamheden uitvoeren.

Naam verbonden partij	Taakvelden	Bijdrage aan gemeentelijke doelen
Gemeenschappelijke regeling De Waddeneilanden	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Bevordering toerisme naar wadden-eilanden in relatie tot Werelderfgoed-status waddengebied.

Beleidsindicatoren

De gemeenten lichten de effecten van het beleid toe door een vaste set beleidsindicatoren op te nemen in de begroting en de jaarrekening. De gepresenteerde gegevens zijn de nu (september 2023) bekende cijfers.

Taakveld	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar	Texel	Nederland
5.Sport, cultuur en recreatie	Niet- sporters*	%	RIVM	2012	50,8	46,6
				2016	56,4	48,7
				2020	50,8	49,3
				2022	50,2	46,4

B. Lange Termijn Planning

- Tentoonstellingsruimte archeologie Den Burg realiseren;
- Herijken subsidiebeleid met oog voor verenigingsondersteuner;
- Evaluatie beheer en exploitatie TXL Sporthal;
- Actualisatie Archeologische verwachtingskaart;
- Uitgewerkt voorstel voor een Pannaveld voor De Skool.

C. Voorstellen

Voorstel 2024-501	Structurele bijdrage ronde om Texel		
Doelenboom	5.1 Sportbeleid en activering		
Motivatie	De provincie Noord Holland draagt jaarlijks bij aan de Ronde met € 10.000 onder de voorwaarde dat de gemeente dat ook doet. De Stichting Ronde om Texel vraagt daarom jaarlijks € 10.000 subsidie aan voor de Ronde. De gemeente hecht veel waarde aan ROT vanwege de promotionele waarde (De Ronde zit in het DNA Texel). Deze afspraak is ontstaan nadat de stichting haar hoofdsponsor kwijt raakte en daardoor niet meer zelfstandig financieel rond kon komen. Voorstel is daarom om deze bijdrage structureel te maken onder de voorwaarde 'zolang de provincie bijdraagt'. Feitelijk heeft de gemeente geen subsidievoorziening voor dit evenement. Mede daarom is een structurele subsidiebijdrage ('op naam') gewenst.		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 10.000	Structureel	Begroting 2024 e.v.
Toelichting financieel	Middelen zijn bestemd voor jaarlijkse bijdrage.		

Voorstel 2024-502	Aanpassen onderhoudsbudget atletiekbaan		
Doelenboom	5.2 Sportaccommodaties		
Motivatie	Het bestaande onderhoudsbudget is niet toereikend. Nu de baan is gerenoveerd, wordt het onderhoudsbudget aangepast en wordt verhoogd naar € 12.518. Dit bedrag volstaat om de atletiekbaan voor de komende 15 jaar om op voldoende niveau (wedstrijd geschikt) te houden. De structurele kosten gaan hierdoor met € 8.500 stijgen. De gemeente is nog in overleg met de vereniging over het tarief wat zij moeten betalen.		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 8.500	Structureel	Begroting 2024 e.v.
Toelichting financieel	Middelen zijn noodzakelijk voor het onderhoud.		

Voorstel 2024-503	Onderzoek naar gebruiksmogelijkheden Sportpark-Den Burg-Zuid		
Doelenboom	5.2 Sportaccommodaties		
Motivatie			
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 30.000	Incidenteel	Begroting 2024
Toelichting financieel	De raad wenst een onderzoek naar de toekomstige gebruiksmogelijkheden van Sportpark Den Burg-Zuid. De aanleiding is de verwachte leegstand in het sportpark en de ontwikkelingen bij tennisvereniging Deuce. De tennisvereniging is onlangs begonnen met de aanleg van 2 padelbanen. De behoefte aan perspectief op een andere locatie voor de langere termijn, is er nog steeds. Dit houdt voor de gemeente ook het perspectief op andere ontwikkelmogelijkheden op de huidige tennisbaanlocatie in stand. Bijna alle gesprekken met de gebruikers hebben plaatsgevonden. Uit de gesprekken en het voorgaande is gebleken dat een ruimtelijke studie (voor het sportpark en de directe omgeving) dus nog steeds zeer wenselijk is. Huidige, en mogelijk nog komende ideeën kunnen dan alsnog zo veel als mogelijk integraal worden aangevlogen.		

Voorstel 2024-504	Subsidie Stichting Texel CultuurEiland		
Doelenboom	5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie		
Motivatie	Stichting Texel CultuurEiland heeft de organisatie van Stichting Lange Juni overgenomen en uitgebreid. Vanaf 2020 beperken de activiteiten zich niet meer alleen tot de maand juni. Texel CultuurEiland verzorgt de organisatie van diverse culturele activiteiten zoals bijvoorbeeld de uitmarkt BuitenGewoon Texel en KunstZomer Texel. In 2023 heeft de stichting ook het beheer en de exploitatie van het Glazen Paleis overgenomen. Deze activiteiten hebben een structureel karakter en een toegevoegde waarde op het culturele aanbod van Texel. Hiernaast initieert en coördineert Texel CultuurEiland ook incidentele projecten en vervult hiermee een rol voor cultuuraanbieders waar al langere tijd behoefte aan was. In 2023 heeft de stichting een eenmalige subsidie van € 15.000 ontvangen uit het subsidieplafond voor eenmalige subsidies kunst & cultuur. Het plafond van dit subsidiebudget was al in maart bereikt, waardoor andere aanvragen moesten worden afgewezen. Voorgesteld wordt voor 2024 en 2025 een subsidiebudget op naam op te nemen in de begroting voor Stichting Texel CultuurEiland. Zo resteert er ook meer budget voor andere initiatieven die met een eenmalige subsidie kunst & cultuur in 2024 ondersteund kunnen worden. Na deze periode van 2 jaar wordt gekeken of de bijdrage structureel moet worden.		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 15.000	Incidenteel	Begroting 2024
	€ 15.000	Incidenteel	Begroting 2025
Toelichting financieel	Een bedrag van € 15.000 op te nemen in de begroting 2024 en 2025.		

Voorstel 2024-505	Muziek in de klas blijven financieren		
Doelenboom	5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie		
Motivatie	Vanaf 2024 is het niet langer mogelijk om binnen de combinatiefunctiegelden van het rijk de algemene muzikale vorming in het primair onderwijs te financieren. De Brede Regeling Combinatiefuncties is opgegaan in de Brede SPUK-regeling, zie programma 2 voorstel 'Financiële middelen Brede SPUK Sport, bewegen en cultuur, gezondheidsbevordering en sociale basis'. Binnen deze nieuwe regeling is ruimte om een cultuurcoach in te zetten, maar de verschillende profielen en mogelijke rollen en taken van een cultuurcoach bieden niet langer ruimte aan lesgeven of co-teaching. Het is echter wel ons lokale beleid om de muzikale vorming in het onderwijs te (blijven) ondersteunen en de financiering in tact te laten (motie 'Muziek in de klas' van 7 november 2019). Daarom stellen we de raad voor extra middelen in de begroting beschikbaar te stellen. Hiermee ontstaat ruimte om de cultuurcoach conform de profielen van de Brede SPUK optimaal in te zetten. De profielen clubkadercoach, cultuuraanjager of cultuurscout richten zich bijvoorbeeld meer op andere gebieden dan het onderwijs, zoals culturele stichtingen en verenigingen, welzijnsorganisaties en/of jongeren rechtstreeks. De nadere invulling wordt verder uitgewerkt in de nieuwe uitvoeringsprogramma's Sociaal Domein in 2024.		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 35.000	Structureel	Begroting 2024 e.v.
Toelichting financieel	Een bedrag van € 35.000 structureel op te nemen in de begroting vanaf 2024.		

Voorstel 2024-506	Budget Monumententoezicht verhogen		
Doelenboom	5.5 Cultureel erfgoed		
Motivat	Monumententoezicht werd voorheen ingehuurd vanuit de gemeente Hoorn voor 9 uur per week. Begin 2023 heeft de gemeente Hoorn deze samenwerking opgezegd. Er is samenwerking gezocht met de gemeenten in Noord-Holland, deze is echter niet gevonden. De uitvoering van deze werkzaamheden is in de private sector gezocht en gevonden. Hierdoor zijn er meer middelen nodig om deze te bekostigen. De werkzaamheden zijn geraamd op € 53.000. Momenteel is er € 38.000 begroot. Voorgesteld wordt om het budget structureel te verhogen met € 15.000.		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 15.000	Structureel	Begroting 2024 e.v.
Toelichting financieel	€ 15.000 structureel		

Voorstel 2024-507	Risiko inventarisatie standbewaking uitvoeren		
Doelenboom	5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie		
Motivat	Door de veranderende kust en verplaatsing strandpaviljoens willen we onderzoeken hoe de strandbewaking in de toekomst beter/efficiënter ingezet kan worden. Dit doen we door het laten uitvoeren van een risico inventarisatie door de NIVZ (Nederlands Instituut Veiligheid Zwemwaterlocaties) in samenwerking met de Reddingbrigades		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 17.500	Incidenteel	Begroting 2024
Toelichting financieel	Verwacht wordt dat hier € 17.500 voor nodig is.		

Voorstel 2024-508	Groenvoorziening vervangen		
Doelenboom	5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie		
Motivat	Vervanging is noodzakelijk om het areaal op het gewenste kwaliteitsniveau te krijgen. Indien niet wordt vervangen lopen de kosten voor dagelijks onderhoud op. In totaal is een investering van € 600.000 nodig, gedurende de periode 2019 tot en met 2026 wordt jaarlijks € 75.000 ter beschikking gesteld. In 2023 worden weer verschillende groenvoorzieningen aangepakt. Deze maatregelen vloeien voort uit het Groenbeheerplan dat in 2018 is vastgesteld door de raad.		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 75.000	Incidenteel	Begroting 2024
	-€ 75.000	Incidenteel	Reeds structureel opgenomen (besloten bij begroting 2019)j
Toelichting financieel			

Voorstel 2024-509	Groen beleid		
Doelenboom	5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie		
Motivat	Voor het beheer van het eigen areaal, maar ook om constructief in gesprek te gaan met andere beheerders op het eiland, is het belangrijk om de beleidsuitgangspunten voor het groen op ons eiland duidelijk en inspirerend vast te leggen. Hiervoor wordt een groenbeleidsplan opgesteld.		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 35.000	Incidenteel	Begroting 2024
Toelichting financieel			

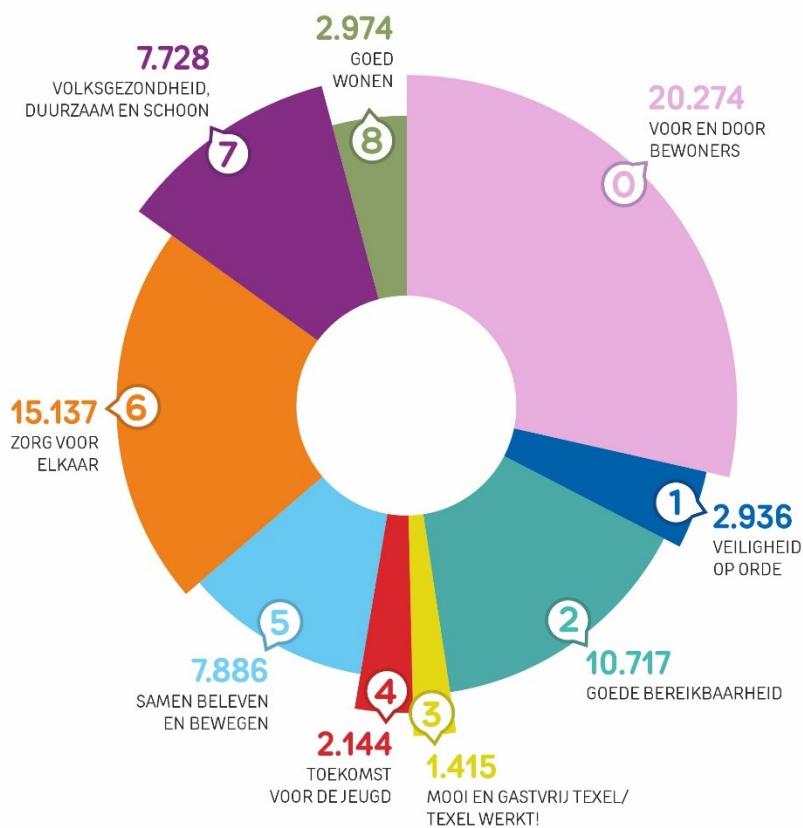
Investeringsvoorstel 2024-510	Robotmaaier voetbalveld De Koog aanschaffen	
Motivatie	De sportvelden van De Koog kunnen kwalitatief beter onderhouden worden door de inzet van een robotmaaier. Een pilot in Den Burg levert goede maaieresultaten op en mede op verzoek van SV de Koog doen we dit investeringsvoorstel. De grasmat verbetert aanzienlijk waardoor de bespeelbaarheid ook beter is.	
Financieel	Bedrag investering (excl. BTW)	Dekking
	€ 12.500	Begroting 2024
	€ 500	Begroting 2024 e.v.
Toelichting financieel	De benodigde investering bedraagt € 12.500. De investering wordt afgeschreven in 6 jaar. Voor onderhoud is structureel € 500 nodig.	

Investeringsvoorstel 2024-511	Pannakooi nabij Skool in Den Burg realiseren	
Motivatie	Op 21 juni 2023 heeft de raad besloten om een pannakooi te realiseren nabij De Skool in Den Burg. Dit is besloten aan de hand van een initiatief van de schoolgaande kinderen. De kosten voor de realisatie hiervan, inclusief noodzakelijke aanpassingen aan het omliggende terrein (met name aanpassen parkeerterrein), bedragen € 116.000. De raad heeft ook aangegeven te kijken naar mogelijke subsidies of fondsen. Om de gewenste voortgang te houden wordt nu budget gevraagd voor het totale bedrag. Mogelijk is door het verkrijgen van die subsidies of fondsen niet het totale bedrag benodigd. De beheer- en onderhoudskosten bedragen € 500 per jaar.	
Financieel	Bedrag investering (excl. BTW)	Dekking
	€ 58.000	Begroting 2024
	€ 58.000	Begroting 2024
	€ 500	Begroting 2024 e.v.
Toelichting financieel	De afschrijftermijn voor de pannakooi is 15 jaar. De afschrijftermijn voor de bestrating is 40 jaar.	

Investeringsvoorstel 2024-512	Parkeerterreinen strandslagen reconstrueren	
Motivatie	In 2022 en 2023 is voor het aanpakken van de parkeerterreinen bij de strandslagen in totaal 4 ton beschikbaar gesteld. De hoogte van de kosten was toentertijd een inschatting. Nadere uitwerking van de plannen laat zien dat voor de zeven strandslagen (9, 12, 15, 17, 28, 31 en 33) de totale kosten voor reconstructie inclusief de benodigde ophoging € 3 miljoen kost. Het plan is om vanaf 2024 al de parkeerterreinen te vernieuwen. Gestart zal worden met strandslag 12. Voorgesteld wordt om voor 2024 een extra bedrag ad € 460.000 beschikbaar te stellen om het eerste strandslag te realiseren, en de voorbereidingen voor de andere strandslagen te starten.	
Financieel	Bedrag investering (excl. BTW)	Dekking
	€ 460.000	Begroting 2024
Toelichting financieel	De afschrijftermijn is 40 jaar.	

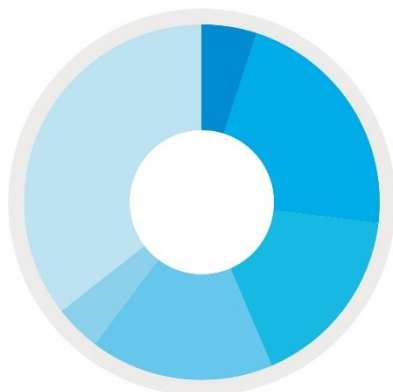
Investeringsvoorstel 2024-513	Pick up 4x4 strandbeheer aanschaffen	
Motivatie	De Pick-Up (4x4) is aan vervanging toe. Vanwege de corona-pandemie, het grondstoffen tekort in de wereld, de verschuiving in beschikbaar personeel en het chiptekort voor de gehele automotive industrie, heeft dit geleid tot (zeer) forse prijsstijgingen.	
Financieel	Bedrag investering (excl. BTW)	Dekking
	€ 10.000	Begroting 2024
Toelichting financieel	De Pick-Up is aan het einde van zijn levensduur en moet vervangen worden. Er is dekking aanwezig voor € 52.000, beschikbaar gesteld via de programmabegroting 2023. Via dit voorstel vragen wij dit budget te verhogen naar € 62.000.	

Investeringsvoorstel 2024-514	Voormalige ijsbaan in Den Burg herinrichten	
Motivatie	Op 13 juli 2022 heeft de gemeenteraad opdracht gegeven om een voorontwerp voor de herinrichting van de ijsbaan in Den Burg op te stellen, waarbij bewegen in een groene omgeving centraal staat. Hier wordt momenteel aan gewerkt, waarbij een relatief hoge mate van participatie wordt toegepast. Op basis van kentallen is bepaald welk bedrag deze herinrichting naar verwachting zal kosten. Hierbij is een bepaalde onzekerheidsmarge gehanteerd omdat het bedrag is bepaald aan de hand van kentallen en niet aan de hand van een ontwerp. In deze begroting wordt gevraagd akkoord te gaan met een investering van maximaal € 1,4 miljoen voor de realisatie. Voor het beheer en onderhoud wordt op dit moment geraamd dat hier jaarlijks € 15.000,- voor benodigd is.	
Financieel	Bedrag investering (excl. BTW)	Dekking
	€ 1.400.000	Begroting 2024
	€ 15.000	Begroting 2024 e.v.
Toelichting financieel	De afschrijftermijn is 15 jaar.	

PROGRAMMA 5

SAMEN BELEVEN EN BEWEGEN

- **395** Sportbeleid en activering
- **1.725** Sportaccommodaties
- **1.318** Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie
- **1.309** Musea cultureel erfgoed
- **326** Media
- **2.813** Openbaar groen en (openlucht)recreatie

7.886 Totale lasten programma 5

D. Begroting

(bedragen in duizenden euro's)

Lasten	Rekening 2021	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Mutaties reserves	36	15	0	0
Sportbeleid en activering	372	433	374	395
Sportaccommodaties	1.534	1.400	1.604	1.725
Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	638	595	1.450	1.318
Musea	497	481	508	668
Cultureel erfgoed	407	442	527	641
Media	290	294	303	326
Openbaar groen en (openlucht)recreatie	2.598	2.744	3.406	2.813
Totaal lasten programma 5	6.371	6.405	8.172	7.886

(bedragen in duizenden euro's)

Baten	Rekening 2021	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Mutaties reserves	14	32	0	0
Sportbeleid en activering	22	9	0	70
Sportaccommodaties	439	403	341	350
Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	81	82	27	14
Musea	174	554	169	169
Cultureel erfgoed	3	20	1	1
Media	0	0	0	13
Openbaar groen en (openlucht)recreatie	243	207	251	256
Totaal baten programma 5	977	1.307	789	874

Saldo	-5.394	-5.098	-7.383	-7.011
--------------	---------------	---------------	---------------	---------------

PROGRAMMA 6

ZORG VOOR ELKAAR

Wat willen we bereiken?

1. Uitvoeren transformatie opgave sociaal domein
2. Versterken inclusieve samenleving

Gemeente Texel
Verordening Adviesraad
Sociaal Domein (2016)
Verordening Participatiewet
re-integratie en gesubsidieerde
arbeid
Verordening Individuele
Studietoelage en Individuele
Inkomenstoeslag (2018)
Afstemmingsverordening
Participatiewet, IOAW en IOAZ
Verordening Tegenprestatie
Participatiewet (2015)
Verordening Participatiewet re-
integratie en
gesubsidieerde arbeid(2018)

Visie sociaal domein 2021
Uitvoeringsprogramma
gezond & veilig opgroeien
(2021)
Uitvoeringsprogramma
maatschappelijke
ondersteuning en meedoen
(2021)
Uitvoeringsprogramma werk &
zekerheid, inclusief inburgering
(2021)
Uitvoeringsprogramma
gezondheid (2021)
Verordening Jeugdhulp
Nota voorschoolse educatie
Algemene Subsidie verordening
Verordening Maatschappelijke
ondersteuning
Actieplan gezondheidsbeleid
2018

Een sociaal en gezond Texel: samen voor en mét inwoners.

We willen bijdragen aan de kwaliteit van leven voor alle Texelaars. We willen dat inwoners zo volledig, volwaardig en onafhankelijk mogelijk kunnen meedoen in de samenleving. Als dat tijdelijk of langdurig niet lukt, ondersteunen we hierbij. Daarbij maken we zoveel mogelijk gebruik van de mogelijkheden en het netwerk van deze inwoner. We proberen problemen te voorkomen. Als er toch problemen zijn, zorgen we voor creatieve oplossingen door zo gericht mogelijk te ondersteunen en integraal te werken binnen het brede sociaal domein.

Waar hebben we al op ingezet?

Het jaar 2022 en 2023 stonden voor een groot deel in het teken van de uitvoering van de vier uitvoeringsprogramma's sociaal domein, die in december 2021 zijn vastgesteld:

- gezond & veilig opgroeien;
- werk & zekerheid inclusief inburgering;
- maatschappelijke ondersteuning & meedoen;
- gezondheid.

In het eerste kwartaal van 2023 is de raad een evaluatie aangeboden met hierin de stand van zaken en een bijstelling van het benodigde budget en inhoudelijke doelen. In het vierde kwartaal 2023 worden de uitvoeringsprogramma's nogmaals (overall) geëvalueerd van waaruit nieuwe programma's voor 2024 e.v. worden opgesteld.

In 2023 is er tenminste:

- een stevig samenwerkingsverband gevormd met partners, dat overzicht houdt en uitvoering geeft aan het preventieve aanbod op het gebied van opvoed- en opgroei-problematiek op Texel. In samenwerking met betrokken samenwerkingspartners voeren we een aanpak voor de korte en lange termijn uit om gezond en veilig opgroeien te vergroten. Hierin is de handhaving en preventie op elkaar afgestemd. Er is gewerkt aan meer ouderbetrokkenheid en begeleide vrijetijdsbesteding;
- de lokale publiekscampagne Kern Gezond Texel uitgerold, inclusief 'financieel fit' waarin de maatregelen rondom energiearmoede aandacht krijgen en overige regelingen rondom minima en armoedebestrijding;
- een businesscase voor het Huis van ontwikkeling opgeleverd en naar verwachting in december door de raad vastgesteld. Parallel hieraan wordt vervolgens een start gemaakt met de implementatiefase. Separaat aan dit proces wordt een voorstel over de toekomst van de Bolder voorbereid inclusief een meerjarenraming. Dit voorstel wordt in december, samen met het voorstel over het Huis van Ontwikkeling, aan de raad gepresenteerd;

- in samenwerking met betrokken partners is uitvoering gegeven aan ons lokale samenwerkingsverband inburgering. Het is bekend of dit goed werkt voor de nieuwe bewoners en wat dit structureel kost.

Waar zetten we in 2024 op in?

We blijven uitvoering geven aan de doelen van de visie Sociaal Domein. We zijn dan twee jaar onderweg. Begin 2024 worden de (vernieuwde) uitvoeringsprogramma's Sociaal Domein inclusief benodigd budget aan de raad voorgelegd. Hierin wordt een koppeling gemaakt met verwachte landelijke ontwikkelingen zoals het Gezond en Actief Leven Akkoord en Integraal Zorgakkoord alsook het gemeentelijk Gezondheidsbeleid.

In het kader van gezond en veilig opgroeien worden burgers, ouders en jongeren, actief betrokken bij nieuwe ontwikkelingen op het gebied van preventief jeugdbeleid. Er wordt een platform gelanceerd waarop vrijetijdsaanbod voor de jeugd toegankelijk is. Dit wordt uitgevoerd door een gesubsidieerde samenwerkingspartner. Ouders en professionals werken samen aan een cultuuromslag ten aanzien van alcohol- en drugsgebruik onder jongeren.

We blijven invulling geven aan de publiekscampagne Kern Gezond Texel, wat vanuit de Coöperatie Kerngezond Texel wordt gecoördineerd. We blijven ons inzetten op Texel-brede samenwerkingen op het gebied van gezondheid en leggen verbinding met regionale gezondheidsinitiatieven.

We zetten we ons in om de leefbaarheid in de dorpen te versterken. We zetten in op het werven, samenbrengen en ondersteunen van vrijwilligers. Voor Het Huis van Ontwikkeling vindt december 2023 verdere besluitvorming plaats. Hierop volgend zal de start op 1 januari 2024 vanuit een groeimodel plaats vinden. De basis staat; hiervan uit zullen we nog veel zaken oppakken die verdere vulling/inrichting/ontwikkeling vragen. Het proces van de Bolder wordt gecontinueerd. De raad krijgt een toekomstvisie De Bolder gepresenteerd met daarin de financiële- en programmatische ontwikkeling, alsook een governance voorstel.

We zetten in op verdere ontwikkeling en uitvoering van het maatregelenpakket voor minima op basis van de landelijke ontwikkelingen. Er zal blijvende aandacht zijn voor communicatie over maatregelen, financiële zelfredzaamheid en het voorkomen van schulden, aansluitend bij Kerngezond Texel om zoveel mogelijk inwoners te bereiken.

Naast de uitvoering van de uitvoeringsprogramma's, staat 2024 in teken van de voorbereiding van de nieuwe inkoopcontracten Jeugd en Wmo en Participatie/Onderwijs per 1-1-2025.

Het woonplaatsbeginsel Beschermd wonen treedt naar verwachting in werking op 1-1-2025. Wat betekent dat bijvoorbeeld 'beschermd thuis' moet worden ingekocht en georganiseerd en ook de gevolgen voor het lokale zorglandschap.

We blijven ons inzetten op het ondersteunen van onze inwoners en bieden daarbij de meest adequate oplossing. Echter hier geldt de wet van de kleine getallen, soms is er zwaardere zorg en soms wat minder zware zorg nodig waardoor uitgaven fluctueren.

Inventarisatie wenselijke voorstellen:

- *jongerenwerk bestendingen;
- budget jongerenparticipatie
- uitvoeren bcf Texels Welzijn;
- structurele verhoging subsidieplafond mens en maatschappij;
- ophoging uren teamleider sociaal team;
- realiseren Jongeren Ontmoetingsplaats.

(*Voorstellen komen uit de perspectiefnota)

Verbonden partijen in dit programma

In onderstaand overzicht is aangegeven welke verbonden partijen binnen dit programma werkzaamheden uitvoeren.

Naam verbonden partij	Taakvelden	Bijdrage aan gemeentelijke doelen
GGD Hollands Noorden	1.2 Openbare orde en Veiligheid 6.1 Toezicht kwaliteit kinderopvang en peutersvoorzieningen 7.1 Volksgezondheid	Uitvoering inspectie kinderopvang. Bescherming en bevordering van de gezondheid, Veilig Thuis, OGGZ, Wet verplichte GGZ, uitvoering gemeentelijk gezondheidsbeleid, goede jeugdgezondheidszorg (o.a. consultatiebureau) en preventie

Beleidsindicatoren

De gemeenten lichten de effecten van het beleid toe door een vaste set beleidsindicatoren op te nemen in de begroting en de jaarrekening. De gepresenteerde gegevens zijn de nu (september 2023) bekende cijfers.

Taakveld	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar	Texel	Nederland
6.Sociaal Domein	Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	CBS	2017	4	7
				2018	3	7
				2019	3	6
				2020	4	6
				2021	4	6
6.Sociaal Domein	Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	CBS	2018	66,9	69,1
				2019	67,6	70,0
				2020	67,6	69,6
				2021	67,9	70,4
				2022	70	72,2
6.Sociaal Domein	Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	CBS	2014	2	1
				2015	0	2
				2016	1	2
				2017	0	2
				2018	1	2
				2019	0	2
				2020	2	2
6.Sociaal Domein	Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	CBS	2018	151,6	401,1
				2019	124,2	381,7
				2020	220,2	459,7
				2021	156,7	400,3
6.Sociaal Domein	Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15-74 jaar	CBS	2018	59,1	305,2
				2019	41,8	207,0
				2020	36,0	202,0
6.Sociaal Domein	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	2018	9,5	11,8
				2019	10,1	12,3
				2020	10,8	11,9
				2021	14,3	12,9
				2022	12,4	13,2
6.Sociaal Domein	Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	2018	1,5	1,2
				2019	1,3	1,2
				2020	1,4	1,2
				2021	1,6	1,2
				2022	0,8	1,2
6.Sociaal Domein	Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS	2018	-	0,4
				2019	-	0,4
				2020	-	0,4
				2021	-	0,3
				2022	-	0,3

Taakveld	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar	Texel	Nederland
6.Sociaal Domein	Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	Aantal per 10.000 inwoners	CBS	2018	470	640
				2019	540	680
				2020	560	700
				2022	490	650

B. Lange Termijn Planning

- Toekomstvisie voor het Leer-werkbedrijf De Bolder en het Huis van Ontwikkeling;
- Evaluatie en nieuwe visie uitvoeringsprogramma's sociaal domein;
- Periodieke aanpassing APV en evt. uitvoeringsregelingen;
- Evaluatie en nieuwe visie Actieplan Gezondheidsbeleid 2018-2022;
- Beschermd wonen;
- Inzetten op aanpak minima, verordeningen en beleidsregels nog up-to-date;
- Regiovisie sociaal domein en inkoop regionale contracten.

C. Voorstellen

Voorstel 2024-601	Budget jongerenparticipatie uitvoeren		
Doelenboom	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie		
Motivat	De gemeente Texel wil expliciet jongeren betrekken bij hun leefomgeving. Door middel van een flexibele aanpak van, met name van schoolgaande jeugd vanaf de bovenbouw van het basisonderwijs, wil de gemeente horen wat er leeft in het dorp of omgeving van de jeugd. Met dit budget wordt lesmateriaal gecreëerd om bij scholen interactief met de jeugd in gesprek te gaan. Het middel hiervoor is het bouwen van een Toekomststoel. Deze fysieke stoel krijgt een prominente plek op plaatsen waar beslissingen voor de toekomst worden genomen.		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 5.000	Incidenteel	Begroting 2024
Toelichting financieel			

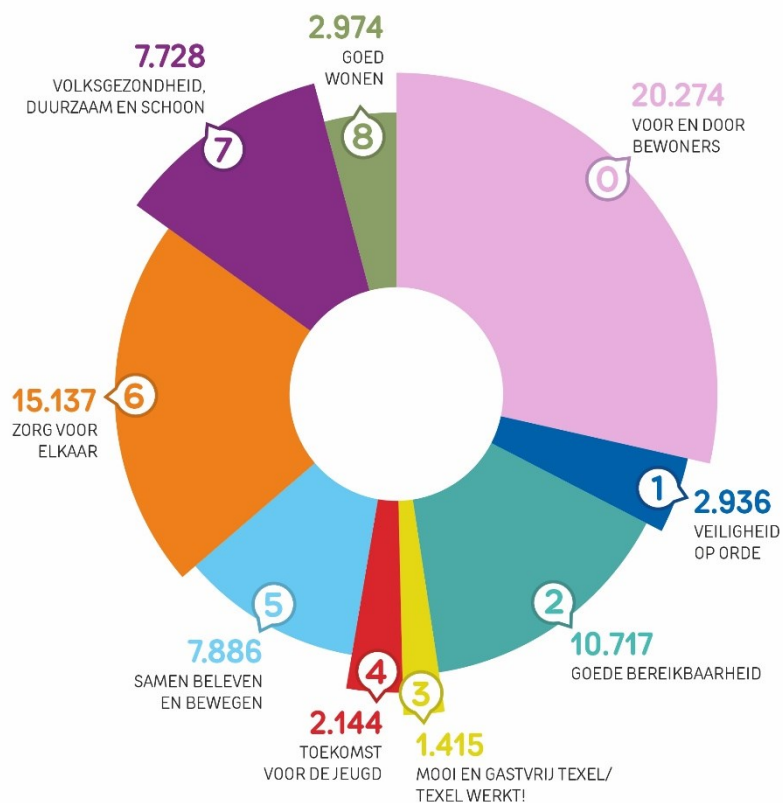
Voorstel 2024-602	BCF Texels Welzijn		
Doelenboom	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie		
Motivat	Texels Welzijn heeft een subsidierelatie met de gemeente Texel met een bijbehorend BCF-contract. Het huidige contract loopt dit jaar af. Voor de periode 2024-2026 wordt een nieuwe bcf opgesteld, aansluitend op onze ambities en doelen. In 2023 heeft Texels Welzijn met incidentele middelen extra ingezet op maatschappelijke werk (als gevolg van vergrijzing en energieprijzen) alsook voor de voortzetting van het project De Deel. Bij het opstellen van de nieuwe afspraken blijkt dat deze inzet nog steeds nodig is om de gemaakte afspraken vanaf 2024 e.v. te kunnen laten uitvoeren. Ook worden taken uitgebreid, zoals: - Het opstellen van een implementatieplan/plan van aanpak vrijwilligerswerk Texel. - Coördinator vacaturebank vrijwilligerswerk. - Uitvoering geven aan het vervolg van De Deel. - het rapporteren/monitoren van de prestatieindicatoren dient een ict-pakket te worden aangeschaft. De huidige budgetafspraken zijn hiervoor niet toereikend.		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 10.000	Incidenteel	Begroting 2024
	€ 15.000	Incidenteel	Begroting 2024
	€ 110.000	Structureel	Begroting 2024 e.v.
Toelichting financieel	Voor het bestendigen van het maatschappelijk werk (incl. De Deel, extra uren maatschappelijk werk en vrijwilligerswerk en abonnementskosten ict-pakket), wordt voorgesteld de incidentele subsidies structureel te maken á € 110.000. Voor het opstellen van een implementatieplan/plan van aanpak vrijwilligerswerk Texel is incidenteel € 15.000 nodig. Voor de aanschaf van een ict-pakket voor het rapporteren/monitoren van gestelde prestatieindicatoren is incidenteel € 10.000 nodig.		

Voorstel 2024-603	Structurele verhoging subsidieplafond mens en maatschappij		
Doelenboom	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie		
Motivatie	Al meerdere jaren zien we een toename van structurele aanvragen voor de jaarlijkse plafondsubsidie Mens en Maatschappij. Met deze subsidie stimuleren we activiteiten die bijdragen aan de kwaliteit en kwantiteit van het activiteitenaanbod in de gemeente Texel. Toename van het aantal structurele aanvragen heeft als gevolg dat organisaties die al jaren een vaste subsidie krijgen nu worden geconfronteerd met een lagere subsidietoekenning en hierdoor niet meer het gewenste aanbod cq maatschappelijke meerwaarde kunnen leveren voor onze inwoners. Gevraagd wordt het subsidieplafond structureel te verhogen.		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 11.000	Structureel	Begroting 2024 e.v.
Toelichting financieel	Het subsidieplafond Mens en Maatschappij structureel te verhogen met € 11.000.		

Voorstel 2024-604	Ophoging uren teamleider sociaal team		
Doelenboom	6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen		
Motivatie	Argument: hogere caseload sociaal team door oa maatregelen van het rijk (bijvoorbeeld energiearmoede uitkeringen, leefgeld vluchtelingen), daardoor meer (tijdelijke) medewerkers sociaal team en meer wisselingen van de wacht door arbeidsmarkt dat in beweging is.		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 12.500	Structureel	Begroting 2024 e.v.
Toelichting financieel	12.500 structureel		

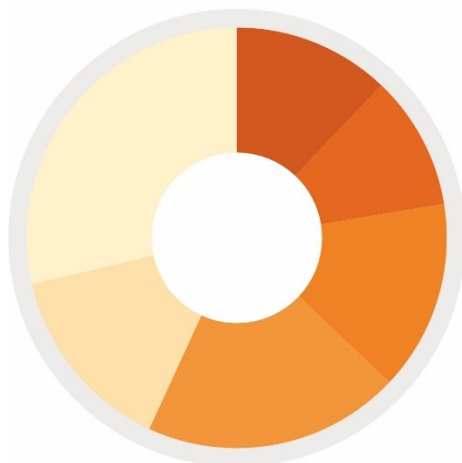
Voorstel 2024-605	Jongerenwerk extra inzetten en bestendigen		
Doelenboom	6.72a Jeugdhulp begeleiding		
Motivatie	We willen extra inzetten op het jongerenwerk op Texel en deze bestendigen. Young 4 Ever heeft de afgelopen jaren met incidentele middelen extra ingezet op online jongerenwerk en de psychische gezondheid van jongeren. Dat gaat goed en is nog steeds hard nodig. Dat willen we bestendigen met de inzet van structurele gelden. Daarnaast willen we extra uren inzetten op preventie van problemen, mentale gezondheid, verbreding van de doelgroep en het vergroten van het bereik in de buitendorpen door extra formatie voor professioneel jongerenwerk mogelijk te maken. In 2023 voeren we gesprekken met Young 4 Ever om nadere afspraken te maken over invulling en leggen we de afspraken vast in een nieuw BCF-contract.		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 150.000	Structureel	Begroting 2024 e.v.
Toelichting financieel	Voor het bestendigen van het huidige jongerenwerk, het structureel maken van de incidentele subsidies hebben we € 60.000 nodig. Voor de extra inzet van professioneel jongerenwerk, vragen we een bedrag van € 90.000 structureel.		

Investeringsvoorstel 2024-606		Realisatie Jongeren Ontmoetingsplek	
Motivatie	Wegens de bouw van de sporthal in 2018 is de JOP aan de Emmalaan tijdelijk weggehaald en na realisatie van de sporthal weer teruggeplaatst. Uiteindelijk is in 2021 besloten om de JOP helemaal weg te halen wegens geluidsoverlast. Ook was deze kwalitatief niet meer op orde. Vanuit onderzoek door Young 4 Ever blijkt dat er nog altijd behoefte is aan een JOP. De jongeren op Texel willen erg graag een nieuwe JOP waar ze hun verantwoordelijkheidsgevoel kunnen bevorderen, waar participatiemogelijkheden zijn en jongeren elkaar kunnen ontmoeten. Samen met Young 4 Ever en politie is een plan van aanpak opgesteld waarmee rekening is gehouden met ervaringen van verschillende JOP's elders in het land. Young 4 Ever voorziet op het sociale toezicht en de politie op handhaving. Het voorstel is om in 2024 een JOP-voorziening te realiseren op het grasveld ter hoogte van het parkeerterrein bij de sporthal aan de Emmalaan.		
Financieel	Bedrag investering (excl. BTW)		Dekking
	€ 30.000		Begroting 2024
Toelichting financieel	Er is € 30.000 nodig voor de realisatie van een Jongeren Ontmoetingsplaats op Texel. De afschrijftermijn is 10 jaar.		

PROGRAMMA 6

ZORG VOOR ELKAAR

D. Begroting

(bedragen in duizenden euro's)

Lasten	Rekening 2021	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Samenkracht en burgerparticipatie	1.441	5.367	6.691	2.067
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	1.930	2.499	2.585	1.782
Inkomensregelingen	3.940	3.690	2.803	2.806
WSW en beschut werk	2.794	2.623	2.359	2.367
Arbeidsparticipatie	274	269	196	210
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	570	507	561	561
Hulp bij het huishouden (WMO)	1.181	1.056	1.249	1.249
Begeleiding (WMO)	1.190	1.003	818	818
Dagbesteding (WMO)	0	0	421	421
Overige maatwerkarrangementen (WMO)	268	301	328	346
Jeugdhulp begeleiding	2.847	2.582	362	422
Jeugdhulp behandeling	0	0	107	107
Jeugdhulp dagbesteding	0	0	134	134
Jeugdhulp zonder verblijf overig	8	0	84	84
Pleegzorg	0	0	359	359
Jeugdhulp met verblijf overig	0	0	294	294
Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	0	0	150	150
Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	0	0	634	634
Jeugdreclassering	0	0	39	39
Jeugdbescherming	186	167	288	288
Totaal lasten programma 6	16.628	20.063	20.461	15.137
Totaal lasten Leer-Werkbedrijf De Bolder	4.491	4.534	4.964	4.876
Totaal programma 2 incl. Leer-Werkbedrijf De Bolder	21.119	24.597	25.425	20.013
Eliminatie participatiebudget WSW	-2.720	-2.835	-2.887	-2.882
Totaal lasten programma 6	18.399	21.762	22.538	17.131

(bedragen in duizenden euro's)

Baten	Rekening 2021	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Samenkracht en burgerparticipatie	8	3.842	5.010	69
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	6	112	0	0
Inkomensregelingen	2.809	1.863	1.820	1.868
WSW en beschut werk	296	237	65	65
Arbeidsparticipatie	0	103	0	0
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	105	77	108	108
Totaal baten programma 6	3.224	6.233	7.004	2.111
Totaal baten Leer-Werkbedrijf De Bolder	4.491	4.534	4.964	4.876
Totaal programma 6 incl. Leer-Werkbedrijf De Bolder	7.715	10.767	11.968	6.987
Eliminatie participatiebudget WSW	-2.720	-2.835	-2.887	-2.882
Totaal baten programma 6	4.995	7.932	9.081	4.105
Saldo	-13.404	-13.830	-13.457	-13.026

PROGRAMMA 7

VOLKSGEZONDHEID, DUURZAAM EN SCHOON

1. Energie besparen en duurzaam opwekken
2. Kennis bundelen op Texel voor innovaties
3. Afval verder scheiden

Wat willen we bereiken?

De energietransitie is in volle gang. We houden een burgerberaad om erachter te komen hoe de Texelaars hier invulling aan willen geven. We zetten in op zonne-energie op grote daken en parkeerterreinen en staan open voor nieuwe mogelijkheden zoals getijde-energie. We stimuleren energiebesparing door het verduurzamen van woningen en andere panden.

Ook spelen we in op de klimaatverandering door onze openbare ruimte hierop aan te passen.

We streven naar een circulaire economie. De ambitie is van afval naar grondstof zodat grondstoffen worden hergebruikt in plaats van verbrand.

Duurzaamheid/energietransitie
[Texel zelfvoorzienend en duurzaam - vastgesteld 2020](#)
[Verordening leningen verbeteren en verduurzamen woningvoorraad op Texel 2020](#)
[Strategie Klimaatadaptatie Noordkop 2021-2026](#)
[Transitievisie-Warmte-Gemeente-Texel.pdf](#)
[RES 1.0 Noord-Holland Noord](#)
Schoon
[Texel Water 2015](#)
[Ruimte voor water 2017](#)
[Programma Stedelijk Water en Riolering](#)
[Grondstoffenplan 2013](#)

Waar hebben we al op ingezet?

We willen weten wat de inwoners vinden van de uitdagingen op het gebied van klimaat en energie. Daarom organiseren we een burgerberaad rond dit thema. We richten ons vooral op isolatie van woningen en duurzame opwek op daken en parkeerterreinen.

We houden bij de inrichting van de openbare ruimte rekening met de gevolgen van klimaatverandering. Ook passen we verschillende beplantingen toe voor het vergroten van de biodiversiteit. Om minder uitstoot te realiseren letten we op het anders prioriteren van auto's bij het inrichten van de leefomgeving en breiden het aantal laadpalen voor elektrische auto's in de openbare ruimte uit.

Waar zetten we extra op in?

Voor de energietransitie richten we ons meer op de bedrijven op Texel. Ook geven we het goede voorbeeld door onze gebouwen te verduurzamen zodat we in 2035 aardgasvrij zijn. Voor onze inwoners starten we een subsidieregeling voor het verduurzamen van woningen en ontzorgen/financieren we energiebesparende maatregelen om energiearmoede tegen te gaan. Ook gaan we met Woontij in gesprek over de prestatieafspraken inzake de verduurzaming van woningen.

We stellen het eiland beschikbaar voor initiatieven die bijdragen aan een zelfvoorzienend, zelfstandig en duurzaam eiland. We gebruiken daarbij de kennis van inwoners en ondernemers, zoals TOP en Texelenergie. Samen met netbeheerder Liander, de provincie en belangrijke afnemers op het eiland zetten we ons in om problemen met het elektriciteitsnet zoveel mogelijk op te lossen en te voorkomen.

We voeren het in 2024 op te stellen nieuwe recycleplan uit. De afvalinzameling richten we op het gebruik van afvalstromen als grondstof voor nieuwe producten. Ook onze eigen organisatie draagt bij aan de circulaire economie door uitvoering te geven aan Actieplan Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen en Inkopen (MVOI).

We starten met de uitvoering van het Uitvoeringsplan Klimaatadaptatie. Zo houden we nog meer rekening met de gevolgen van klimaatverandering.

Inventarisatie voorstellen:

- financiële middelen brede SPUK sport, bewegen en cultuur, gezondheidsbevordering en sociale basis;
- begroting Omgevingsdienst NHN aanpassen;
- accounthouder Omgevingsdienst NHN detacheren;
- uitvoering milieutaken bekostigen;
- circulaire economie en stikstofaanpak;
- duurzaamheidsbeleid versneld uitvoeren;
- *ondergrondse afvalcontainers zwerfafval aanschaffen en plaatsen;
- pick-Up pompenonderhoud aanschaffen.

(*Voorstellen komen uit de perspectiefnota)

Verbonden partijen in dit programma

In onderstaand overzicht is aangegeven welke verbonden partijen binnen dit programma werkzaamheden uitvoeren.

Naam verbonden partij	Taakvelden	Bijdrage aan gemeentelijke doelen
N.V. Huisvuilcentrale Noord-Holland	7.3 Afval	Transport en verwerking huishoudelijk afval Grondstoffenscheiding Beheer afvalbrengrstation
Omgevingsdienst Noord Holland Noord	7.4 Milieubeheer	Toezicht en handhavingstaken milieu
Gemeenschappelijke regeling De Waddeneilanden	0.1 Bestuur	Samenwerking aan realisatie duurzaamheidsambitie

Beleidsindicatoren

De gemeenten lichten de effecten van het beleid toe door een vaste set beleidsindicatoren op te nemen in de begroting en de jaarrekening. De gepresenteerde gegevens zijn de nu (september 2023) bekende cijfers.

Taakveld	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar	Texel	Nederland
7.Volksgezondheid en Milieu	Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	CBS	2018	-	172
				2019	221	163
				2020	236	170
				2021	231	169
7.Volksgezondheid en Milieu	Bekende hernieuwbare energie	%	Waarstaatj egemeente .nl	2017	3,2	6,9
				2018	4,1	7,6
				2019	4,9	8,9
				2020	6,5	10,6
7.Volksgezondheid en Milieu	Woningen met zonnepanelen	%	CBS	2021	6,7	11,9
				2018	14	-
				2019	16	12
				2020	20	-
7.Volksgezondheid en Milieu	(Semi)publieke e-laadpunten	Per 1.000 inwoners	Klimaatmonitor-RWS	2021	24	-
				2022	28	-
				November 2022	11,4	6,2
				December 2022	12,3	6,9
7.Volksgezondheid en Milieu	Energietabel woningen	% in 2023	RVO	Januari 2023	12,2	7,0
				Februari 2023	13,5	6,9
				Maart 2023	14,1	7,3
				A++	0,1	0,8
7.Volksgezondheid en Milieu				A+	0,3	1,3
				A	28,0	29,2
				B	15,7	16,6
				C	24,4	25,1
				D	11,7	10,9
				E	5,6	6,5
				F	6,3	4,1
				G	6,9	4,0

B. Lange Termijn Planning

- Recycleplan vaststellen;
- Aanbieden notitie over rioolheffing;
- Oprichten vierjarig subsidiefonds verduurzaming woningen.

C. Voorstellen

Voorstel 2024-701	Financiële middelen Brede SPUK sport, bewegen en cultuur, gezondheidsbevordering en sociale basis		
Doelenboom	7.1 Volksgezondheid		
Motivat	Het Rijk heeft besloten om op lokaal niveau de integraliteit op het thema gezondheid extra te willen stimuleren. Daarom zijn een aantal uitkeringen gebundeld tot een regeling. De gemeente Texel heeft deze regeling aangevraagd en voor 2023-2026 gelabeld budget ontvangen om op 15 thema's de inzet te versterken, bestendigen en/of vergroten. Het voorstel is om de middelen voor 2024-2026 als incidentele middelen in de programmabegroting op te nemen. Het gaat om de volgende bedragen: 2024: € 232.599,- 2025: € 232.599,- 2026: € 184.396,- Invulling over de activiteiten waar de middelen voor ingezet worden, wordt opgenomen in de nieuwe uitvoeringsprogramma's sociaal domein die begin 2024 aan de raad worden voorgelegd.		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 232.599	Incidenteel	Dekking Brede Spuk regeling 2024-2025-2026
Toelichting financieel	Incidenteel inkomsten voor de versterking, bestendiging en/of vergroting van 15 thema's op het gebied van sport, bewegen en cultuur, gezondheidsbevordering en sociale basis á € 232.599,- voor 2024, € 232.599,- voor 2025 en € 184.396,- voor 2026.		

Voorstel 2024-702	Begroting omgevingsdienst NHN aanpassen		
Doelenboom	7.4 Milieubeheer		
Motivat	Voor de begroting 2024 van de OD-NHN is de Texelse bijdrage vastgesteld op € 631.000. Deze begroting is door het Algemeen Bestuur van de OD-NHN vastgesteld op 13 september 2023. De begroting is behandeld in de gemeenteraad van juni 2023. Voorgesteld was om een negatieve zienswijze in te dienen, omdat de stukken te laat waren aangeleverd. De begroting is ongewijzigd vastgesteld, dit betekent dat onze begroting aangepast moet worden.		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 115.000	Structureel	Begroting 2024 e.v.
Toelichting financieel	€ 115.000 structurele verhoging,		

Voorstel 2024-703	Accounthouder OD-NHN detacheren		
Doelenboom	7.4 Milieubeheer		
Motivat	De taken in het kader van het accounthouderschap OD-NHN zijn gedetacheerd aan de gemeente Den Helder. Prioritering van de werkzaamheden in relatie tot de beperkte capaciteit, liggen hieraan ten grondslag. De vergoeding aan de gemeente Den Helder dient nog begroot te worden.		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 8.000	Structureel	Begroting 2024 e.v.
Toelichting financieel	De vergoeding voor de inhuur accounthouderschap van Den Helder is € 8.000		

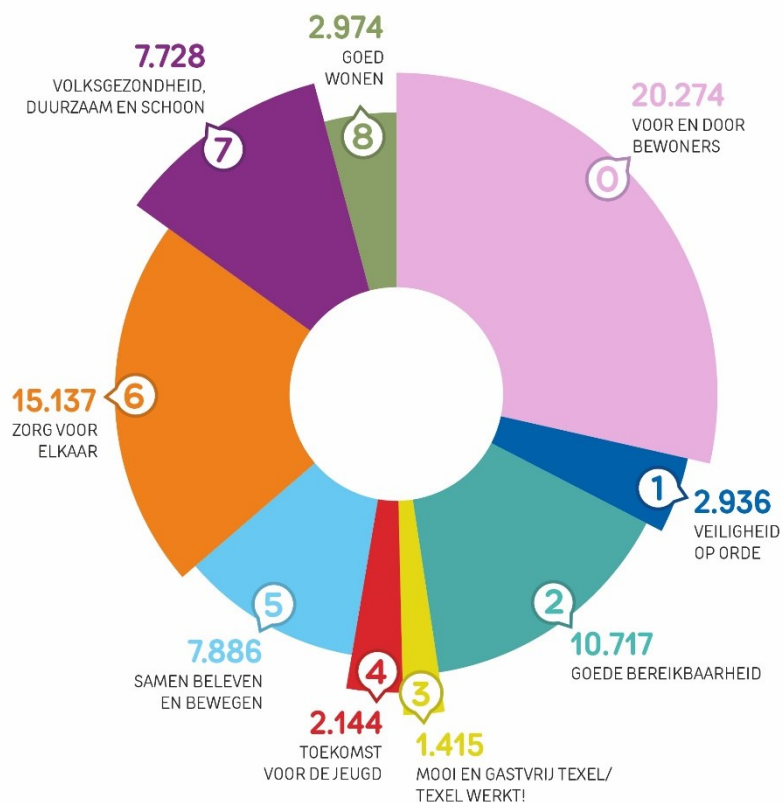
Voorstel 2024-704	Uitvoering milieutaken bekostigen		
Doelenboom	7.4 Milieubeheer		
Motivat	Op om een effectieve manier uitvoering te geven aan de wettelijke milieutaken, hebben we externe ondersteuning nodig. Dit gaat om berekeningen en beoordelingen (Stikstof, Wnb, etc.) bij vergunningverlening. Hiermee kunnen we als gemeente op het gebied van snel ontwikkelende milieuwetgeving beschikken over de benodigde expertise en menskracht om deze toetsing en aanvullende advisering uit te voeren. Bij deze werkzaamheden is jaarlijks € 57.000 gemoeid.		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 57.000	Structureel	Begroting 2024 e.v.
Toelichting financieel	€ 57.000 structureel		

Voorstel 2024-705	Circulaire economie en stikstofaanpak		
Doelenboom	7.4 Milieubeheer		
Motivat	Wij streven ernaar om uiterlijk in 2050 volledig circulair te zijn. Dit past binnen het rijksbeleid. Om dit te bereiken zullen er in 2024 een aantal onderzoeken moeten worden uitgevoerd om te kijken langs welke weg deze ambitie gerealiseerd kan worden. Ook dient onderzocht te worden welke projecten/acties voor onze gemeente het beste passen om de gewenste circulariteit te realiseren. Hier ligt ook een kans voor de aanpak van de stikstof problematiek, door in gezamenlijkheid met de betrokken sectoren te onderzoeken welke circulaire initiatieven op Texel en passend bij Texel mogelijk zijn en direct een bijdrage zullen leveren aan de vermindering van de stikstof.		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 80.000	Incidenteel	Begroting 2024
Toelichting financieel	€ 80.000 incidenteel, verdeeld over € 50.000 voor circulariteit - breed en € 30.000 voor de stikstofaanpak.		

Voorstel 2024-706	Duurzaamheidsbeleid versneld uitvoeren		
Doelenboom	7.4 Milieubeheer		
Motivat	Voor het versnellen van de uitvoering van het duurzaamheidsbeleid zijn middelen nodig. Hiertoe wordt € 100.000 vrijgemaakt uit de reserve Uitvoeringsprogramma Energie voor Texel conform de nota reserves en bestemmingen. Het geld is ondermeer bestemd voor het bieden van ondersteuning aan bedrijven om te voldoen aan de energiebespaarplicht en aan het verduurzamen van bedrijventerreinen.		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 100.000	Incidenteel	Begroting 2024
Toelichting financieel	€100.000 vrijmaken uit de reserve Uitvoeringsprogramma energie voor Texel, conform nota reserves en voorzieningen, deze is dan op.		

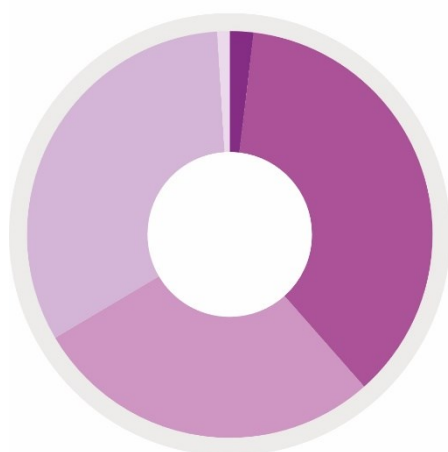
Investeringsvoorstel 2024-707	Pick-Up pompenonderhoud aanschaffen	
Motivat	De Pick-Up is aan vervanging toe. Vanwege de uitvoering van de taken is in plaats van een pick-up een 'lichte' vrachtauto benodigd. Voor het onderhoud aan de rioolgemalen is voldoet de huidige pick-up wagen niet. Door het aanschaffen van een lichte vrachtwagen voldoen we aan de maximale beladingseisen die gelden.	
Financieel	Bedrag investering (excl. BTW)	Dekking
	€ 33.000	Begroting 2024
Toelichting financieel	De bestaande Pick-Up is aan het einde van zijn technisch levensduur. Er is dekking aanwezig voor € 67.000, beschikbaar gesteld via de programmabegroting van 2023.Via dit voorstel vragen wij het budget te verhogen naar € 100.000.	

Investeringsvoorstel 2024-708	Ondergrondse afvalcontainers zwerfafval aanschaffen en plaatsen	
Motivatie	Persafvalcontainers voor zwerfafval dragen bij aan een duurzame afvalinzameling door extra capaciteit en er zijn minder transportbewegingen nodig. Ze zijn beter zichtbaar, strategisch te plaatsen en effectief te legen. Uiteindelijk worden de ondergrondse havenpaaltjes vervangen. Het voorstel is om in 2024 op diverse plekken in de dorpen containers aan te brengen.	
Financieel	Bedrag investering (excl. BTW)	Dekking
	€ 100.000	Riool/Afvalstoffenheffing
Toelichting financieel	De containers worden in 10 jaar afgeschreven.	

PROGRAMMA 7

VOLKSGEZONDHEID, DUURZAAM EN SCHOON

- 141 Volksgezondheid
- 2.835 Riolering
- 2.168 Afval
- 2.505 Milieubeheer
- 80 Begraafplaatsen en crematoria

7.728 Totale lasten programma 7

D. Begroting

(bedragen in duizenden euro's)

Lasten	Rekening 2021	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Volksgezondheid	17	0	50	141
Riolering	2.797	3.013	2.898	2.835
Afval	2.178	2.062	2.145	2.168
Milieubeheer	980	1.200	2.181	2.505
Begraafplaatsen en crematoria	84	93	79	80
Totaal lasten programma 7	6.057	6.369	7.353	7.728

(bedragen in duizenden euro's)

Baten	Rekening 2021	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Volksgezondheid	0	0	0	93
Riolering	3.574	3.654	3.553	3.673
Afval	2.580	2.393	2.523	2.558
Milieubeheer	-48	509	4	4
Begraafplaatsen en crematoria	59	52	67	69
Totaal baten programma 7	6.165	6.608	6.147	6.397

Saldo	108	239	-1.206	-1.331
--------------	------------	------------	---------------	---------------

PROGRAMMA 8

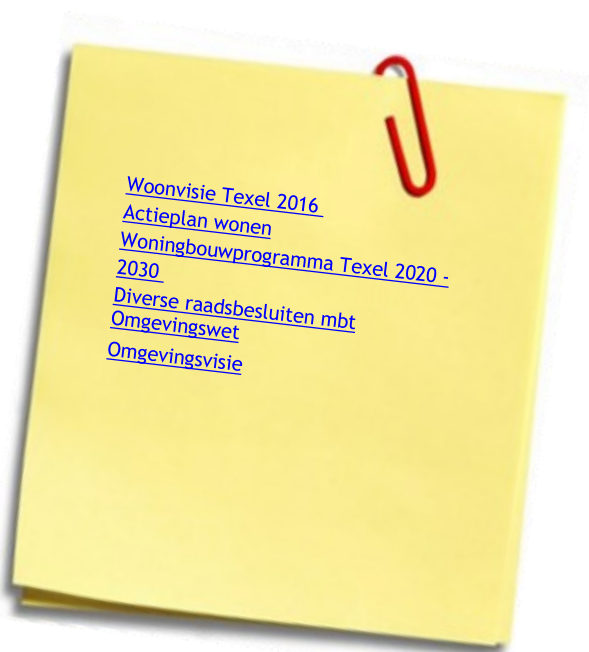
GOED WONEN

1. Versnellen woningbouw
2. Transformatie vrijkomende schoollocaties

Wat willen we bereiken?

Voor dit programma betekent dat we een toereikend en gevarieerd woningaanbod voor onze inwoners willen realiseren. Dat betekent met name meer sociale huur- en middenhuurwoningen. Bouwplannen realiseren kost tijd. Daarom wordt er ook ingezet worden op zeer snelle realisatie van een groot aantal tijdelijke woningen. We willen dat betaalbare huur- en koopwoningen ook in de toekomst betaalbaar blijven.

[Woonvisie Texel 2016](#)
[Actieplan wonen](#)
[Woningbouwprogramma Texel 2020 - 2030](#)
[Diverse raadsbesluiten mbt Omgevingswet](#)
[Omgevingsvisie](#)

Waar hebben we al op ingezet?

Wonen en gebiedsontwikkeling

We hebben een status aparte voor Texel in de regio. Deze status is verwerkt in het Kwalitatief Woningbouwprogramma Kop van Noord-Holland 2020-2030 (KWK) met daarbij het Woningbouwprogramma Texel 2020 - 2030. We hebben prestatieafspraken met Woontij.

Met het besluit 'Versnelling Woningbouw' (2021) heeft de raad ingezet op de versnelde realisatie van 171 woningen (waaronder 87 sociale huurwoningen). Hierbij de locaties De Cocksdorp, Oosterend, Oudeschild, Den Hoorn en Marserf Den Burg. Daarnaast de herontwikkeling van De Akker in Oosterend en de voormalige scholen in Den Burg. In totaal zijn er voor de periode 2022 - 2030 plannen om ca. 700 woningen toe te voegen, waarvan ca. 600 woningen op locaties van de gemeente/Woontij (hierbij is het Project Flexwoningen Marsweg - zie onder bij 'waar zetten we extra op in' - meegenomen).

De huisvestingsverordening is in 2020 geëvalueerd, aangescherpt en uitgebreid om de schaarse woningvoorraad te behouden voor de mensen die hier vanwege een economische of maatschappelijke binding moeten kunnen wonen.

De gemeente faciliteert tijdelijke projecten met flex-woningen voor werknemers, vergunninghouders en spoedzoekers.

Ruimtelijke Ordening

De voorbereiding van de inwerkingtreding van de Omgevingswet (per 1 januari 2024) gaat door. De vaststelling van de Omgevingsvisie zal naar verwachting in de eerste helft 2024 plaatsvinden.

Waar zetten we extra op in?

Wonen en gebiedsontwikkeling

Voor wonen zetten we in 2023 en 2024 extra in op het project Flexwoningen Marsweg. Marsweg Zuid 120 flexwoningen (70 middeldure- en 50 sociale huurwoningen) voor een exploitatieperiode van 40 jaar. Marsweg Noord 102 flexwoningen (sociale huur) voor een exploitatieperiode van 20 jaar. Marsweg Noord. Tijdelijke huisvesting voor starters, vergunninghouders, werknemers. Projecten van maximaal 20 jaar tellen niet mee voor de permanente voorraad.

In 2023 wordt er gestart met een nieuwe Woonvisie. Na vaststelling in 2024 wordt er gestart met de uitvoering van de actiepunten uit deze visie. Onderdeel van deze visie zal onder meer de woning(bouw)behoefte 2030 - 2040 zijn. In 2024 wordt de huisvestingsverordening geëvalueerd en geactualiseerd.

Fysieke Leefomgeving

Het kunnen werken conform de op 1 januari 2024 inwerking tredende Omgevingswet, zal de nodige tijd en aandacht blijven vragen, van medewerkers en bestuur. Cursussen, oefensessies blijven nodig. Ook wordt verder toegewerkt naar een definitief casco van het Omgevingsplan. Met de Omgevingswet gaan taken naar de gemeente over. Dat biedt kansen om bijvoorbeeld milieuregels in het Omgevingsplan af te stemmen op de lokale situatie. Ook voor de vergunningverlening, toezicht en handhaving rond bodembescherming en -sanering wordt de gemeente bevoegd gezag. De Omgevingsdienst blijft deze diensten uitvoeren. Begin 2024 zal de Omgevingsvisie worden opgeleverd. Actualisatie van het vastgesteld beleid en de (Texelse en lokale) kernwaarden vormen hiervan het fundament.

In 2024 wordt ook het zendmastenbeleid geactualiseerd. Mobiele netwerken zijn van essentieel belang om hulpdiensten tijdig te kunnen bereiken. Mobiele communicatie is tegenwoordig een maatschappelijke basisbehoefte. Bij plaatsing van zendmasten vindt een afweging plaats van mobiele dekking en kwaliteit van de omgeving/ landschappelijke inpassing. Voor een goede mobiele dekking en een evenwichtige toedeling van functies aan locaties (onder de Omgevingswet), is het noodzakelijk zendmasten beleid te hebben.

Ook wordt in 2024 het welstandsbeleid geactualiseerd, om ruimtelijke ontwikkelingen beter vorm te geven. De inhoud van de Omgevingsvisie vormt hiervoor belangrijke input, zeker rondom de verankering van de Texelse kernwaarden.

Inventarisatie voorstellen:

- evalueren en actualiseren huisvestingsverordening.

(*Voorstellen komen uit de perspectiefnota)

Verbonden partijen in dit programma

In onderstaand overzicht is aangegeven welke verbonden partijen binnen dit programma werkzaamheden uitvoeren.

Naam verbonden partij	Taakvelden	Bijdrage aan gemeentelijke doelen
Omgevingsdienst Noord-Holland Noord	8.1 Ruimtelijke ordening	Adviseert bij ruimtelijke plannen. Werkt aan invoering Omgevingswet, samen met GGD en Veiligheidsregio
Veiligheidsregio	8.1 Ruimtelijke ordening	Adviseert bij ruimtelijke plannen. Werkt aan invoering Omgevingswet, samen met GGD en Veiligheidsregio
GGD	8.1 Ruimtelijke ordening	Adviseert bij ruimtelijke plannen. Werkt aan invoering Omgevingswet, samen met GGD en Veiligheidsregio
GR De Waddeneilanden	8.1 Ruimtelijke ordening 8.3 Wonen en bouwen	Samenwerken op het vlak van de Omgevingswet en het Uitvoeringsprogramma Agenda voor het Waddengebied. Regiodeal Leefbaarheid. Er wordt samengewerkt aan de leefbaarheid op de eilanden, met name als dat aan de orde is bij de ontwikkeling en toepassing van beleid van andere overheden.

Beleidsindicatoren

De gemeenten lichten de effecten van het beleid toe door een vaste set beleidsindicatoren op te nemen in de begroting en de jaarrekening. De gepresenteerde gegevens zijn de nu (september 2023) bekende cijfers.

Taakveld	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar	Texel	Nederland
8.Vhrosv	Gemiddelde WOZ waarde	Duizend euro	CBS	2021	306	290
				2022	328	317
				2023	372	369
8.Vhrosv	Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	Texel in cijfers	2019	8,6	9,2
				2020	18,2	8,8
				2021	11,1	8,9
8.Vhrosv	Demografische druk	%	CBS	2020	79,0	69,6
				2021	79,7	69,8
				2022	80,3	70,0
8.Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In euro's	COELO	2020	590	700
				2021	616	733
				2022	632	823
8.Vhros	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In euro's	COELO	2020	706	773
				2021	742	810
				2022	759	905

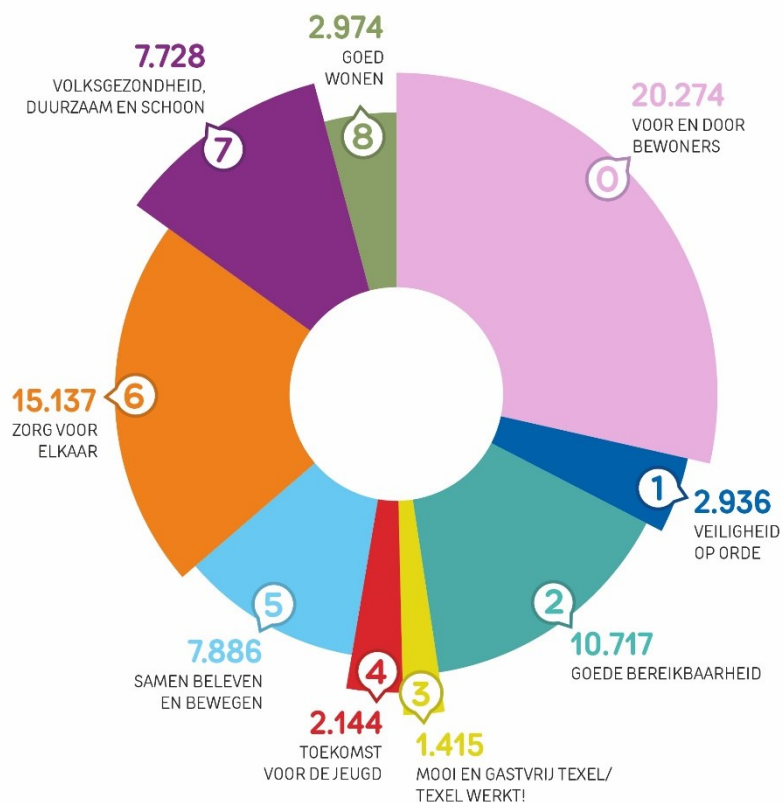
B. Lange Termijn Planning

Goed wonen

- Motie Koophuizen betaalbaar maken houden (keuze voor koopgarant of een vergelijkbare regeling);
- Motie betaalbare koopwoningen (voorstel over mogelijkheden betaalbaar maken en houden woningen);
- Ontwikkeling Groene-plaats fase 2;
- Evaluatie huisvestingsverordening;
- Locatie d'Ouwe Ulo - programma en exploitatie;
- Woningbouwlocatie Tuunen II (70 middeldure huur en 50 sociale huur);
- Motie Voors en tegens woningsplitsing in kaart brengen;
- Onderzoek opties actieve grondaankoop;
- Woonvisie 2024 opstellen;
- Inventarisatie snipperlocaties gemeenteground kleinschalige CPO;
- Realisatie ca. 100 flexwoningen (sociale huur) voor 15 tot 20 jaar;
- Voorontwerp herinrichting van het IJsbannerterrein Den Burg;
- De nieuwe Omgevingswet zorgvuldig en evenwichtig invoeren;
- Kunnen wijziging Omgevingsplan;
- Opleveren Omgevingsvisie Texel 2050;
- Vanuit de visie toewerken naar (uitvoerings)programma's;
- Zendmastenbeleid actualiseren;
- Diverse buitenplanse omgevingsplanactiviteiten (BOPA's);
- Actualiseren Welstandbeleid inclusief nota Omgevingskwaliteit.

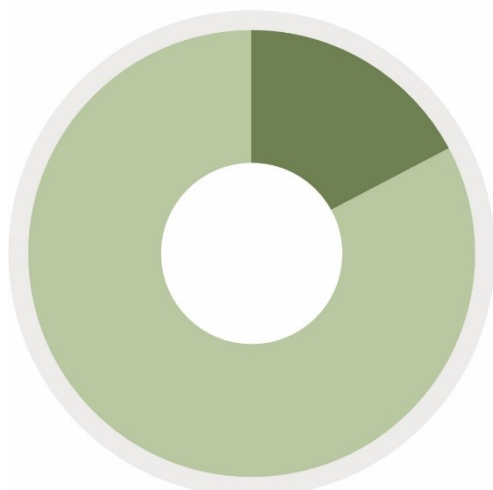
C. Voorstellen

Voorstel 2024-801	Evalueren en actualiseren huisvestingsverordening		
Doelenboom	8.3 Wonen en bouwen		
Motivatie	Halverwege de raadsperiode hebben we in beeld of de huisvestingsverordening succesvol is in het beschermen van de Texelse woningmarkt door middel van de huisvestingsverordening. De gemeentelijke Huisvestingsverordening heeft van rechtswege een geldigheid van 4 jaar. Medio 2024 zal de verordening niet meer geldig zijn. In 2024 willen we onderzoeken of deze verordening opnieuw moet worden vastgesteld. Daarvoor hebben we externe inhuur nodig voor o.a. een juridische toets (nieuwe wetgeving) en extern advies voor de data-analyse van de afgelopen 4 jaren en een extrapolatie naar de toekomst.		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 30.000	Incidenteel	Begroting 2024
Toelichting financieel	Kosten voor onderzoek, juridische toets en data-analyse.		

PROGRAMMA 8

GOED WONEN

512 Ruimte en leefomgeving

2.462 Wonen en bouwen

2.974 Totale lasten programma 8

D. Begroting

(bedragen in duizenden euro's)

Lasten	Rekening 2021	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Ruimte en leefomgeving	641	511	417	512
Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	2.858	3.381	0	0
Wonen en bouwen	1.901	1.850	3.270	2.462
Totaal lasten programma 8	5.400	5.741	3.686	2.974

(bedragen in duizenden euro's)

Baten	Rekening 2021	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	1.286	1.631	0	0
Wonen en bouwen	1.535	905	1.123	1.156
Totaal baten programma 8	2.820	2.537	1.123	1.156

Saldo	-2.580	-3.204	-2.563	-1.818
--------------	---------------	---------------	---------------	---------------

4B - Financiële vertaling voorstellen

Nummer	Voorstel	Incidenteel	Structureel	Opmerkingen
	Programma 0			
001	Een hogere bijdrage aan de rekenkamercommissie De Waddeneilanden		4.634	Dekking begroting 2024 e.v.
002	Financiële consequenties Strategische Personeels Planning (SPP)		236.000	Dekking begroting 2024 e.v.
003	Extra Informatie-adviseur aanstellen		106.000	Dekking begroting 2024 e.v.
004	Trainee voor iedere afdeling		140.000	Dekking begroting 2024 e.v.
	Programma 1			
101	Handhavingsjurist voor 2024 inhuren	100.000		Begroting 2024
	Programma 2			
201	Bermverharding aanbrengen/vervangen	366.400		Begroting 2024
202	Straatmeubilair vervangen	170.000 -170.000		Begroting 2024 Reeds structureel opgenomen (besloten bij begroting 2019)
203	Mobiliteitsvisie Texel 2024 opstellen	50.000		Begroting 2024
204	Reguliere budgetten voorbereiding wegen en klein onderhoud verhogen		24.000 30.000	Dekking begroting 2024 e.v.
205	Parkeerterrein Stappeland herinrichten	100.000		Begroting 2024
206	De mogelijkheden van veilig nachtvervoer tussen de dorpen onderzoeken	50.000		Begroting 2024
	Programma 3			
301	Nieuwe ronde Leader subsidie		20.000	Van 2024 t/m 2028 Begroting 2024 e.v.
302	Co-financiering ontwikkelingslijnen VisserijOntwikkelPlan (VOP)	2.000.000		Begroting 2024
303	Texel innovatief proefeiland	100.000		Begroting 2024
304	Kenniswerkplaats Texel		35.000	Dekking begroting 2024 - 2028

Nummer	Voorstel	Incidenteel	Structureel	Opmerkingen
	Programma 4			
401	Gemeentelijk bijdrage onderhoudsvoorziening OSG De Hogeberg		67.250	Dekking begroting 2024 e.v.
402	Planvorming onderwijshuisvesting (verduurzaming en modernisering) scholen buitendorpen	50.000		Begroting 2024
	Programma 5			
501	Structurele bijdrage ronde om Texel		10.000	Dekking begroting 2024 e.v.
502	Aanpassen onderhoudsbudget atletiekbaan		8.500	Dekking begroting 2024 e.v.
503	Onderzoek naar gebruiksmogelijkheden Sportpark-Den Burg-Zuid	30.000		Begroting 2024
504	Subsidie Stichting Texel CultuurEiland	15.000 15.000		Begroting 2024 Begroting 2025
505	Muziek in de klas blijven financieren		35.000	Dekking begroting 2024 e.v.
506	Budget Monumententoezicht verhogen		15.000	Dekking begroting 2024 e.v.
507	Risico Inventarisatie strandbewaking uitvoeren	17.500		Begroting 2024
508	Groenvoorzieningen vervangen	75.000 -75.000		Begroting 2024 Reeds structureel opgenomen (besloten bij begroting 2019)
509	Groen beleid	35.000		Begroting 2024
	Programma 6			
601	Budget jongerenparticipatie uitvoeren	5.000		Begroting 2024
602	BCF Texels Welzijn	15.000 10.000	110.000	Dekking begroting 2024 e.v.
603	Structurele verhoging subsidieplafond mens en maatschappij		11.000	Dekking begroting 2024 e.v.
604	Ophoging uren teamleider sociaal team		12.500	Dekking begroting 2024 e.v.
605	Jongerenwerk extra inzetten en bestendigen		150.000	Dekking begroting 2024 e.v.

	Programma 7			
701	Financiële middelen Brede SPUK sport, bewegen en cultuur, gezondheidsbevordering en sociale basis	232.599 -232.599		Dekking Brede Spuk regeling 2024-2025-2026
702	Begroting omgevingsdienst NHN aanpassen		115.000	Dekking begroting 2024 e.v.
703	Accounthouder OD-NHN detacheren		8.000	Dekking begroting 2024 e.v.
704	Uitvoering milieutaken bekostigen		57.000	Dekking begroting 2024 e.v.
705	Circulaire Economie en Stikstofaanpak	80.000		Begroting 2024
706	Duurzaamheidsbeleid versneld uitvoeren	100.000 -100.000		Dekking reserve Uitvoeringsprogramma Energie voor Texel
	Programma 8			
801	Evalueren en actualiseren huisvestingsverordening	30.000		Begroting 2024
Totaal		3.068.900	1.194.884	

Hoofdstuk 5 - Investeringsplan 2024-2027

5A - Nieuwe investeringen

Nr.	Omschrijving	Bedrag excl. BTW	Exploitatie / onderhoud excl. BTW	Afschrijving termijn	Kapitaallasten netto investering
005	8 koffiemachines vervangen	22.000		6	4.547
207	Verlengde fietspad PHZD aanleggen	300.000		40	19.500
208	Diverse wegen rehabiliteren 2024	2.071.250		40	134.631
209	Redoute reconstrueren	1.100.000		40	71.500
210	Aanleggen openbare verlichtingsnetten Oudeschild	245.000		40	15.925
211	Bestrating Kantoorstraat vervangen	100.000		40	6.500
212	Stratenmakersauto vervangen	115.000		10	16.100
213	Fietspad Bosrandweg en Rozendijk verbreden	3.800.000		40	247.000
214	Gehele Boodtlaan reconstrueren	725.450		40	47.154
215	Investeringsplan Haven 2024	4.950.000		50	297.000
	Dekking reserve haven onderhoud >5 jaar				-297.000
510	Robotmaaier voetbalveld De Koog aanschaffen	12.500	500	6	2.583
511	Pannakooi nabij Skool in Den Burg realiseren	58.000	500	15	6.187
	Bestrating	58.000		40	3.770
512	Parkeerterreinen strandlagen reconstrueren	460.000		40	29.900
513	Pick up 4x4 strandbeheer aanschaffen	10.000		8	1.650
514	Voormalige ijsbaan in Den Burg herinrichten	1.400.000	15.000	15	149.333
606	Realisatie Jongeren Ontmoetingsplek	30.000		10	4.200
707	Pick-Up pompenonderhoud aanschaffen	33.000		10	4.620
708	Ondergrondse afvalcontainers zwerfafval aanschaffen en plaatsen	100.000		10	14.000
	Dekking riool/afvalstoffenheffing				-14.000
Dekking kapitaallasten beschikbaar via begroting					-/-29.000
Totaal		15.590.200	16.000		752.101
In de MJB is structureel een bedrag van € 752.101 opgenomen bestaande uit: € 16.000 exploitatie/onderhoud en € 736.101 voor kapitaallasten.					

5B - Vervangingsinvesteringen

Investeringsplan 2024 - Vervanging

Nr.	Omschrijving	Bedrag excl. BTW	Afschrijvingstermijn	Exploitatie/onderhoud excl. BTW
Gemeente Texel				
1	Modules burgerzaken GBA	40.000	8	
2	Vervangen ita programmatuur + apparatuur (Inrichten van vergaderruimten en vervangen huidige apparatuur)	30.000	4	
3	Clientvolgsysteem soc. team	30.000	8	
4	Camera's raadzaal, audio/microfoons	55.000	6	
5	Multimedia raadszaal e.a. vervangen	70.000	6	
6	Vervangen stratenmaker auto 46bfj2	85.000	10	Meerkosten door sterke invloed corona pandemie op de automotive industrie, zie voorstel 2024-212
Totaal		310.000		

Nr.	Omschrijving	Bedrag excl. BTW	Afschrijvingstermijn	Exploitatie/onderhoud excl. BTW
De Bolder				
1	Vervanging overige productiemiddelen	130.000	10	
Totaal		130.000		

Toelichting op investeringsplan 2024 - Vervanging

Nr.	Gemeente Texel
6	De stratenmaker auto is afgeschreven en moet vervangen worden. Door diverse oorzaken hebben we te maken met forse prijsstijgingen waardoor het budget niet meer toereikend is. Zie voorstel 2024-212.

Investeringsplan 2025

Nr.	Omschrijving	Bedrag excl. BTW vervanging
1	Maaismachine Holder	82.000
Totaal		82.000

Investeringsplan 2026

Nr.	Omschrijving	Bedrag excl. BTW vervanging
1	Klepelmajaier Ransomes	130.000
2	Houtversnipperaar (790056 doorgeschoven 2019)	
Totaal		130.000

Investeringsplan 2027

Nr.	Omschrijving	Bedrag excl. BTW vervanging
1	lasapparaat	
	Totaal	

Hoofdstuk 6 - Verloop reserves en voorzieningen

Hieronder wordt het verloop van de saldi van de reserves en voorzieningen van de gemeente Texel en het Leer-Werkbedrijf De Bolder weergegeven. Daar waar geen zicht is op toekomstige mutaties wordt ervan uitgegaan dat er geen mutaties plaatsvinden, en daar waar er wel enig zicht op is wordt een schatting gemaakt. Het saldo per 01-01-2023 is inclusief resultaatbestemming 2022 (€ 3.872.618 naar algemene reserve en € 1.437.806 overheveling budgetten). Het saldo van de algemene reserve is inclusief alle raadsbesluiten tot en met september 2023

Voor nadere informatie over het reserveringsbeleid wordt verwezen naar de [Nota reserves en voorzieningen 2022](#)

(bedragen x € 1.000)

Progr.	Reserves	Saldo 01-01-23	Prognose 01-01-24	Mutatie 2024 str.	Mutatie 2024 inc.	2025 01-01	2026 01-01	2027 01/01
0	Algemene reserve	18.346	10.618	1.919	-3.069	9.468	8.918	8.918
	Reserves de Bolder	1.294	1.169	-84	-253	832	471	4
	Totaal algemene reserve	19.640						
0	Budgetten vorig jaar	3.017	0	0	1.500	1.500	1.500	1.500
2	Haven Oudeschild (frictie, personeel, onderhoud <5jaar, onderhoud > 5jaar en egalisatie en dekking kapitaallasten)	19.147	18.763	-682	0	18.081	17.399	16.718
4	Onderhoud scholen rationeel gebouwenbeheer	796	796	0	0	796	796	796
5	Combinatiefunctieregeling	155	155	0	0	155	155	155
6	Kunst in openbare ruimte	43	43	0	-43	0	0	0
6	Gemeentelijke monumenten	74	74	0	0	74	74	74
6	Gemeentelijke schapenboeten	168	168	0	0	168	168	168
7	Uitvoeringsprogramma 'Energie voor Texel'	100	100	0	-100	0	0	0
7	Aanpak energiearmoede	175	0	0	0	0	0	0
	Totaal bestemmingsreserves	23.675	20.099	-682	1.357	20.774	20.092	19.411
	Totaal reserves	43.315	31.886	-1.150	-4.092	31.074	29.481	28.333

(bedragen x € 1.000)

Progr.	Voorzieningen	Saldo 01-01-23	Prognose 01-01-24	Mutatie 2024 str.	Mutatie 2024 inc.	2025 01-01	2026 01-01	2027 01/01
	Rationeel gebouwenbeheer	3.624	3.057	66		3.122	3.197	3.091
	Onderhoudsfonds gebouwen grondzaken	27	38	-26		12	21	30
	Grondexploitatie	4.334	4.585	0	-3.013	1.572	0	0
	Pensioenen en wachtgeld voormalige wethouders	1.980	2.005	25	0	2.030	2.055	2.080
	Verlofsparen	110	130	20	-50	100	70	40
	Egalisatie rioolbeheer	3.241	2.690	-2.245		444	1.896	2.187
	Totaal voorzieningen	13.316	12.505	-2.160	-3.063	7.280	7.239	7.428

Hoofdstuk 7 - Paragrafen

Doel van de paragrafen is dat onderwerpen die versnipperd in de begroting staan worden gebundeld in een kort overzicht.

De programma's gaan over de maatschappelijk te bereiken doelen. De paragrafen geven informatie over de financiële positie op de korte en langere termijn en bedrijfsvoeringsaspecten voor de gehele organisatie.

Als er voor een onderwerp een aparte nota bestaat, blijft de paragraaf beperkt tot een korte beschrijving van de stand van zaken. Als een actuele nota ontbreekt is de paragraaf uitgebreider.

De paragrafen zijn:

Paragraaf	Verbonden partijen
Paragraaf	Weerstandsvermogen
Paragraaf	Onderhoud openbare ruimte en gebouwen
Paragraaf	Bedrijfsvoering
Paragraaf	Grondbeleid
Paragraaf	Financiering
Paragraaf	Lokale lasten
Paragraaf	Overhead

Waar gaat het over?

In deze paragraaf wordt beleidsinhoudelijke en financiële informatie verstrekt over de verbonden partijen. De algemene visie en het beleid ten aanzien van verbonden partijen zijn opgenomen in de Nota Verbonden Partijen.

Verbonden partijen zijn rechtspersonen waarin de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan: een zetel in het bestuur van een participatie of het hebben van stemrecht. Met een financieel belang wordt bedoeld dat de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld. Deze middelen kunnen verloren gaan in geval van faillissement van de verbonden partij en/of als de financiële problemen bij de verbonden partijen kunnen worden verhaald op de gemeente.

Bestaand beleid

- [Nota Verbonden Partijen \(2023\)](#)
- [Plan van Aanpak samenwerkingstrajecten](#) (2012)
- [Gemeentelijke vertegenwoordiging verbonden partijen \(2022\)](#)
- Financiële uitvoeringsregeling gemeenschappelijke regeling (2019)

Trends en ontwikkelingen

- Het bestuurlijk en financieel belang van verbonden partijen is binnen de overheid (en ook voor Texel) de laatste jaren toegenomen en zal naar verwachting blijven groeien.
- Kleinere gemeenten zullen vanwege ontwikkelingen binnen de overheidssector in toenemende mate in samenwerkingsverbanden participeren om de bestuurskracht en uitvoeringskracht te kunnen garanderen.
- Van college en raad wordt in toenemende mate een balans gevraagd tussen 'loslaten' en 'grip hebben op'. Dit vraagt een nauwer samenspel tussen raad, college en ambtelijke organisatie (intern) en de samenwerking met andere gemeenten.

Op basis van de vernieuwing van het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) en de uitkomsten van onderzoeken naar *Sturing op verbonden partijen* (concern control) en *Informatievoorziening verbonden partijen* (rekenkamercommissie) zijn verbeteringen qua informatievoorziening uitgevoerd in deze paragraaf. Tevens wordt in de programma's expliciet aangegeven welke verbonden partijen betrokken zijn en voor/binnen welke taakvelden zij actief zijn. Bij beleidsvoorstellen in de programma's wordt ook vermeld - indien van toepassing - welke verbonden partij betrokken is.

Beleidsdoelstellingen

- Uitvoering geven aan de in 2023 vastgestelde Nota Verbonden Partijen;
- Verbeteren van de informatievoorziening aan de gemeenteraad over de verbonden partijen - met name in relatie tot sturing en toezicht op de uitvoering - conform de uitgangspunten die zijn overeengekomen tussen college en raad.

Totaaloverzicht verbonden partijen gemeente Texel

Informatievoorziening verbonden partijen van college aan de raad

De nota verbonden partijen is in 2023 geactualiseerd en dit heeft als gevolg dat er een aantal veranderingen hebben plaatsgevonden in de verbonden partijen waarmee de Gemeente Texel participeert. De onderstaande verbonden partijen worden opgenomen in de paragraaf verbonden partijen:

Publiekrechtelijke verbonden partijen	• GR Veiligheidsregio Noord-Holland Noord; • GR GGD Hollands Noorden; • GR Omgevingsdienst Noord-Holland Noord; • GR De Waddeneilanden; • GR Regionaal Historisch Centrum Alkmaar; • GR Regionale archeologie West-Friesland; • GR Centrumregeling samenwerking Vlieland, Ameland, Schiermonnikoog, Terschelling, Texel en Leeuwarden.
Naamloze vennootschappen	• N.V. Huisvuilcentrale Noord-Holland;
Stichtingen	• V.V.V. / Stichting Texel Promotie

Informatievoorziening verbonden partijen van college aan de raad

Op 29 juni 2023 heeft de raad de ‘*Nota verbonden partijen gemeente Texel 2023*’ vastgesteld. Hierin staat dat de gemeenteraad geïnformeerd wordt over verbonden partijen via de Programmabegroting en de Jaarrekening. Dit gebeurt in de paragraaf verbonden partijen.

Artikel 15 (BBV) schrijft voor dat er een lijst van verbonden partijen is opgenomen in de programmabegroting en jaarrekening en dat deze per verbonden partij minimaal de volgende gegevens bevat:

1. de naam en de vestigingsplaats;
2. het openbaar belang dat op deze wijze behartigd wordt;
3. de veranderingen die zich hebben voorgedaan gedurende het begrotingsjaar in het belang dat de gemeente in de verbonden partij heeft;
4. het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar;
5. het resultaat van de verbonden partij.

Informatie over verbonden partijen

Hierna treft u de beleidsinhoudelijk en financiële informatie per verbonden partij. Een aantal onderdelen is wettelijk verplicht, overige onderdelen zijn opgenomen op basis van de door de raad vastgestelde Nota Verbonden partijen. De informatie is zo actueel mogelijk ingevoerd op basis van beschikbare informatie per verbonden partij.

Samenwerking op het gebied van sociaal domein

De informatie over de regionale samenwerking in het sociaal domein is te vinden in programma 2 Zorg voor elkaar, veiligheid op orde.

Publiekrechtelijk verbonden partijen

Veiligheidsregio Noord-Holland Noord

Naam	Veiligheidsregio Noord-Holland Noord
Rechtsvorm	Publiekrechtelijk; gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Alkmaar
Doelstelling en openbaar belang	De doelstelling van de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord (VRNHN) is het verkleinen van risico's en het beperken van leed en (gezondheids-)schade bij incidenten. De Veiligheidsregio bereikt dit door het bieden van adequate hulp en door intensief samen te werken met andere betrokken partijen.
Relatie met beleidsprogramma	2: Zorg voor elkaar, veiligheid op orde
Deelnemende partijen	De gemeentes Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Drechterland, Enkhuizen, Dijk en Waard, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec en Texel.
Bestuurlijk belang	De burgemeester is lid van het algemeen bestuur.
Bestuurlijk aandeel	In de gemeenschappelijke regeling is opgenomen dat het algemeen bestuur ieder jaar in de eerste vergadering of de vergadering na een wijziging van de gemeenschappelijke regeling het aantal stemmen per deelnemer vaststelt. Voor Texel is het aantal stemmen vastgesteld op vier (gemeentelijke bijdrage 3,4% in 2024).
Financieel belang	Totale Begroting 2023 € 73.946.000 Bijdragen gemeenten € 45.745.723
Bijdrage gemeente	Bijdrage 2021: € 1.830.965 Bijdrage 2022: € 1.837.672 Bijdrage 2023: € 1.895.994 Bijdrage 2024: € 1.673.470
Eigen Vermogen	2020: € 8.228.000 2021: € 7.988.000 2022: € 6.756.000
Vreemd vermogen	2020: € 48.257.000 2021: € 38.246.000 2022: € 41.948.000
Solvabiliteitsindex	2020: 14,6% 2021: 17,3% 2022: 13,9%
Financieel resultaat	2020: € 3.425.000 2021: € 3.145.000 2022: € 798.000
Risico's	In verband met Europese wet- en regelgeving is het noodzakelijk om differentiatie aan te brengen tussen vrijwilligers en beroepsmedewerkers van de brandweer, dat tegelijkertijd geen afbreuk doet aan het niveau en kwaliteit van de brandweertzorg. Naar aanleiding daarvan zijn inmiddels diverse onderzoeken gedaan. Het laatste onderzoek vat samen dat het Nederlands stelsel van vrijwillige brandweer grotendeels kan worden gehandhaafd zonder taakdifferentiatie. Voorwaarde hiervoor is dat de rechtspositie van brandweer vrijwilligers expliciet wordt gebaseerd op het concept van vrijwilligheid en het contrast met beroepsbrandweer wordt verscherpt. Daarom moet verplichte beschikbaarheid voor vrijwilligers verdwijnen. Dit betekent onder meer dat er niet meer gewerkt kan worden met consignatie of kazernering. Dit spoor wordt nu verder concreet uitgewerkt. Financieel bestaat het risico dat een Europese rechter de conclusies uit het onderzoek niet volgt, en alsnog een taakdifferentiatie moet worden geïmplementeerd. Dat kan leiden tot een mogelijke verplichting tot betaling minimumloon, pensioen en betaling bij ziekte.

Ontwikkelingen	De Omgevingswet treedt naar alle waarschijnlijkheid op 1 januari 2024 in werking. Met de Omgevingswet wil de overheid de regels voor ruimtelijke ontwikkeling vereenvoudigen en samenvoegen. Omgevingsdienst Noord-Holland Noord, GGD Hollands Noorden en Veiligheidsregio Noord-Holland Noord trekken gezamenlijk op ten behoeve van de gemeenten in de voorbereiding op de nieuwe wet om uiteindelijk een zorgvuldige implementatie mogelijk te maken. De crisis- en herstelwet (Chw) maakt dit nu al mogelijk, bijvoorbeeld door bestaande regels aan te passen. <i>Informatieveiligheid en digitale systemen</i> We worden als samenleving steeds afhankelijker van digitale systemen. Daarnaast is landelijk in toenemende mate sprake van cyber dreiging. Als veiligheidsregio is het van groot belang om onze eigen omgang met data en de opslag hiervan op orde te hebben, ons goed voor te bereiden op een cyberincident en de kritische processen van de hulpverlening hierin inzichtelijk te maken. Voor iedere organisatie is ICT en de juiste, veilige en continue beschikking over data daarom steeds belangrijker, zeker die van ons. De Veiligheidsregio moet net als de gemeenten voldoen aan de geldende wet en regelgeving zoals Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), verplichte certificeringen (o.a. op NEN 7510 van Ambulancezorg), veranderend normenkaders zoals Baseline Informatiebeveiliging Overheid en eisen vanuit de Archiefinspectie. De accountant heeft dit ook aangegeven in het accountantsverslag. Het bestuur heeft op advies van de bestuurlijke auditcommissie daarom verzocht om de beweging te maken van een incidentele naar een structurele versterking van de automatisering en informatieveiligheid om te voldoen aan de huidige wet en regelgeving. <i>Veilig leven</i> In huis voelen we ons veilig, maar thuis is ook de plek waar zich de meeste ongelukken en branden voordoen. Met name onder ouderen veroorzaakt dit steeds meer leed. Gelukkig kunnen we als samenleving veel doen om deze ongevallen te voorkomen. Door de krachten van overheden en maatschappelijke organisaties te bundelen, kunnen we veel verschil maken. In de komende beleidsperiode willen we in alle gemeenten een op maat gemaakte aanpak voor val- en brandpreventie implementeren. Ieder jaar willen we drie gemeenten laten aansluiten bij dit thema. In iedere gemeente ziet de populatie er anders uit, zijn andere instanties actief en zijn er andere voorzieningen. We kijken daarom samen met de gemeente en lokale partners waar de behoeften liggen en hoe wij kunnen ondersteunen om de inwoners van de gemeente veilig te laten leven. Om te zorgen dat inwoners aanpassingen in huis gaan doen, hebben we een aantal middelen tot onze beschikking die zich richten op gedragsverandering. Zo bieden we inwoners praktische handvaten, zoals fysieke of online woningchecks, campagnemateriaal met praktische tips, instructies voor het uitvoeren van de aanpassingen en doorverwijzingen naar lokale organisaties die kunnen helpen. <i>Vluchtelingencrisis</i> In 2022 heeft de Veiligheidsregio van de Rijksoverheid taken toebedeeld gekregen die verband houden met het opvangen van vluchtelingen. In de eerste plaats gaat het om een coördinerende taak bij de opvang van Oekraïense ontheemden. Het betrof voornamelijk het realiseren van een 48-uurs opvanglocatie, van waar uit de Oekraïense ontheemden werden doorgeplaatst naar gemeentelijke opvang, alsmede het faciliteren en coördineren van een specifiek crisisoverleg tussen gemeente over Oekraïne. In de tweede plaats heeft de Veiligheidsregio in 2022 een uitvoerende rol door het Rijksoverheid toebedeeld gekregen voor het (in samenwerking met gemeenten) realiseren en bemensen van crisisnoodopvang voor asielzoekers.
------------------------------	--

GGD Hollands Noorden

Naam	Gemeentelijke Gezondheidsdienst Hollands Noorden (GGD Hollands Noorden)
Rechtsvorm	Publiekrechtelijk; gemeenschappelijke regeling (openbaar lichaam)
Vestigingsplaats	Alkmaar
Doelstelling en openbaar belang	Doel van de samenwerking is het behartigen van belangen, die de schaal van de individuele gemeenten te boven gaan. GGD Hollands Noorden bewaakt, beschermt en bevordert de gezondheid en veiligheid van de inwoners van Noord Holland Noord. Gemeentelijk belang: Uitvoering inspectie kinderopvang, bescherming en bevordering van de gezondheid van onze inwoners, input gemeentelijk gezondheidsbeleid, uitvoering jeugdgezondheidszorg en preventie, monitoren gezondheid inwoners, vangnet openbare geestelijke gezondheidszorg, forensische geneeskunde, Wet verplichte GGZ.
Relatie met beleidsprogramma	2: Zorg voor elkaar, veiligheid op orde
Deelnemende partijen	De gemeentes Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Drechterland, Dijk en Waard, Enkhuizen, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec en Texel.
Bestuurlijk belang	De wethouder van o.a. Sociaal Domein/Zorg is gemeentelijk vertegenwoordiger in het algemeen bestuur van de GGD.
Bestuurlijk aandeel	Ieder lid van het algemeen bestuur heeft een aantal stemmen afhankelijk van het aantal inwoners van de gemeente. De verdeelsleutel voor stemmen is: één stem per volle 10.000 inwoners per gemeente. Het totaal aantal stemmen is 75. Hiervan zijn twee stemmen voor Texel. Ieder lid van het dagelijks bestuur heeft één stem.
Financieel belang	De totale begroting van GGD Hollands Noorden in 2023 bedraagt € 46.836.000 (incl Veilig Thuis). Dit is op basis van de door de GGD ingediende programmabegroting 2023.
Bijdrage gemeente Texel	2021: € 624.000 2022: € 662.000 2023: € 677.226 2024: € 722.000 Door Texel zijn geen garantstellingen gedaan of leningen verstrekt aan de GGD.
Eigen Vermogen	2020: € 1.066.000 2021: € 1.015.000 2022: - € 1.954.000
Vreemd Vermogen	2020: € 12.542.000 2021: € 16.875.000 2022: € 25.057.000
Solvabiliteitsindex	2020: 3,1% 2021: 4,5% 2022: -8,5%
Financieel resultaat	2020: € 221.000 2021: € 90.000 2022: - € 3.691.000
Risico's	Periodiek wordt door de GGD een risicomonitor opgesteld en hierover wordt via de P&C cyclus gerapporteerd. Het financiële risico voor 2024 wordt ingeschat op € 724.000,-. Voor GR-taken betreft het: doorontwikkeling jeugdgezondheidszorg, ziekteverzuim jeugdgezondheidszorg, hogere instroom Veilig Thuis, informatiebeveiliging & privacybescherming en kostenstijgingen. Voor de aanvullende diensten betreft het: medische arrestantenzorg en reizigersadvisering. De beschikbare weerstandscapaciteit wordt gevormd door de algemene reserve. De algemene reserve is ultimo 2024 begroot op € 1.035.000,- en groot genoeg om alle begrotingsrisico's in 2024 op te vangen.
Ontwikkelingen	

Omgevingsdienst Noord-Holland Noord

Naam	Omgevingsdienst Noord Holland Noord (RUD NHN)
Rechtsvorm	Publiekrechtelijk; gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Hoorn
Doelstelling en openbaar belang	De kwaliteit van de uitvoering van de milieutaken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH-taken) te verbeteren en een uniform karakter te geven. Openbaar belang: een schone en veilige leefomgeving.
Relatie met beleidsprogramma	2: Zorg voor elkaar, veiligheid op orde. 7: Duurzaam, schoon en innovatief.
Deelnemende partijen	De gemeentes Alkmaar, Drechterland, Dijk en Waard, Hollands Kroon, Medemblik, Stede Broec, Bergen, Enkhuizen, Hoorn, Opmeer, Castricum, Koggenland, Den Helder, Heiloo, Schagen, Texel en de Provincie Noord-Holland.
Bestuurlijk belang	De wethouder van o.a. Gemeentewerken is gemeentelijk vertegenwoordiger in het algemeen bestuur van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord.
Bestuurlijk aandeel	De stemverhouding is op basis van inwoneraantal en financiën. Texel heeft 2 van de 100 stemmen.
Financieel belang	Lumpsum bijdrage deelnemende gemeenten en provincie 2023: € 24.322.000 waarvan € 631.000 voor de gemeente Texel.
Bijdrage gemeente	2021: € 502.642 2022: € 495.755 2023: € 499.806 2024: € 631.000
Eigen vermogen	2020: € 314.253 2021: € 2.748.256 2022: € 4.841.181
Vreemd vermogen	2020: € 4.200.000 2021: € 4.950.000 2022: € 5.481.406
Solvabiliteitsindex	2020: 7,0% 2021: 35,7% 2022: 46,9%
Financieel resultaat	2020: € 2.623.452 2021: € 1.901.433 2022: € 1.110.040
Risico's	1. Claims Aansprakelijkheid door verwijtbaar handelen. In deze begroting is het impactbedrag verhoogd door de verkorting van de procedureditijd in het kader van de Omgevingswet, het stijgend aantal WOB- en handavingsverzoeken en claims (niet zijnde de boete, zoals opgenomen bij 2) n.a.v. datalekken. 2. Data-lek van geregistreerde gegevens. De maximale boete kan 4% van de jaaromzet bedragen. 3. Aanbestedingsrisico's. De komende periode zijn er diverse Europese aanbestedingen. Aanbesteden biedt in beginsel optimale mogelijkheden om de beste prijs-kwaliteitverhouding te behalen. Het opnieuw aanbesteden neemt echter ook financiële risico's met zich mee. 4. Projecten ten laste van het rekeningresultaat In de Financiële Uitgangspunten Gemeenschappelijke Regelingen (FUGR) staat dat begrotingswijzigingen (tussentijdse vraag om extra financiële middelen) niet wenselijk zijn. In het project 'Een sterker fundament' is daardoor opgenomen dat de eventuele extra kosten in de exploitatie zullen worden verwerkt en invloed hebben op het rekeningresultaat. 5. Omgevingswet en het Digitaal Stelsel Omgevingswet. Door de invoering van de Omgevingswet zijn andere competenties noodzakelijk. Hier wordt momenteel al aan gewerkt. Ook het Digitaal Stelsel Omgevingsdiensten (DSO) zal impact hebben op de informatievoorziening. In het Masterplan ICT is rekening gehouden met de kosten voor aansluiting op het DSO. 6. Basistaken moeten in overleg met de deelnemers worden opgenomen in het uitvoeringsprogramma. Door verschuiving binnen het programma in opdracht van de deelnemer kan er een risico ontstaan in de robuustheid en kwaliteit binnen de OD NHN.

Ontwikkelingen	Waar in het kader van de “Regulering” de afgelopen jaren in het teken stond van het inrichten van de organisatie op de komst van de Omgevingswet, staat 2023 voor het eerst in het teken van het verrichten van onze werkzaamheden onder de Omgevingswet. Er zal tijd moeten worden geïnvesteerd in de stikstofproblematiek. Door onduidelijkheden en wijzigingen in de wet- en regelgeving vergt het veel uitzoekwerk en afstemming om de werkzaamheden hiervoor op een juiste manier uit te kunnen voeren.
------------------------------	--

Gemeenschappelijke regeling de Waddeneilanden

Naam	De Waddeneilanden
Rechtsvorm	Publiekrechtelijk; gemeenschappelijke regeling (openbaar lichaam)
Vestigingsplaats	Harlingen
Doelstelling en openbaar belang	Het doel van de gemeenschappelijke regeling: • de behartiging van de gemeenschappelijke belangen van de vijf Nederlandse Waddeneilanden; • het versterken van de bestuurskracht van de afzonderlijke gemeenten door onomkeerbare, niet vrijblijvende en doelgerichte samenwerking met behoud van bestuurlijke zelfstandigheid; • het uitdragen van het standpunt van de deelnemende gemeenten richting andere betrokken overheden; • overleg, coördinatie en afstemming ten aanzien van beleids- en beheeraspecten; • samenwerking en ondersteuning ten aanzien van uitvoeringszaken van deelnemende gemeenten die te kennen hebben gegeven bij deze deelactiviteit betrokken te willen zijn; • het voorbereiden, vaststellen en uitvoeren van gemeenschappelijke beleidskaders voor zover de bevoegdheid hiertoe door de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten aan het Openbaar Lichaam is overgedragen.
Relatie met beleidsprogramma	1: Voor en door bewoners 3: Mooi en gastvrij Texel 4: Texel werkt 5: Toekomst voor de jeugd 8: Goed wonen, goede bereikbaarheid
Deelnemende partijen	De gemeentes Texel, Vlieland, Terschelling, Ameland en Schiermonnikoog.
Bestuurlijk belang	Vanuit het college maakt de burgemeester deel uit van het Dagelijks Bestuur. Het voltallige college maakt deel uit van het Algemeen Bestuur.
Bestuurlijk aandeel	Het aantal stemmen in het algemeen bestuur is gebaseerd op het aantal inwoners per gemeente. Dit resulteert in de volgende stemverhouding: Texel 4; Vlieland 2; Terschelling 3; Ameland 3; Schiermonnikoog 2. Besluiten worden genomen bij meerderheid.
Financieel belang	Begroting 2021: € 713.750 Begroting 2022: € 746.500 Begroting 2023: € 1.024.105 Begroting 2024: € 738.588
Bijdrage gemeente Texel	2021: € 172.125 2022: € 177.870 2023: € 181.961 2024: € 221.576
Eigen Vermogen	€ 50.000
Vreemd Vermogen	n.v.t.
Solvabiliteitsindex	n.v.t.
Financieel resultaat	n.v.t.
Risico's	De lasten van de gemeenschappelijke regeling worden in de komende jaren geheel gedekt door bijdragen van de deelnemende gemeenten. Wel kan het zo zijn dat bij een verder teruglopende financiering van de deelnemende gemeenten door de Rijksoverheid, de bijdragen van deze gemeenten aan de gemeenschappelijke regeling onder druk kunnen komen te staan, waardoor de activiteiten van de gemeenschappelijke regeling wellicht moeten worden ingeperkt. In verband met de geldende regelgeving, is de GR eigen risicodragers voor wat betreft de in Hoofdstuk 10D van de CAR/UWO opgenomen bepalingen inzake werkloosheid. Hieruit kunnen voor de GR aanzienlijke financiële verplichtingen ontstaan die door de deelnemende gemeenten moeten worden gedragen. Daarnaast kunnen bij uitval door ziekte risico's ontstaan als voor de werkzaamheden externe vervanging moet worden ingehuurd. De kantoorruimte wordt gehuurd van de gemeente Harlingen. Vooralsnog is uitgegaan van continuering van deze huurovereenkomst. Bij opzegging van de huurovereenkomst door een van beide partijen, kunnen financiële verplichtingen ontstaan in verband met het afkopen van het huurcontract of in verband met de verhuizing naar een andere locatie.
Ontwikkelingen	Momenteel wordt er gewerkt aan een programma Waddeneilanden. Samen met de vijf eilanden, beide provincies en het Rijk gaan op zoek naar samenwerking en cofinanciering om de brede welvaart op de eilanden te stimuleren.

Gemeenschappelijke regeling Regionaal Historisch Centrum Alkmaar

Naam	Gemeenschappelijke Regeling Regionaal Historisch Centrum Alkmaar
Rechtsvorm	Publiekrechtelijk; gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Alkmaar
Doelstelling en openbaar belang	Het Regionaal Archief Alkmaar is een publieksgerichte erfgoedinstelling die het voor mensen mogelijk, makkelijk en aantrekkelijk maakt om de geschiedenis van Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Dijk en Waard, Heiloo, Hollands Kroon, Schagen en Texel te leren kennen. Voor de aangesloten overheidsorganisaties is het Regionaal Archief een deskundige partner die conform zijn wettelijke opdracht informatie langdurig betrouwbaar en toegankelijk houdt omwille van bedrijfsvoering, bewijsvoering, onderzoek en democratische controle.
Relatie met beleidsprogramma	1: Voor en door bewoners
Deelnemende partijen	De gemeentes Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Dijk en waard, Heiloo, Hollands Kroon, Schagen en Texel.
Bestuurlijk belang	De burgemeester heeft namens Texel zitting in het algemeen bestuur.
Bestuurlijk aandeel	2 stemmen van de in totaal 50.
Financieel belang	Omvang totale begroting 2021: € 2.790.308 Omvang totale begroting 2022: € 2.809.772 Omvang totale begroting 2023: € 2.894.112 Omvang totale begroting 2024: € 2.937.000
Bijdrage gemeente Texel	2021: € 62.300 2022: € 63.505 2023: € 64.966 2024: € 66.540
Eigen Vermogen	2020: € 438.710 2021: € 368.415 2022: € 391.648
Vreemd Vermogen	2020: € 958.009 2021: € 958.009 2022: € 940.914
Solvabiliteitsindex	2020: 31,4% 2021: 27,7% 2022: 29,4%
Financieel resultaat	2020: € 62.566 negatief 2021: € 70.295 negatief 2022: € 117.977 positief
Risico's	Jaarlijks worden financiële risico's ingeschat qua mogelijke omvang en de kans dat deze zich voor doen. Per risico wordt een bedrag berekend en wordt de benodigde weerstandscapaciteit berekend. Risico's (uit begroting 2024 RHCA) Begin 2023 zijn de volgende risico's te onderscheiden die effect kunnen hebben op de financiële huishouding van het Regionaal Historisch Centrum: 1. Minder opbrengsten depotgebruik derden 2. Hogere energiekosten Ad.1 Minder opbrengsten depotgebruik derden Het risico dat de verhuur van archiefruimte vermindert is een continu aanwezig risico. De overeenkomsten betreffen voornamelijk lang lopende contracten, dus de kans dat een van de partijen de overeenkomst opzegt wordt laag ingeschat. Uitgaande van het maximaal wegvallen van € 50.000 en een lage kans hierop (25%), is een weerstandsvermogen op dit onderdeel van € 12.500 voldoende. Ad. 2 Hogere energiekosten De ontwikkeling van de energiekosten is de zorg van de gehele samenleving. Het lijkt erop alsof de hoge tarieven die momenteel in de markt te zien zijn, nog wel enige tijd aan zullen houden. Vanuit de verhuurder is een raming gemaakt. Bij ongewijzigde marktomstandigheden, zal een aanzienlijke kostenstijging te zien zijn. Bij een schatting van een maximaal risico van € 70.000 en een hoog risico (75%) is het benodigde weerstandsvermogen hiervoor € 52.500.

Ontwikkelingen	Doelstellingen 2024: - De verdere ontwikkeling en inrichting van het E-depot voor de aangesloten gemeenten, zodat alle gemeenten hierop aangesloten worden, met een samen met de gemeenten af te stemmen dienstverlening op dit gebied, - Vanwege de toenemende vraag vanuit de gemeenten naar ondersteuning op het gebied van kennis over de overbrenging van digitale archieven en de nieuwe wetgeving die op dit gebied is vastgesteld (AVG, nieuwe Archiefwet, WOO, WHO etc.) zal het Regionaal Archief een centrale kennis- en adviesfunctie gaan vervullen op dit gebied, - Het uitvoeren van de wettelijke advies- en inspectietaak, evenals de overige wettelijke taken als beschikbaarstelling en beheer, zoals verwoord in de Archiefwet, - Het digitaliseringsbeleid, waardoor meer bronnen (ook op verzoek) gedigitaliseerd worden en via internet beschikbaar worden gesteld aan de burger. Tevens het zoveel als mogelijk beschikbaar stellen van de datasets als 'open data', - Intensivering van de samenwerking met erfgoedinstellingen (historische verenigingen en kleine musea) in het werkgebied door de beschikbaarstelling van de bij het Regionaal Archief Alkmaar bestaande digitale infrastructuur op het gebied van collectiebeheer en - beschikbaarstelling, - Via social media, educatie en andere activiteiten en publicaties de regionale geschiedenis onder de aandacht van het brede publiek brengen. Verwachtingen ten aanzien van 2025-2027: Er is een wijziging van de Archiefwet op komst, waardoor de overbrengingstermijn van overheidsarchieven teruggebracht wordt van 20 jaar naar 10 jaar. Dit zal de daaropvolgende jaren kunnen leiden tot het versneld overbrengen van (digitaal) archief door de deelnemende gemeenten naar het Regionaal Archief. Indien hiervoor extra middelen nodig zijn, zal dit tijdig onder de aandacht van het bestuur en de deelnemende gemeenten gebracht worden. Daarnaast is geconstateerd dat er vanuit de aangesloten gemeenten een toenemend beroep wordt gedaan op de aanwezige kennis bij het Regionaal Archief op het gebied van het overbrengen van digitaal archief en de daarbij benodigde kennis van de recente wetgeving op dit gebied. Deze ondersteuning is nodig om te kunnen blijven voldoen aan de wettelijke eisen, waarbij het efficiënter is om de benodigde kennis centraal te organiseren bij het Regionaal Archief dan bij alle gemeenten afzonderlijk. Om deze kennisfunctie te kunnen vervullen is een beperkte uitbreiding van de formatie nodig, waarvoor een kleine verhoging van de bijdrage nodig is. Op dit moment is er een wereldwijde energiecrisis gaande, die ook voor de bedrijfsvoering van het Regionaal Archief gevolgen zal hebben. Daarnaast is de laatste jaren geconstateerd, dat met de toename van het aantal warme dagen in de zomer, de klimaatbeheersing in de kantoren en de studiezaal van het Regionaal Archief onvoldoende is. Om enerzijds de energielasten te beperken en anderzijds te komen tot een beter en duurzaam klimaatstelsel, is er een investering nodig. In 2022 wordt hiervoor een verkennend onderzoek uitgevoerd, waarmee meer zicht zal worden verkregen op de investeringen die in de komende jaren nodig zullen zijn. Uiteraard zal in het onderzoek ook een verduurzaming voor het klimaatstelsel in de depots meegenomen worden.
-----------------------	---

Regionale archeologie West-Friesland

Naam	GR Archeologie Westfriese gemeenten.
Rechtsvorm	Publiekrechtelijk; gemeenschappelijke regeling.
Vestigingsplaats	Gemeente Hoorn.
Doelstelling en openbaar belang	Ondersteunen en adviseren op het gebied van archeologie. De gemeenschappelijke regeling wordt getroffen vanwege de regionale samenhang van archeologische structuren, teneinde archeologisch beleid en indien nodig uitvoerende werkzaamheden gezamenlijk gestalte te geven. Hierbij zullen de dienst afnemende gemeenten gebruik maken van de adviezen van Archeologie West-Friesland. Daarnaast zullen vondstmeldingen worden aangenomen en grondwerkzaamheden worden verricht en erfgoedvoorlichting/educatie worden uitgevoerd. Tevens wordt de archeologische waardenkaart geactualiseerd.
Relatie met beleidsprogramma	6: Samen beleven en bewegen.
Deelnemende partijen	Gemeenten Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Hollands Kroon, Koggeland, Medemblik, Opmeer, Stede Broec, Schagen en Texel.
Bestuurlijk belang	De wethouder met de portefeuille archeologie.
Bestuurlijk aandeel	n.v.t.
Bijdrage gemeente	2022: € 95.000 2023: € 95.000 2024: € 95.000
Eigen Vermogen	2021: 0 2022: 0 2023: 0
Vreemd Vermogen	2020: 0 2021: 0 2022: 0
Solvabiliteitsindex	2020: 0 2021: 0 2022: 0
Financieel resultaat	2020: 0 2021: 0 2022: 0
Risico's	-
Ontwikkelingen	-

Centrumregeling samenwerking Vlieland, Ameland, Schiermonnikoog, Terschelling, Texel en Leeuwarden

Naam	Centrum Gemeente Regeling VAST-Leeuwarden
Rechtsvorm	Publiekrechtelijk; Enkelvoudige centrumregeling
Vestigingsplaats	Leeuwarden
Doelstelling en openbaar belang	Het tot stand brengen van voorzieningen ter ondersteuning van de uitvoering van de aan de gemeentelijke bestuursorganen opgedragen taken.
Relatie met beleidsprogramma	Programma 1
Deelnemende partijen	Vlieland, Ameland, Schiermonnikoog, Terschelling, Texel en Leeuwarden
Bestuurlijk belang	
Bestuurlijk aandeel	-
Financieel belang	n.v.t.
Bijdrage gemeente	n.v.t.
Eigen Vermogen	n.v.t.
Vreemd vermogen	n.v.t.
Solvabiliteitsindex	n.v.t.
Financieel resultaat	n.v.t.
Risico's	n.v.t.
Ontwikkelingen	n.v.t.

Overzicht privaatrechtelijk verbonden partijen

N.V. Huisvuilcentrale

Naam	N.V. Huisvuilcentrale (HVC)
Rechtsvorm	Privaatrechtelijk; Naamloze Vennootschap
Vestigingsplaats	Alkmaar
Doelstelling en openbaar belang	HVC is een nutsbedrijf opgericht door enkele Noord-Hollandse gemeenten en het provinciaal energiebedrijf. De opdracht is om aandeelhouders te helpen bij het realiseren van hun doelstellingen op het gebied van hergebruik van grondstoffen, afvalbeheer en duurzame energie. De Aandeelhouders van HVC hebben de volgende visie, missie en doelstellingen vastgesteld: “We zien een toekomst waarin we klimaatverandering tegengaan door energie schoon op te wekken en grondstoffen te hergebruiken. Dat is urgent en doen we samen, zodat onze inwoners daar nu en in de toekomst de vruchten van plukken.” “Wij willen als toonaangevend nutsbedrijf onze gemeenten, waterschappen en inwoners koploper maken en houden als het gaat om verduurzamen van de energiehuishouding en het hergebruiken van grondstoffen”. “In 2026 draagt HVC maximaal bij aan de reductie van broeikasemissies door impactvolle, afrekenbare en zichtbare groei van activiteiten in de energietransitie en circulaire economie, door meer CO₂ af te vangen en te hergebruiken en door het eigen energieverbruik te verminderen.” De HVC scheidt afval zoveel mogelijk aan de bron en werkt dit afval op tot nieuwe grondstoffen. Van het afval dat niet tot grondstof kan worden opgewekt, produceert HVC door middel van verbranding duurzame energie. Deze energie levert HVC onder andere aan de aandeelhouders. Daarnaast zoekt HVC mogelijkheden voor andere duurzame warmtebronnen (geothermie, oppervlakte- en rioolwater) en realiseren waar mogelijk projecten.
Relatie met beleidsprogramma	7: Duurzaam, schoon en innovatief.
Deelnemende partijen	48 Aandeelhoudende gemeenten en 8 aandeelhoudende waterschappen.
Bestuurlijk belang	De wethouder die verantwoordelijk is voor milieu vertegenwoordigt de gemeente Texel bij de aandeelhoudersvergaderingen.
Bestuurlijk aandeel	De gemeente Texel bezit 24 van de in totaal 5425 aandelen (ca. 0,4%). Texel heeft aandelen A. Het maatschappelijk kapitaal bedraagt € 246.566,25 verdeeld in 5.000 gewone aandelen A van elk € 45,45 , 400 gewone aandelen B van elk € 45,45 en 25 gewone aandelen C van elk € 45,45. De stemverhouding is naar rato (één stem per aandeel).
Financieel belang	Het bedrijfsresultaat over 2022 bedraagt € 34,7 miljoen ten opzichte van een bedrijfsresultaat van € 32,7 miljoen over 2021. De gemeente Texel neemt diensten af van de HVC (afvalverwerking, energie) en betaalt voor deze dienstverlening.
Bijdrage gemeente	Geen aparte bijdrage.
Eigen vermogen	2020: € 142.293.000 2021: € 168.741.000 2022: € 196.243.000
Vreemd vermogen	2020: € 629.671.000 2021: € 636.282.000 2022: € 618.826.000
Solvabiliteitsindex	2020: 22,6% 2021: 20,9% 2022: 24,1%
Financieel resultaat	2020: € 15.233.000 (na belastingen) 2021: € 26.400.000 (na belastingen) 2022: € 28.139.000 (na belastingen)

Risico's	- Een financieel risico is dat de HVC is opgericht zonder eigen vermogen. De aandeelhouders hebben er bij de oprichting voor gekozen om samen garant te staan voor de investeringen van de HVC. De HVC kan hierdoor tegen relatief gunstige voorwaarden leningen afsluiten, waarmee investeringen gedaan kunnen worden. De meerwaarde van de investeringen vloeit terug naar dezelfde aandeelhouders. - Volatiliteit kostprijzen grondstof/transport: Prijsfluctuaties van elektriciteit en gas, maar ook van bijvoorbeeld grondstoffen zoals papier en metalen hebben een direct effect op de marge en de dekkingsbijdrage van activiteiten van HVC. - Sterk afnemende verzekerbaarheid: Door een slechter wordende wereldmarkt voor schadeverzekeringen en een eigen negatieve schadestatistiek over de afgelopen 10 jaar, ziet HVC zich geconfronteerd met toenemende verzekeringskosten op aantal van de hoofdverzekeringen van HVC zoals allrisk en aansprakelijkheid.
Ontwikkelingen	“Wij helpen gemeenten en waterschappen hun doelstellingen op het gebied van duurzame energie en hergebruik te behalen, waarbij we maximaal bijdragen aan de reductie van CO2 door: -met woningcorporaties en woningeigenaren gebouwen van aardgas af te halen en waar mogelijk aan te sluiten op een warmtenet. De warmtenetten voorzien we van een zo duurzaam mogelijke bron, zoals geothermie en aquathermie. - met zon- en windprojecten duurzame stroom op te wekken. We nodigen omwonende/inwoners uit om hierin te participeren en laten de parken zoveel mogelijk opgaan in de omgeving. - bronscheiding te verbeteren door met behulp van o.a. een prijsmechanisme (recycle-tarief) inwoners te stimuleren hun afval te scheiden. -we nemen regie op verwerkings- en sorteeractiviteiten zodat alle gescheiden materialen zo hoogwaardig mogelijk worden hergebruikt. -uit afval dat niet meer gerecycled kan worden zoveel mogelijk elektriciteit en warmte terug te winnen. Broeikasgassen vangen we steeds meer af en de resten na verbranding worden zoveel mogelijk hergebruikt. Zelfs de bodemassen die overblijven, werken we op tot schoon en meteen toepasbaar bouw materiaal. -zoveel mogelijk warmte en elektriciteit te maken bij het verwerken van rioolslib, grondstoffen terug.”

V.V.V. / Stichting Texel Promotie

Naam	Stichting VVV Texel promotie
Rechtsvorm	Privaatrechtelijke samenwerking: Stichting
Vestigingsplaats	Den Burg
Doelstelling en openbaar belang	Het doel van de VVV is het stimuleren en managen van (kwalitatief) toeristisch bezoek aan het eiland waarmee een groot algemeen economisch en maatschappelijk belang gediend is. Daarvoor voert de VVV intensief promotie alsmede het verschaffen van informatie aan toeristen en toeristische kennis en adviesdeling aan de ondernemers. Dit is een vorm van publiek-private samenwerking waarbij gekozen is dit via een stichting vorm te geven.
Relatie met beleidsprogramma	3: Mooi en gastvrij Texel 4: Texel werkt
Deelnemende partijen	TOP, TESO en Gemeente Texel.
Bestuurlijk belang	Wethouder van Economie, Toerisme, Onderwijs en Zorg.
Bestuurlijk aandeel	Niet van toepassing.
Financieel belang	TOP en gemeente betalen elk € 271.845,-, TESO draagt 50% bij van de bijdrage van TOP, € 135.922,- (Peildatum 2023).
Bijdrage gemeente	€ 271.845 per jaar voor promotie, inclusief voorlichting en informatie (met jaarlijkse indexering)
Eigen vermogen	2020 € 516.261 2021 € 531.995 2022 € 541.439
Vreemd vermogen	2020 € 660.509 2021 € 568.034 2022 € 649.839
Solvabiliteitsindex	2020 44 % 2021 48 % 2022 45 %
Financieel resultaat	2020 € 20.890 2021 € 15.734 2022 € 9.444
Risico's	Geen gemeentelijke risico's
Ontwikkelingen	Ingezet wordt op versterking van het Texels product. De VVV houdt rekening met strategische keuzes van uit het Toeristisch Toekomstplan Texel van gemeente Texel.

Waar gaat het over?

Het weerstandsvermogen is het vermogen om incidentele (voornamelijk financiële) risico's op te vangen, zonder dat het beleid of de uitvoering van de gemeente in gevaar komt. Het gaat dus om onverwachte niet-begrote kosten. Daarnaast is het weerstandsvermogen van belang voor het bepalen van de financiële gezondheid van de gemeente. Het weerstandsvermogen richt zich voornamelijk op het opvangen van de financiële risico's.

Bestaand beleid

- [Nota reserves en voorzieningen 2022](#)
- [Nota risicomanagement en weerstandsvermogen 2023](#)

Beleidsdoelstelling

Een reëel benodigd weerstandsvermogen wordt bepaald door de ingeschatte financiële gevolgen van de benoemde risico's af te zetten tegen de weerstandscapaciteit.

Risicomanagement**1. Aanleiding en achtergrond**

Het risicomanagement is een blijvend punt van aandacht voor de organisatie. Naast de inventarisatie van de risico's gaat het om de kwalificaties, bewustwording en beheersing van de risico's. Zowel bij de programmarekening als bij de programmabegroting worden de belangrijkste risico's voor de gemeente in kaart gebracht.

2. Samenvattend beeld

Onderstaand een samenvatting van de risico-inventarisatie en de relatie met weerstandsvermogen en capaciteit:

Top 10 risico's financieel vertaald	€ 9.745.000
Op basis van kansberekening en risico-simulatie vertaalt dit zich in een benodigde weerstandscapaciteit van	€ 3.027.657
De beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt	€ 17.799.413
Het ratio weerstandsvermogen bedraagt	5,9
En krijgt daarmee de kwalificatie	uitstekend

Voor de uitwerking, berekening en kwalificatie van de normstelling is uitgegaan van het beleid zoals door de raad is vastgesteld in de 'Nota risicomanagement en weerstandsvermogen' (2023). Deze nota wordt vierjaarlijks geëvalueerd.

Volgens afspraak met de gemeenteraad is onderstaand overzicht opgenomen waarbij uitgegaan is van de ondergrens van de algemene reserve zijnde € 2,0 miljoen.

Beschikbare weerstandscapaciteit bij algemene reserve ondergrens € 2,0 miljoen

Weerstand	Startcapaciteit
Onvoorzien	€ 10.000
OZB	€ 6.178.354
Rechten en leges	€ 342.888
Stille reserves	€ 1.800.000
Minimale Algemene reserve	€ 2.000.000
Totale weerstandscapaciteit	€ 10.331.242

Top 10 risico's financieel vertaald	€ 9.745.000
Op basis van kansberekening en risico-simulatie vertaalt dit zich in een benodigde weerstandscapaciteit van	€ 3.027.657
De beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt met een ondergrens van de algemene reserve van € 2,0 miljoen	€ 10.331.242
Het ratio weerstandsvermogen bedraagt	3,4
En krijgt daarmee de kwalificatie	uitstekend

3. Risicoprofiel

Om de risico's van de gemeente Texel in kaart te brengen is een risicoprofiel opgesteld. Hierbij is gebruik gemaakt van het softwareprogramma NARIS® (NAR Risicomanagement Informatie Systeem) waarmee risico's systematisch in kaart kunnen worden gebracht en beoordeeld.

Uit de inventarisatie zijn in totaal 10 risico's in beeld gebracht. Op verzoek van de Auditcommissie zijn de risico's niet meer opgenomen op volgorde van "invloed", maar op risiconummer. De reden hiervoor is dat op deze wijze de risico's makkelijker in de jaren gevolgd kunnen worden.

Risico's

Onderhoud kapitaalgoederen van De Bolder: onderhoud van de gebouwen wordt naar behoefte uitgevoerd, afhankelijk van de noodzaak van het betreffende onderhoud en afhankelijk van de financiële middelen van dat moment. Om de risico's goed in beeld te krijgen is in 2022 met hulp van een deskundige gewerkt aan een meerjarenonderhoudsplan. Het beeld dat hieruit valt af te leiden is, dat er binnen enkele jaren aanzienlijke uitgaven noodzakelijk zijn, die waarschijnlijk de draagkracht van De Bolder te boven gaan. Dit punt zal worden meegenomen in de beleidsnotitie "Toekomst De Bolder".

Belangrijkste risico's

Tabel 1: Belangrijkste risico's

Risico nr.	Risico	Gevolgen	Maatregelen/stand van zaken	Kans	Financieel gevolg	Invloed
R7	verplichte grondsanering voormalige vuilnisstortplaats.	Financieel - Verplichte kosten grondsanering van voormalige stortplaatsen (Den Hoorn, Veenselangweg en andere NNB locaties). Doelstellingen - Effect op mogelijke grondexploitatie. Imago - Beeld van Texel als schoon en duurzaam eiland in het geding. Milieu - grond moet mogelijk gesaneerd worden vanwege effecten op omgeving/ grondwater.	Op 17 september 2020 is door de raad een motie aangenomen om actie te ondernemen op de vuilnisstortplaats Den Hoorn. Gebleken is dat de situatie complex is en het niet mogelijk is om op korte termijn maatregelen te nemen. Samen met provincie en hoogheemraadschap wordt onderzocht welke maatregelen tegen maatschappelijk verantwoorde kosten genomen kunnen worden voor het oplossen van de ammoniumproblematiek.	25%	max.€ 500.000	4.21%
R8	Budgetten sociaal domein ontoereikend door opneindfinanciering.	Financieel - Door opneindfinanciering en niet volledig kunnen sturen op de vraag naar ondersteuning sociaal domein loopt de gemeente een risico.	Actieve monitoring budgetten Sociaal domein. Voor het hele Sociaal Domein geldt dat steeds meer wordt ingezet op de zogenaamde 'voorkant'. Dit is echter een ontwikkeling waarin de 'kost voor de baat uitgaat'. De effecten van de inzet gaan pas op langere termijn hun vruchten afwerpen.	50%	max.€ 750.000	25.38%

Risico nr.	Risico	Gevolgen	Maatregelen/stand van zaken	Kans	Financieel gevolg	Invloed
R11	De staat van sommige wegen op Texel dreigt op korte termijn onder het veiligheidsniveau te komen, waardoor de kans op ongelukken en aansprakelijkheidsstelling steeds groter worden.	Financieel - Dit risico wordt berekend op € 275.000. Door grote investeringen in de wegen de afgelopen jaren zijn de risico's verminderd, maar de onzekerheid van de wegen die de gemeente in totaliteit heeft overgenomen van SBB en het Hoogheemraadschap geven aanleiding om hierin wel voorzichtig te zijn. Doelstellingen - bereikbaarheidsdoelstellingen worden niet gerealiseerd. Imago - imago van toeristen-eiland loopt gevaar.	In 2018 is het wegenbeheerplan 2019-2023 vastgesteld. Daarin is de aanpak van onze wegen voor de nog komende jaren bepaald en ook de benodigde investering. Door jaarlijks de nog vast te stellen investeringen beschikbaar te stellen wordt het risico beperkt. Stand van zaken: Op basis van jaarlijkse inspecties wordt het risico zo goed mogelijk in kaart gebracht en met onderhoudsmaatregelen beperkt.	50%	max.€ 275.000	9.35%
R15	Onvoorziene kostenstijgingen Verbonden Partijen (m.n. Gemeenschappelijke Regelingen).	Financieel - Door het in toenemende mate werken met partners op afstand is het moeilijker om zicht en invloed te hebben op kosten (-ontwikkelingen). Door geringe invloed op basis van stemverhoudingen mogelijke confrontatie met extra kosten als gevolg van begrotingswijzigingen (en daardoor hogere kosten). Doelstellingen - Minder directe grip en invloed hebben op ontwikkelingen kosten en doelrealisatie. Vertraging / stagnatie - Door moeizame samenwerking en afstemming wordt doelrealisatie bemoeilijkt en vertraagd. Imago - Gemeente kan last hebben van negatieve beeldvorming als de uitvoeringspartners onvoldoende presteren.	Op regionaal niveau zijn afspraken gemaakt waar de GR'en zich begrotingstechnisch aan moeten houden.	25%	max.€ 150.000	2.54%

Risico nr.	Risico	Gevolgen	Maatregelen/stand van zaken	Kans	Financieel gevolg	Invloed
R17	Een deel van de wegen en bermen op Texel heeft te maken met bodemverontreiniging. De komende jaren blijft dit ook een reëel risico, met name bij het aanleggen van graskeien van buitenwegen.	Financieel - De kosten voor bodemsanering lopen op naarmate de wettelijk regels aangescherpt worden en we steeds oudere wegen of bermen gaan opknappen. Jaarlijkse extra kosten verhoogd van €150.000 naar € 300.000, de kosten van sanering zijn hoger dan verwacht. Milieu - Het betreft verontreiniging met asbest van wegfunderingen, verontreiniging met PAX, teerhoudend asfalt van oude asfalt wegen.	Met de aanpak van wegen wordt het risico steeds beter in kaart gebracht en waar mogelijk sanering in de projecten worden meegenomen.	75%	max.€ 300.000	11.01%
R18	Boete vanwege datalekken	Financieel - Het niet melden van een datalek kan leiden tot een boete van maximaal € 800.000., Doelstellingen - Door datalekken kunnen vertrouwelijke data onbedoeld verspreid worden. Er is een meldplicht datalekken en gemeenten dienen maatregelen te treffen te voorkomen en bij het voorkomen ervan actief op te lossen. Imago - De schade van het niet melden van datalekken kan enorm zijn. Ontevreden burgers, verloren vertrouwen en negatieve pers zijn hier onderdeel van. Dit zal ook op langere termijn complicaties opleveren. Juridische gevolgen: het op de juiste manier bijhouden van datalekken en het melden van datalekken is een wettelijke verplichting. Door het overtreden hiervan kan de gemeente worden vervolgd.	Actief - procedure ontwikkeld en continue aandacht aan geven.	25%	Max. € 800.000	6.77%
R28	Kostentoeename verspreiden baggerspecie Waddenzee	Financieel - Verhoging van de afvoerkosten omdat verspreiding van de baggerspecie niet meer in de Waddenzee kan plaatsvinden maar naar het vaste land moet worden afgevoerd. Milieu - Het betreft gemaakte stoffen (PFAS) die van nature niet in het milieu voorkomen en nu aanwezig zijn in de bodem, bagger en oppervlaktewater.	Voldoen aan de normen en toepassen volgens de regelgeving. Stand van zaken: Bij het laatste baggeren is er geen PFAS aangetroffen in de gemeentelijke havens. De mogelijkheid blijft dat bij het baggeren dit risico weer aanwezig is. Op dit moment is de haven schoon, echter de dokput niet.	25%	max.€ 500.000	6.39%

Risico nr.	Risico	Gevolgen	Maatregelen/stand van zaken	Kans	Financieel gevolg	Involed
R29	Uitbreiding gemeentelijk belastinggebied /Afschaffen gemeentelijke toeristenbelasting-forensenbelasting. In combinatie met Herijking gemeentefonds (verdeling Overig Eigen Middelen OEM), met name landelijke verdeelsleutel Toeristenbelasting.	Financieel - Begrotingstekort / Verschuiving belastingdruk en lagere inkomsten gemeenten. Toelichting: Als de Toeristenbelasting per gemeente wordt gecorrigeerd, dan leveren wij bijna 8 miljoen euro in. STEL dat we daar ruim 2 miljoen weer van terugkrijgen via de AU, dan netto ongeveer 6 miljoen. Verdeelsleutels nu (nog) niet bekend. Aanvullend: nog steeds onderzoek naar afschaffen kleinere belastingen i.h.k.v. uitbreiding gemeentelijk belastinggebied.	Gezamenlijk optrekken met toeristische nadeelgemeenten om mogelijke wetswijziging te voorkomen. Samen met Zandvoort, Valkenburg en de Waddeneilanden zitten we in de onderzoekscommissie.	15%	max.€ 6.000.000	30.75%
R71	Grondexploitatie.	Financieel - Planontwikkeling Conjunctuur- en rente ontwikkelingen Milieu en archeologie Zienswijzen en bezwaren planschadeclaims.	De grondexploitatie worden twee keer per jaar berekend. Indien noodzakelijk wordt een voorziening ingesteld voor het tekort. Voor risico's die nog niet "hard" zijn, kan geen voorziening worden ingesteld. Hiervoor is in dit weerstandsvermogen een risico opgenomen zoals berekend is in de grondexploitatie.	25%	max.€ 400.000	2.54%
R72	Gedwongen uitvoering asbest verwijderen instorten boerderij.	Financieel - Niet kunnen verhalen van de kosten van een gedwongen uitvoering.	In voorbereiding - Invorderingsproces opgestart.	30%	max.€ 70.000	0.71%
			Totaal		€ 9.745.000	

Totaal grote risico's: € 9.745.000

Op basis van de ingevoerde risico's is een risicosimulatie uitgevoerd. De risicosimulatie wordt toegepast omdat het reserveren van het maximale bedrag (€ 9.745.000 - zie tabel 1) ongewenst is. De risico's zullen immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang optreden. De risicosimulatie geeft een betrouwbaarheid van 90%. Uit deze risicosimulatie volgt dan een bedrag van € 3.027.657 (benodigde weerstandscapaciteit), wat ruim voldoende is.

Fiscale risico's

De fiscale risico's zijn niet opgenomen in bovenstaand overzicht.

3. Beschikbare weerstandscapaciteit

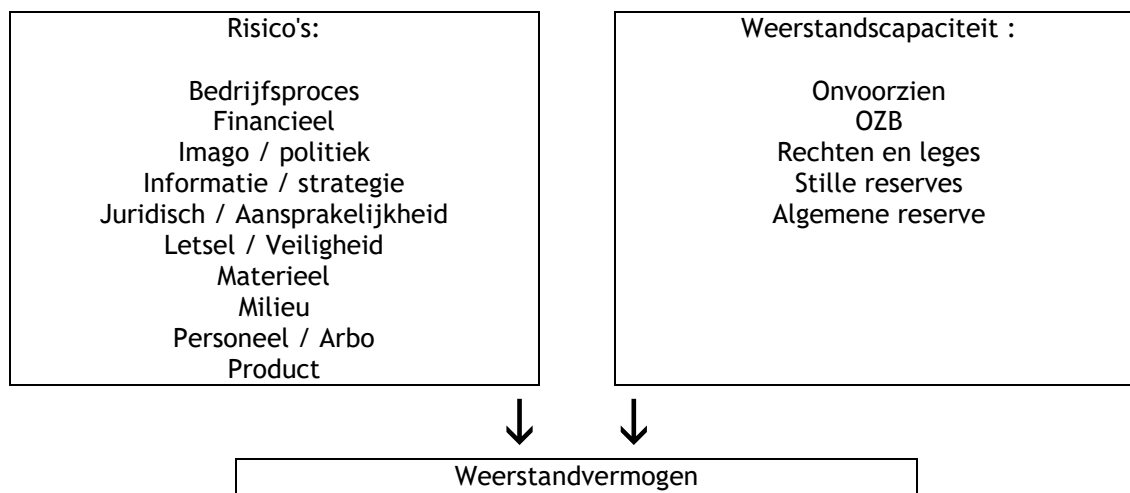
De beschikbare weerstandscapaciteit van gemeente Texel bestaat uit het geheel aan middelen dat de organisatie daadwerkelijk beschikbaar heeft om de risico's in financiële zin af te dekken.

Tabel 3: Beschikbare weerstandscapaciteit

Weerstand	Startcapaciteit
Onvoorzien	€ 10.000
OZB	€ 6.178.354
Rechten en leges	€ 342.888
Stille reserves	€ 1.800.000
Algemene reserve	€ 9.468.171
Totale weerstandscapaciteit	€ 17.799.413

4. Relatie benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, dient de relatie te worden gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij gewenste weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit. De relatie tussen beide componenten wordt in onderstaande figuur weergegeven.

De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen.

Ratio weerstandsvermogen =	$\frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{\text{€ 17.799.413}}{\text{€ 3.027.657}} = 5,88$
----------------------------	---

De normtabel is ontwikkeld in samenwerking met de Universiteit Twente. Het biedt een waardering van het berekende ratio.

Tabel 4: Weerstandsnorm

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	>2.0	uitstekend
B	1.4-2.0	ruim voldoende
C	1.0-1.4	voldoende
D	0.8-1.0	matig
E	0.6-0.8	onvoldoende
F	<0.6	ruim onvoldoende

Het ratio van de organisatie valt in klasse A. Dit duidt op een uitstekend weerstandsvermogen.

6. Verdere ontwikkelingen

In het eerste kwartaal van 2023 is de nota risicomanagement en weerstandsvermogen geëvalueerd en aangepast. Het risicomanagement is een blijvend punt van aandacht voor de organisatie. Het gaat naast het benoemen van risico's ook om bewustwording en het beheersen van risico's. Door een actueler beeld van mogelijke risico's ben je in staat om tijdig hierop de beheersmaatregelen te nemen.

Berekening weerstandscapaciteit en toelichting

- Weerstandscapaciteit exploitatie (structureel)

1) OZB	(1)	€ 6.178.354	
2) Rechten en leges	(2)	€ 342.888	
Totaal onbenutte belastingcapaciteit		€ 6.521.242	
3) Onvoorzien	(3)	€10 .000	
Weerstandscapaciteit exploitatie			€ 6.531.242

1. Weerstandscapaciteit vermogen (incidenteel)

4) Algemene reserve	(4)	€ 9.468.171	
5) Stille reserves	(5)	€ 1.800.000	
Weerstandscapaciteit vermogen			€ 11.268.171

Totale Weerstandscapaciteit			€ 17.799.413
------------------------------------	--	--	---------------------

Toelichting

1. De waarde van de woningen en niet-woningen is ruim € 4,1 miljard. De belastingcapaciteit is berekend op ca. € 6,2 miljoen.

Omschrijving	WOZ-waarde 2023 waardepeildatum 30/06/2023	Opbrengst OZB Texel 2022	% toelating art. 12 gemeenten volgens coelo 2023	Opbrengst toelating art. 12 gemeenten	Onbenutte belasting- capaciteit OZB
1) OZB woningen	3.419.141.440	1.132.052	0,1729%	5.911.696	4.779.643
2) OZB niet woningen	703.630.000	878.790	0,1729%	2.277.501	1.398.711
Totaal	4.122.771.440	2.010.842		8.189.197	6.178.354

2. Het beleid is dat leges en rechten kostendekkend zijn. Echter de leges zijn op dit moment niet kostendekkend. Op basis van het kostendekkenheidspercentage van 2024 (81,0%) is de heffingsruimte berekend op € 342.888 (zie voor nadere toelichting paragraaf G lokale lasten).
3. Voor onvoorziene uitgaven is € 10.000 beschikbaar.
4. Het saldo van de algemene reserve is na verplichtingen opgenomen in deze programmabegroting 2024 zijnde € 9.468.171.

De stille reserves zijn in de nota reserves en voorzieningen 2022 geactualiseerd en hebben betrekking op het woningcomplex, overige gebouwen, voorraad gemeentewerken en kunstbezit. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de [Nota reserves en voorzieningen 2022](#). Dit bedrag is onveranderd overgenomen uit deze nota.

Kengetallen: Beoordeling van de financiële positie:

Inleiding

Voor de beoordeling van de financiële positie is het belangrijk om zowel naar de exploitatie als naar de balans te kijken. Onderstaande kengetallen maken inzichtelijk hoe de gemeente er financieel voorstaat en in hoeverre de gemeente in staat is om structurele en incidentele lasten te kunnen opvangen. De kengetallen zijn uitgerekend op basis van de cijfers van de vastgestelde jaarrekening 2022 en de vermoedelijke uitkomsten van het lopende jaar en het begrotingsjaar.

Kengetallen	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
1. Netto schuldquote	57%	72%	82%	114%
2. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	53%	70%	79%	112%
3. Solvabiliteitsratio	35%	27%	25%	22%
4. Structurele exploitatieruimte	7%	4%	3%	4%
5. Grondexploitatie	2%	5%	2%	2%
6. Belastingcapaciteit (voor vergelijking andere gemeenten)	95%	95%	95%	95%

Toelichting

Algemeen

Elk afzonderlijk kengetal zegt weinig over de beoordeling van de financiële positie. De kengetallen moeten in samenhang worden bekeken. Onderstaand volgt een korte uitleg per kengetal, tenslotte wordt een algehele beoordeling van de kengetallen gegeven. Dit jaar is naast het cijfer van de programmarekening drie begrotingsjaren opgenomen ter vergelijking.

Via deze link [kengetallen](#) kunt de u de kengetallen van de gemeente Texel vergelijken met andere gemeenten in Nederland.

1. Netto-schuldquote (en gecorrigeerde netto-schuldquote)
Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto-schuldquote. De netto-schuldquote geeft het niveau van de schuldenlast van de gemeente en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en aflossingen. De netto-schuldquote van de begroting 2024 ten opzichte van de netto-schuldquote van 2022 is verhoogd. Bij een percentage van 130 adviseert de VNG om de schuldenlast af te bouwen. Vanaf het begrotingsjaar 2024 stijgt het percentage verder en komt op ca. 82%. Alle uitgaven zijn meegenomen waarover besluitvorming is genomen, inclusief programmabegroting 2024. De leningen worden afgesloten tussen de 15 en 20 jaar. De daarbij behorende rente en aflossing worden opgevangen binnen de meerjarenraming.
2. Solvabiliteitsratio
De solvabiliteitsratio drukt het eigen vermogen uit als percentage van het totale vermogen. Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de financiële weerbaarheid van de gemeente. De solvabiliteitsratio programmabegroting 2024 ad 25% is ten opzichte van het landelijk gemiddelde 2023 (36,1%) lager.
3. Structurele exploitatieruimte
Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele ruimte is doordat wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten, die vervolgens worden vergeleken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van de leningen) te dekken. De structurele exploitatieruimte is voor 2024 3%.

4. Grondexploitatie

Sinds de economische crisis is er bijzondere aandacht voor de grondexploitatie. Landelijk hebben in die tijd veel gemeenten grote verliezen moeten nemen op hun grondexploitatie. Dat kan een forse impact hebben op de financiële positie van een gemeente.

Het kengetal grondexploitatie geeft weer hoe groot de grondpositie (boekwaarde van de grond) is ten opzichte van de totale geraamde baten van de gemeentelijke begroting.

Bij de gemeente Texel is de omvang van de grondexploitatie relatief gering. De lopende exploitaties hebben een lage boekwaarde. Daarnaast wordt er conform de richtlijnen van de BBV een voorziening getroffen indien een grondexploitatie negatief is.

5. Belastingcapaciteit (in relatie tot andere gemeenten)

De belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin een financiële tegenvaller kan worden opgevangen of dat er ruimte is voor nieuw beleid. Om deze ruimte te kunnen weergeven moet als ijkpunt het gemiddelde landelijke tarief voor OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing voor meerpersoonshuishoudens met een eigen woning worden genomen. Dit is een andere grondslag dan de eerder in deze paragraaf berekende maximale opbrengst OZB voor het weerstandsvermogen. Voor die berekening is het verplicht uit te gaan van het minimaal door te berekenen tarief om in aanmerking te komen voor de artikel 12 - status.

Het OZB-tarief op Texel is erg laag, daar staat tegenover dat onze (kostendekkende) tarieven voor afvalstoffenheffing en rioolheffing relatief hoog zijn. Voor wat betreft het begrotingsjaar 2024, is gerekend met een stijging van de tarieven van 3%. In de tarieven van de vergelijking met de gemiddelde lasten Nederland is geen stijging opgenomen.

Beoordeling

- De gemeente Texel is financieel gezond.
- De netto-schuldquote blijft onder de 100% en blijft ruim binnen het plafond van 130 (advies VNG).
- De solvabiliteitsratio loopt op, echter lager dan het landelijk gemiddelde. De gemeente kan aan haar financiële verplichtingen voldoen.
- De gemeente scoort een plus op de exploitatieruimte. De baten zijn voldoende om de lasten op te vangen. Daarnaast is er ruimte voor tegenvallers.
- De gemeente heeft op dit moment de volgende grondexploitaties; Den Burg Oost Buurtschap de Tuunen, Gezondheidsplein, locatie voormalige Kompasschool, locatie Oudeschild, locatie Oosterend, Locatie Den Hoorn, locatie De Cocksdorp en locatie Marsweg. Het risico is klein omdat de nog lopende grondexploitaties geen hoge boekwaarden hebben en/of er een voorziening is getroffen.
- De belastingcapaciteit op Texel ligt beneden de landelijk gemiddelde. Deze ruimte wordt veroorzaakt door een laag OZB-tarief. Door het lage OZB-tarief is er nog veel potentiële belastingruimte om financiële tegenslagen te kunnen opvangen. De tarieven voor de afvalstoffenheffing en de rioolheffing zijn kostendekkend en zijn relatief hoog in vergelijking met de rest van Nederland. Daardoor ligt per saldo de belastingcapaciteit onder het landelijk gemiddelde.

Meerjarige balans (bedrag * € miljoen)

Activa	1-1-2023	1-1-2024	1-1-2025	1-1-2026	1-1-2027	1-1-2028
Vaste activa						
Materiële vaste activa	91,5	98,8	116,4	117,9	110,4	102,9
Financiële vaste activa	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4	4,4
Vlottende activa						
Voorraden	1,6	2,4	2,2	3,4	4,6	7
Uitzettingen	9,5	11,3	11,3	14	14,4	16,1
Liquide Middelen	7,2	1	1	1	1	1
Overlopende activa	10,9	7,6	7	7,1	7	9
Totaal generaal	125,1	125,5	142,3	147,8	141,8	140,4

Passiva	1-1-2023	1-1-2024	1-1-2025	1-1-2026	1-1-2027	1-1-2028
Vaste passiva						
Eigen vermogen	43,4	31,9	31,1	29,5	28,3	28,3
Voorzieningen	13,3	12,5	7,3	7,2	7,4	7,4
Schulden langer dan 1 jaar	56,8	61,5	83,7	91,1	91,1	90,8
Vlottende passiva						
Schulden korter dan 1 jaar *****	6,8	12,2	12,5	12,5	12,5	12,9
Overlopende passiva	4,8	7,4	7,7	7,5	2,5	1
Totaal generaal	125,1	125,5	142,3	147,8	141,8	140,4

PARAGRAAF

ONDERHOUD OPENBARE RUIMTE EN GEBOUWEN

Kapitaalgoederen Openbare Ruimte

Tot de kapitaalgoederen in de openbare ruimte rekenen we de wegen-straten-pleinen, de civiele kunstwerken, de openbare verlichting, riool en water, het groen, maar ook de havens, de sportaccommodaties en gebouwen & terreinen. Voor onderhoud van de kapitaalgoederen hebben we een budget opgenomen van circa € 12 miljoen in de programma's 1, 2, 3, 4, 7 en 8. Het onderhoud bestaat uit dagelijks onderhoud, groot onderhoud, rehabilitatie en reconstructie.

Het beheer van de openbare ruimte wordt uitgevoerd op kwaliteitsniveau B (op basis van de kwaliteitscatalogus van het CROW) met een uitzondering voor centra en begraafplaatsen op niveau A.

Naast het reguliere onderhoud zijn investeringen in de openbare ruimte nodig om het vastgestelde niveau te kunnen blijven realiseren. De raad stelt daarvoor beheerplannen vast voor de verschillende werkvelden.

Om onze middelen zo optimaal mogelijk in te zetten, monitoren we de staat van onderhoud en houden we schouwen met de dorpscommissies. Bij het maken van keuzes werken we zoveel mogelijk risico gestuurd.

In 2023 is er vanwege flink gestegen kosten, een indexatie van budgetten verwerkt. Ook voor 2024 wordt een indexatie voorgesteld. Zonder indexering moeten alle plannen bijgewerkt en opnieuw vastgesteld worden.

Gegevensbeheer

Met het bijhouden van onze gegevens in een Geo Informatie Systeem leggen we de basis voor de beheerplannen. Eind 2022 heeft u het nieuwe Programma Stedelijk Water en Riool (PSWR, voorheen Gemeentelijk RioleringsPlan) vastgesteld. Er wordt op dit moment gewerkt aan nieuwe beheerplannen voor Wegen, Groen en Spelen.

Beleidskader Groen en Spelen

Op basis van het Groenbeheerplan uit 2018 is tot en met 2026 een totaalbedrag van € 600.000 gereserveerd voor vervangingen. Hiervan wordt jaarlijks € 75.000 in de begroting opgenomen. Er wordt een samenwerking in de regio opgezet voor de aanpak van de gevolgen van iepziekte.

In 2023 zijn de nog niet-gecertificeerde speeltoestellen of gecertificeerd of vervangen door gecertificeerde speeltoestellen.

Beleidskader Wegen

Voor het beheer van Wegen is in 2018 een beheerplan vastgesteld. Het beheerplan heeft een looptijd van 5 jaar, te weten van 2019 - 2023. Voor het rehabiliteren is per jaar een bedrag opgenomen afhankelijk van de hoeveelheid te rehabiliteren wegen. Het nieuwe beheerplan Wegen is inmiddels aan de raad aangeboden.

Begin 2024 wordt de 4e tranche fietspaden van SBB gereconstrueerd en waar mogelijk vervangen voor duurzame betonpaden. Het gaat daarbij om het fietspad langs de Rommelpot, en de reconstructie van het zuidelijke deel van de Rozendijk.

In 2024 staan (voorbereidende werkzaamheden voor) de volgende (wegen)projecten gepland:

Titel	Bedrag
Bermverharding aanbrengen/vervangen	€ 366.400
Parkeerterreinen strandlagen reconstrueren	€ 460.000
Verlengde fietspad PHZD aanleggen	€ 300.000
Diverse wegen rehabiliteren	€ 2.071.250
Redoute reconstrueren	€ 1.100.000
Aanleggen openbare verlichtingsnetten Oudeschild	€ 245.000
Bestrating Kantoorstraat vervangen	€ 100.000
Fietspad Rozendijk verbreden	€ 3.800.000
Gehele Boodtlaan reconstrueren	€ 725.450
Straatmeubilair vervangen	€ 170.000

Inkomsten mobiliteit

De opbrengsten van het betaald parkeren zijn de afgelopen 2 jaar stabiel gebleven. De verwachte opbrengsten worden in de begroting voor 2024 dan ook niet bijgesteld.

Beleidskader Gebouwen en Civiele kunstwerken

Voor het beheer van gebouwen is in 2017 door de raad een Gebouwenbeheerplan vastgesteld. Om grote financiële verschillen te voorkomen wordt er in de onderhoudsvoorziening gespaard met een 20 jarig gemiddelde zodat in deze cycli altijd gespaard wordt voor het groot onderhoud. Bij het bepalen van de onderhoudsstaat hanteren we de landelijk NEN-norm 2767 voor gebouwen. Bij het vaststellen van nota is uitgegaan van onderhoudsniveau 3 (redelijk tot goed) voor de instandhouding van het vastgoed. Binnenkort wordt er een nieuw Gebouwenbeheerplan aan u voorgelegd.

Het onderhoud en beheer van de civiele kunstwerken vindt plaats conform het door de gemeenteraad vastgestelde beleidsplan.

Beleidskader Riolering

Eind 2022 heeft u een nieuw beheerplan vastgesteld. Het Texelse Programma Stedelijk Water en Riool (PSWR) is een afgeleide van het riolering- en waterbeheer(s)plan dat is opgesteld binnen de samenwerking van de Noordkop.

Beleidskader Water

Het open water op Texel wordt onderhouden door particuliere eigenaren, de Gemeente en het Hoogheemraadschap. Het Hoogheemraadschap stelt de waterpeilen vast, en heeft de verantwoordelijkheid voor het handhaven van die peilen. Het belangrijkste werk voor de Gemeente is het jaarlijks maaien en baggeren van watergangen. Dit onderhoud wordt deels uitgevoerd met eigen materiaal en personeel en voor een deel uitbesteed aan lokale aannemers.

De hoeveelheid beschoeiing en kademuren in het gemeentelijk water is beperkt.

Beleidskader Haven

Texel heeft drie havens, te weten de Veerhaven (Rijkswaterstaat), de NIOZ haven en de Haven Oudeschild. Met de NIOZ-haven wordt door de gemeente samengewerkt in beheer en onderhoud.

Op basis van het meerjarenonderhoudsplan wordt gewerkt aan het in één keer ontwerpen, aanbesteden en uitvoeren van het in de komende jaren geplande groot onderhoud aan de kades van het noordelijk havenhoofd tot aan de loswal.

Waar gaat het over?

Deze paragraaf gaat over ontwikkelingen in de gemeentelijke bedrijfsvoering.

Organisatieontwikkeling

Er verandert veel in onze samenleving en daarmee verandert ook de rol van de lokale overheid. Vanouds is de overheid het orgaan dat reguleert, handhaaft en zelf taken uitvoert. Dit doen we uiteraard nog steeds. De samenleving is echter meer en meer georganiseerd en toegerust op het nemen en krijgen van eigen verantwoordelijkheid. De wereld is dynamischer en complexer geworden en de onvoorspelbaarheid en onzekerheid nemen toe. Steeds minder staat van tevoren vast welke rol de gemeente vervult. En steeds meer bepalen we juist samen met inwoners, organisaties en bedrijven welke rol de gemeente heeft in proces of traject. We staan open voor ontwikkelingen, bewegen mee, passen ons aan en faciliteren. Dit betekent dat we als organisatie continu in beweging zijn. Dat vraagt flexibiliteit. Als gemeente streven we ernaar om zo dicht mogelijk bij de samenleving te staan, zodat de verbinding met inwoners, bedrijven en instellingen centraal staat.

Vanuit het Programma Organisatie op Koers 2.0 wordt jaarlijks samen met de medewerkers gereflecteerd of we nog op koers liggen, op basis van de opgaven en ontwikkelingen van buitenaf en welke aanpassingen we moeten doen om op koers te blijven. Samen met alle medewerkers dwars door de organisatie heen stellen we vast wat de behoefte is om op koers te blijven en de input van de organisatie is leidend voor de ontwikkelagenda en het MT jaarplan.

Communicatiebeleid**Aandachtspunten en focus 2024**

Net als in 2023 blijft de inbreng van inwoners onze focus houden. Hierover is het coalitieakkoord helder. Inwoners op laagdrempelige wijze laten participeren bij de gemeentelijke projecten waarbij het proces van participatie en besluitvorming transparant zijn. Met behulp van de Kwartiermaker Burgerparticipatie wordt de Texelse Aanpak van burgerparticipatie geïmplementeerd. Parallel hieraan wordt naast instrumenten zoals enquêtes en gesprekken en/of bijeenkomsten, 'Texel Spreekt' als instrument vaker ingezet. Deze lijn zetten we komend jaar voort.

In het voorjaar van 2023 is de Kwartiermaker Burgerberaad van start gegaan met de opstart van het Texels Burgerberaad. Komend jaar worden de voorbereidingen daarvoor verder opgepakt waarna de feitelijke uitvoering van het beraad in 2024 van start kan gaan.

Tot slot richten we ons op het verbeteren van de interne communicatie: o.a. de communicatie tussen de organisatie, gemeenteraad en ook de lokale media, pro-actief communiceren, versterken van de corporate communicatie, zichtbaar maken van de ambities van de gemeente, het optimaliseren van de interne nieuwsbrief en social media inzet.

Dienstverlening**Uitgangspunten**

- We organiseren de dienstverlening vanuit het klantperspectief.
- De gemeentewinkel is de eerste toegang voor alle klanten.
- Digitale inclusie: iedereen moet online mee kunnen doen.
- Texelse maat blijft : digitaal waar het kan, persoonlijk via telefoon of balie waar nodig.

Beleid in ontwikkeling 2024

- Verder ontwikkelen en verbeteren van de (digitale) dienstverlening waarbij de bewoner centraal gesteld wordt en in de ontwikkeling en verbetering bevraagd en meegenomen wordt.
- Verder ontwikkelen van de adviesfunctie van de gemeentewinkel richting de organisatie. De kennis over wat van waarde is voor de bewoner vormt de basis.
- Zorgen dat de gemeentelijke website (inclusief gemeentelijke digitale producten zoals de formulieren) toegankelijk is voor iedereen, inclusief de laaggeletterden en de bewoners die digitaal minder vaardig zijn.

Financieel Beleid

Kaders Programmabegroting 2024 en verder

- Inhoudelijke kaders zijn de door de raad vastgestelde beleidskaders, die zijn opgenomen per programma.
- Financiële kaders zijn de Gemeentewet, het besluit begroting en verantwoording (BBV) en daaruit volgend de financiële verordening van de gemeente Texel.
In het meerjarenperspectief is rekening gehouden met de geschatte prijsindexatie van het Centraal planbureau en de cao gevolgen voor gemeenten. De meicirculaire is opgenomen in deze begroting.
- De perspectiefnota die aangeboden is aan de raad.

Uitgangspunten

- Bezinning op de gemeentelijke taken dient voortdurend plaats te vinden.
- De gemeentebegroting dient jaarlijks sluitend en overzichtelijk te worden aangeboden.
- Structurele uitgaven dekken met structurele inkomsten.
- Overgebleven budgetten naar algemene middelen.
- Overheveling alleen als goed gemotiveerd.
- Terughoudend beleid ten aanzien van verhogingen van lokale belastingen en heffingen.
- Bij voorkeur niet meer dan trendmatige verhogingen.
- Blijvende aandacht voor beïnvloedbaarheid van de kosten Gemeenschappelijke Regelingen (GGD, Omgevingsdienst NHN en Veiligheidsregio).
- Externe onderzoeken tot een minimum beperken.

Beleid in ontwikkeling 2024

- Verbijzonderde interne controle, het jaar 2024 is het eerste jaar dat het college een rechtmatigheidsverklaring af geeft.
- Op 1 januari 2024 is het nieuwe financiële pakket geïmplementeerd.
- Horizontaal toezicht belastingdienst.

Onderzoek artikel 213a

Voor het jaar 2024 wordt een separaat voorstel van het college besproken met de Auditcommissie en dit jaar aan de raad voorgelegd.

Rechtmatigheid

De programmarekening is de spiegel van de programmabegroting, in de programmarekening 2024 moet het college een rechtmatigheidsverklaring afleggen over het afgelopen boekjaar. De rapportage moet worden opgenomen in de bedrijfsvoering paragraaf. De rapportage moet conform de standaardtekst van de commissie BBV. Hierin moet worden opgenomen:

- het door de raad vastgestelde normenkader,
- de controlematerialiteit, conform de minimumeisen van het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden;
- de rapportage materialiteit, met een ondergrens van € 25.000;

- een overzicht van en toelichting op niet-financiële onrechtmatigheden in verband met het niet naleven van bepalingen in de Wet financiering decentrale overheden en de bijbehorende ministeriële regelingen, als deze voorkomen;
- de rapportage van het veelvuldig niet naleven van normen uit de gids proportionaliteit en/of slechte documentatie of naleving hiervan, als deze voorkomen;
- geconstateerde fraude door eigen medewerkers, als dit voorkomt.

Interbestuurlijk toezicht

De provincie Noord-Hollands heeft een wettelijke taak op het houden van toezicht op gemeenten. Dit betreft een viertal risicodomeinen. Via deze link kunt u dit bekijken: [interbestuurlijk toezicht](#)

1. Financiën
Specifiek toezicht op de financiële positie van de gemeenten en gemeenschappelijke regelingen.
2. Informatiebeheer
Toezicht op het informatie en archiefbeheer.
3. Huisvesting verblijfsgerechtigden
Toezicht op tijdige huisvesting van verblijfsgerechtigden bij gemeenten.
4. Omgevingsrecht
Toezicht en handhaving met een focus op de onderdelen milieu, bouw- en woningtoezicht en ruimtelijke ordening.

Informatisering

Uitgangspunten

- Het informatiebeleidsplan 2023-2027 is de basis voor de verdere ontwikkeling van de ICT.
- We volgen initiatieven voor verdere digitalisering en samenwerking vanuit de Digitale Agenda 2020.
- We zorgen voor een veilige omgang met gegevens (informatiebeveiliging) en voldoen aan privacywetgeving.
- We houden rekening met digitale toegankelijkheid bij al onze digitale toepassingen.
- We houden de ICT-omgeving op orde en zorgen dat het toekomstbestendig is.

Beleid in ontwikkeling 2024

- Verder ontwikkelen van de digitale dienstverlening op basis van het geactualiseerde informatiebeleidsplan.
- Uitvoeren beveiligingsmaatregelen uit wet- en regelgeving (zoals Omgevingswet, Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer, Suwinet, AVG, BRP en DigiD).
- Geautomatiseerd controleren van de beveiliging van het netwerk om te beschermen tegen aanvallen van buitenaf.

Juridisch kwaliteitsbeleid

Uitgangspunten

- We hanteren een informele aanpak om bezwaren te voorkomen.
- In 2022 is besloten, aan de hand van een evaluatie, dat we weer 3 jaar we doorgaan met de samenwerking met Hollands Kroon voor de behandeling van bezwaren.
- Om de procedure sneller en laagdrempelig te maken, handelen we ‘simpele’ soorten van bezwaren af door middel van ambtelijk horen.
- We houden onze verordeningen actueel en zorgen voor een helder werkproces.

Beleid in ontwikkeling 2024

- Versterking van de informele aanpak door deze meer structureel te maken, en verder in de organisatie te waarborgen.
- Project juridische kwaliteitszorg door aan te sluiten bij inwerktraject nieuwe medewerkers.
- Verbetering van het proces van klachtenafhandeling is organisatie breed uitgezet en gewaarborgd in het werkproces.

Wet open overheid

Op 1 mei 2022 trad de wet open overheid (de Woo) in werking, als vervanging van de Wet openbaarheid van bestuur (de Wob). Nog meer dan voorheen wil de wetgever transparantie en openheid van de verschillende overheden bevorderen. Voor de gemeente betekent dit concreet dat we op twee vlakken moeten zorgen dat we aan de wet voldoen:

- De actieve openbaarmaking: we maken uit onszelf informatie openbaar. Op termijn op een landelijk platform, maar zo lang dat er nog niet is volstaan andere digitale kanalen zoals onze website;
- De passieve openbaarmaking: op verzoek maken we documenten openbaar over een bestuurlijke kwestie.

Voor beide vormen van openbaarmaking is het erg belangrijk dat onze informatiehuishouding op orde is. Doordat wij al werken met een digitaal zaakstelsel, levert dat voor Texel geen probleem op.

In 2022 zijn 7 Wob-verzoeken en 16 Woo-verzoeken ingediend en afgehandeld. Dat gaat van landelijke onderzoeken, zoals naar WMO aanvragen, en inhuur personeel tot lokale kwesties als handhaving op het Stappenland of Logies met Ontbijt. Tenzij uitdrukkelijk anders gevraagd, wordt de informatie openbaar gemaakt op onze website.

De wet wordt verder gefaseerd ingevoerd, op dit moment kunnen wij voldoen aan hetgeen nu vereist is. Er wordt samengewerkt in de regio Noordkop op het niveau van kennisuitwisseling. In 2024 nemen we een nieuwe Woo-module in gebruik op onze website, wijzen we een Woo- coördinator aan en volgt er een intern informatietraject om de kennis over de Woo te vergroten in de organisatie.

Kwaliteitsbeleid

Uitgangspunten

- We werken zaakgericht en digitaal en blijven deze manier van werken ontwikkelen.
- We verbeteren onze processen volgens de Lean-filosofie, waarbij klantwaarde centraal staat.
- We leren door te doen en experimenteren met verbeteringen.
- We evalueren de kwaliteit van dienstverlening en bedrijfsvoering en stellen onze processen bij.

Beleid in ontwikkeling 2024

- Verbreden en doorgeven van kennis van Lean en continu verbeteren.
- Ontwikkelen en toepassen van verschillende Lean-methoden (zoals waardenstroomanalyses, dag- en weekstarts, Obeya, klantreizen, scrum).
- Faciliteren en ondersteunen bij de verbetering van bedrijfsprocessen, het begeleiden van dag- en weekstarts en ondersteuning van het managementteam (Obeya)
- Faciliteren en ondersteunen bij adoptie MS-365

Personeelsbeleid

Uitgangspunten

- Gemeente Texel is een aantrekkelijke werkgever voor nieuw en bestaand personeel.
- We hebben een meerjarige strategische personeelsplanning die elk jaar wordt vertaald in een werkdocument met daarin de specifieke activiteiten voor dat jaar.
- De organisatie hanteert als overkoepelend programma 'Organisatie op Koers', waarin meerdere zaken worden opgevoerd die van invloed zijn op het personeelsbeleid zoals de programmalijnen Hybride Werken en Medewerker 2.0.

Beleid in ontwikkeling 2024

- Strategische personeelsplanning; de huidige arbeidsmarktsituatie vraagt extra inspanningen van een werkgever bij het aantrekken en ook het behouden van medewerkers. Hierbij is het vernieuwen / verbeteren van onze positie als werkgever op de veranderende arbeidsmarkt een belangrijk onderdeel.
- Vanuit Organisatie op Koers zijn en worden programmalijnen ontwikkeld voor hybride werken en medewerker 2.0. Voor de lijn medewerker 2.0 zijn o.a. competenties, lerende organisatie en inzetbaarheid & behoud van medewerkers belangrijke thema's.

De omvang, opbouw en ontwikkeling van het personeelsbestand en de loonkosten

Onderstaand de ontwikkeling van het personeelsbestand:

Jaar	FTE *
2024	178,9
2023	182,9
2022	178,6
2021	177,9
2020	178,9
2019	173,3

* Begrote formatie (peildatum rond 1 augustus voorafgaand aan het begrotingsjaar)

De omvang van de loonkosten is als volgt:

Totaal	
2024	€16.139.617
2023	€15.236.912
2022	€14.227.027
2021	€13.984.229

De kosten van inhuur van derden:

Organisatie	2021	2022	2023 Per 15 september
Inhuur tijdelijke vanwege vacatures	*39.065	609.492	537.486
Inhuur vervanging bij ziekte	466.000	450.475	403.237
Projecten en overig	1.965.721	1.358.033	882.116
Totaal	2.470.786	2.418.000	1.822.839

De kosten van automatisering en huisvestingskosten

(Bedragen in duizenden euro's)

<i>Bedragen in € 1.000</i>		Bedrag
• Automatisering		1.173
• Huisvestingskosten		1.168

De budgetten voor de raad, de griffie, de rekenkamer en de accountant;

De onderstaande budgetten worden voorgesteld voor 2024:

- Raadsbudget en Griffie € 81.052
- Rekenkamer budget bedraagt ten laste van de gemeente Texel € 6.878
- Accountant € 33.591

Waar gaat het over?

Grondbeleid is een belangrijk middel om ruimtelijke ambities te realiseren. Grondbeleid is dan ook geen doel op zich, maar omvat een instrumentarium om (ruimtelijke) doelen op bijvoorbeeld het gebied van wonen, werken, maatschappelijk en onderwijs te behalen. Grondbeleid biedt een gereedschapskist met verschillende privaatrechtelijke, publiekrechtelijke en financiële instrumenten. Met deze instrumenten handelt de gemeente op de grondmarkt. Hoe en waarvoor de instrumenten gehanteerd worden staat beschreven in onze Nota Grondbeleid 'met en voor elkaar'. Daar staan de politieke keuzes waarmee de gemeente inspeelt op veranderingen in de maatschappelijke en economische context. In deze paragraaf grondbeleid komen de volgende onderwerpen aan bod:

1. Bestaand beleid: geldigheid van eerder gemaakte beleidskeuzes.
2. Uitgiftebeleid.
3. Grondexploitatie risico's.
4. Overzicht lopende grondexploitaties.

Bestaand beleid: geldigheid van eerder gemaakte beleidskeuzes

De instrumenten van grondbeleid (zoals grondverwerving, gronduitgifte en exploitatieplan) veranderen minder snel dan de beleidskeuzes en de beschrijving hiervan hoeft dan ook minder vaak geactualiseerd te worden. De beschrijving van het instrumentarium van grondbeleid is opgenomen in de Notitie Grondbeleid 'met en voor elkaar', welke in 2023 is vastgesteld.

De algemene doelstelling van het grondbeleid is grotendeels ongewijzigd. De gemeente handelt op de grondmarkt om het feitelijke ruimtegebruik zo goed mogelijk te laten aansluiten op het maatschappelijk gewenste ruimte vraag. Denk aan een evenwichtig woningbouwprogramma, de ontwikkeling van landschappelijke en stedenbouwkundige waarden, bevordering van de doorstroming en veiligheid van het verkeer, en stedelijke vernieuwing om de vitaliteit van woonkernen te vergroten.

Uitgiftebeleid

Wanneer de gemeente gronden uitgeeft, is het uitgangspunt dat hier een marktconforme grondprijs voor wordt gerekend. Dit gebeurt voornamelijk door middel van taxaties, maar er zijn ook andere methodieken om tot grondprijzen te komen. Voor enkele functies, zoals sociale woningbouw, hanteert de gemeente bijvoorbeeld normatieve (vaste) grondprijzen. Een nadere toelichting op het grondprijzbeleid staat vermeld in de Nota Grondbeleid. De hoogte van de grondprijzen wordt vaker bijgesteld dan het algemene grondprijzenbeleid, deze worden jaarlijks door het college middels een grondprijzenbrief vastgesteld. Daarin staan onder andere de hoogte van de grondprijs voor sociale woningbouw, snippergroen en de erfpachtcanon.

Grondexploitatie risico's

De toekomst is onzeker. Elk plan kent verwachte resultaten en het risico dat die resultaten niet volgens planning worden gehaald. Dat geldt ook voor de productie van bouwgrond, de zogenaamde grondexploitatie. Belangrijkste voorbeelden van grondexploitatie risico's zijn:

Planontwikkeling

De grondexploitatiebegrotingen kennen verschillende gradaties van detaillering. Algemeen gestelde plannen worden doorgerekend aan de hand van kengetallen voor grond- en vastgoedexploitatie. Bovendien wordt gewerkt met aannames ten aanzien van de procesgang. Bij de start van de grondexploitatie zijn er dus nog veel onzekerheden. Tijdens de uitvoering van de projecten ontstaat beter zicht op verwachte kosten en opbrengsten en de fasering daarvan. Dan ontstaan deelbegrotingen met meer detail op basis waarvan nauwkeuriger voorspellingen gedaan kunnen worden. Gaandeweg de uitvoering van het project daalt het risico.

Conjunctuur- en renteontwikkelingen

Conjunctuur- en renteontwikkelingen kunnen leiden tot vertraging van de verkoop en kunnen ook renteverliezen met zich mee brengen. Vanaf 2019 is de vraag op de markt voor nieuwbouw en infrastructurele werken sterk toegenomen. Het aanbod aan materiaal, materieel en menskracht is in het afgelopen decennium teruggelopen en dat leidt tot forse prijsstijgingen en oplopende uitvoeringstermijnen. De bouwkosten stijgen sneller dan de verkoopprijzen van woningen en daardoor komen de grondprijzen van met name sociale woningbouw onder druk te staan. Grondexploitaties hebben te lijden onder stijgende kosten voor bouw- en woonrijpmaken en strengere milieu-eisen.

Milieu en archeologie

Milieurisico's liggen in hoge kosten van te saneren grondvervuiling of maatregelen ter bescherming van flora en fauna. Archeologische risico's liggen in kostbare onderzoeken naar de oudheidkundige staat van de bodem.

Zienswijzen en bezwaren

Zienswijzen en bezwaren leveren vertraging op in het planontwikkelingsproces.

Planschadeclaims

Tenslotte is er het risico van planschadeclaims. Betrokkenen kunnen claimen dat zij schade ondervinden van het project.

Beheersing risico's

Tweemaal per jaar wordt voor alle grondexploitaties een verwachting voor de resterende looptijd gemaakt, zowel bij de jaarrekening als bij de begroting. Bij deze actualisaties worden de in het verleden gehanteerde uitgangspunten beoordeeld en waar nodig bijgesteld. Op basis van de bijgestelde verwachtingen wordt het verwachte eindresultaat bepaald. Wanneer een grondexploitatie tussentijds significant wijzigt, adviseert het college de raad dan aan de hand van een tussentijdse herberekening.

Bij het in exploitatie nemen van gronden of bij afsluiting van grondexploitaties wordt de gemeenteraad geadviseerd. Als een grondexploitatiebegroting ter besluitvorming wordt aangeboden, geeft het college daarbij aan hoe deze begroting zich verhoudt tot de andere lopende grondexploitaties en het geconsolideerde totaal.

Overzicht lopende grondexploitaties

Momenteel zijn er 8 lopende grondexploitaties, hieronder wordt aangegeven wat de verwachte einddatum is.

Bouwgrond in Exploitatie	Peildatum 01.07.2023 prognose einddatum	Peildatum 01.07.2023 prognose einddatum
Oosterend	31-12-2024	Ongewijzigd
Oudeschild	31-12-2024	Ongewijzigd
De Cocksdorp	31-12-2025	Ongewijzigd
Marsweg	31-12-2024	Verschoven naar 31-12-2025
Jan Drijverschool	31-12-2024	Ongewijzigd
Den Burg Oost	31-12-2024	Verschoven naar 31-12-2025
Gezondheidsplein Den Burg Zuid	31-12-2024	Verschoven naar 31-12-2025
De Kompas	31-12-2024	Ongewijzigd

Hieronder vindt u een overzicht van de boekwaarden en eindwaarden op 1 januari 2023 en 1 juli 2023. Daarnaast staat het verschil tussen de boekwaarden en eindwaarden op beide data aangegeven.

- Een negatief bedrag bij de boekwaarde betekent dat er per saldo meer is ontvangen dan uitgegeven. Een positief bedrag bij boekwaarde betekent dat er op 1 juli van het betreffende jaar meer is uitgegeven dan ontvangen, een overigens normale situatie bij grondexploitaties waar de kosten (bijna) altijd voor de baten uitlopen.
- Een negatief bedrag bij resultaat is voordelig. Dit is het bedrag dat de gemeente verwacht over te houden bij afsluiting van de grondexploitatie. Als er sprake is van een verwacht tekort dan dient de gemeente hiervoor een voorziening te treffen.

Eindwaarden grondexploitaties

Grondexploitatie	Boekwaarde 01-01-2023	Boekwaarde 01-07-2023	Boekwaarde verschil
Oosterend	71 N	103 N	32 N
Oudeschild	70 N	161 N	91 N
De Cocksdorp	57 N	69 N	12 N
Jan Drijverschool	101 N	156 N	56 N
Flexwoningen Marsweg	-1.098 V	-1.047 V	51 N
Den Burg Oost	1.611 N	1.600 N	-10 V
Gezondheidsplein	63 N	64 N	1 N
De Kompaschool	506 N	565 N	59 N
Totaal	€ 1.379	€ 2.291	€ 292

Grondexploitatie	Eindwaarde 01-01-2023	Eindwaarde 01-07-2023	Eindwaarde verschil
Oosterend	690 N	700 N	10 N
Oudeschild	37 N	37 N	-1 V
De Cocksdorp	69 N	77 N	8 N
Jan Drijverschool	831 N	835 N	4 N
Marsweg	1.614 N	1.763 N	148 N
Den Burg Oost	928 N	969 N	41 N
Gezondheidsplein	165 N	204 N	39 N
De Kompasschool	-66 V	-60 V	6 N

Bedragen x €1.000

Grondexploitaties buitendorpen

De grondexploitaties voor de buitendorpen -Oosterend, Oudeschild, De Cocksdorp en de voormalige Jan Drijverschool- zijn beperkt gewijzigd ten opzichte van begin 2023. Behalve voor de Cocksdorp zijn de allereerste civieltechnische werkzaamheden gestart en daarmee worden er ook kosten gemaakt. Doordat de nog te realiseren kosten daarmee afnemen, is er ook een (iets) lagere post onvoorzien in de grondexploitaties nodig. Daarentegen zijn enkele werkzaamheden toch in 2024 in plaats van eind 2023 voorzien, waardoor de kostenstijging in de meeste gevallen toeneemt. Hierdoor zijn de verwachte eindwaardes wat naar beneden bijgesteld.

Flexwoningen Marsweg

De grondexploitatie voor de Flexwoningen Marsweg is halverwege 2022 opgesteld en eind 2022 vastgesteld. De planontwikkeling verloopt hier sneller dan bij de andere grondexploitaties om zo snel mogelijk aan de behoefte aan betaalbare woningen op Texel te voldoen. Om dit mogelijk te maken heeft de gemeente WoningBouw Impuls (WBI) subsidie ontvangen. De grootste wijziging in deze grondexploitatie is dat de werkzaamheden voor het bouw- en woonrijpmaken later zijn gefaseerd dan eerder dit jaar verwacht werd. Daarmee neemt de kostenstijging significant toe, waardoor de eindwaarde van dit project afneemt.

Den Burg Oost

Dit project is inmiddels grotendeels afgerond, maar het laatste deel lijkt onder andere door marktomstandigheden wat moeizamer te verlopen. De verwachting is daarmee inmiddels dat de laatste werkzaamheden niet in 2024 maar begin 2025 zullen worden uitgevoerd. Door de langere looptijd zijn ook meer plankosten benodigd. Door deze vertraging gaat de grondexploitatie met circa € 41.000 achteruit op eindwaarde.

Gezondheidsplein

Voor het gezondheidsplein zijn de plannen ten opzichte van begin dit jaar nog iets veranderd. Voor het nieuwe plan is ook een nieuwe civieltechnische raming gemaakt, die iets hoger (circa € 8.700) uitkomt dan de vorige raming. De fasering van de civiele werkzaamheden is een jaar naar achteren verschoven, waardoor de kostenstijging in deze grondexploitatie met circa € 30.000 toeneemt. Deze twee factoren zijn de belangrijkste verklaring voor het verschil op eindwaarde.

De Kompasschool

Voor de voormalige Kompaslocatie zijn meer onderzoeken nodig dan verwacht, met name naar niet gesprongen explosieven. Hierdoor neemt de eindwaarde van deze grondexploitatie iets af.

Grondprijsbeleid

De grondprijzen worden in het algemeen bepaald aan de hand van externe taxaties en als er sprake is van grondexploitatie in de bouwgrondexploitatiebegrotingen vastgelegd. Deze begrotingen worden door de gemeenteraad vastgesteld. Dat gebeurt jaarlijks op hoofdlijnen in de Paragraaf Grondbeleid en meer in detail als een bouwgrondexploitatiebegroting (GREX) ter besluitvorming wordt aangeboden aan de raad.

Beleidsregels grondprijzen

1. De gemeente geeft grond uit tegen een marktconforme prijs. De marktconformiteit wordt indien nodig aangetoond aan de hand van een externe taxatie. Voor in exploitatie genomen grond is de grondprijs vastgelegd in de GREX.
2. In specifieke situaties kan de gemeente de grond aanbieden tegen een tarief dat lager is dan de vastgestelde waarde. Het gaat in die gevallen om situaties met een aanmerkelijk maatschappelijk belang. Als dat aan de orde is wordt over de financiële consequenties geadviseerd aan de raad.
3. Voor organisaties die een zogenaamde dienst van algemeen economisch belang (DAEB) leveren kan de gemeente een lagere grondprijs dan de marktconforme grondprijs hanteren. Hieronder valt onder andere gronduitgifte voor sociale huurwoningen. De grondprijs voor organisaties die een DAEB leveren wordt vastgesteld op € 100 kosten koper per m².
4. In de te sluiten overeenkomsten met maatschappelijke organisaties over de uitgifte van grond in eigendom of erfpacht of de verhuur van grond anticipeert de gemeente op de mogelijkheid dat de maatschappelijke organisatie commerciële nevenactiviteiten ontplooit. Als dat laatste het geval is kan de gemeente, via een besluit van de gemeenteraad en binnen de juridische mogelijkheden van de overeenkomst, de te verrekenen grondprijs herzien.
5. Het te hanteren canonpercentage wordt jaarlijks vastgesteld en is voor het jaar 2024 5,0%.
6. Voor een aantal categorieën hanteert de gemeente een vaste uitgifteprijs. Voor de verkoop van snippergrond bij een woning wordt in principe de richtprijs van € 105 kosten koper per m² gehanteerd. De richtprijs van grond voor parkeren bij een bedrijfsmatige bestemming is vastgesteld op € 100 kosten koper per m². Er wordt een uitzondering gemaakt als naar het oordeel van de gemeente de grond een duidelijk andere marktwaarde heeft dan de vaste grondprijs.

PARAGRAAF FINANCIERING

Waar gaat het over?

De gemeente heeft voldoende geld nodig om aan de verplichtingen te kunnen voldoen: het op tijd betalen van uitkeringen, subsidies, facturen van derden, salarissen enzovoort. Hiervoor worden ook kort- en langlopende leningen aangetrokken, naast de ontvangen belastingen, algemene uitkering etc.

Het doel van de treasuryfunctie is om de organisatie te voorzien van voldoende liquiditeit, het verstrekken van leningen en het voorkomen van financiële risico's. De wettelijke kaders van de kasgeldlimiet en de renterisiconorm zijn ondersteunend hierbij.

Verder wordt in deze paragraaf inzicht gegeven in de toekomstige financieringsbehoefte en de huidige leningenportefeuille, trends en ontwikkelingen, EMU-saldo, de omvang van de kasgeldlimiet, renterisiconorm en renteresultaat.

Beleid

Het wettelijk kader ligt vast in de volgende regelgeving: Wet financiering decentralie overheden (Wet Fido), Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet hof), Gemeentewet en Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Aanvullend hierop zijn de interne regels van het treasurystatuut van toepassing die dan voornamelijk betrekking hebben op het beleid van lenen en verstrekken van leningen.

Er wordt pas geld geleend als dit nodig is. De gemeente financiert zoveel mogelijk via interne financieringsmiddelen zoals reserves en voorzieningen en het rekeningresultaat na bestemming. Pas als deze middelen ingezet zijn trekken wij een lening aan waarover rente verschuldigd is.

Betalingsverkeer/Schatkistbankieren

Het betalingsverkeer vindt nagenoeg alleen via de BNG plaats. Decentrale overheden zijn verplicht het meerdere boven een voorgeschreven drempelbedrag in de Schatkist bij het Ministerie aan te houden. Het drempelbedrag voor 2024 is ca. € 1,4 miljoen (2% van het begrotingstotaal bij aanvang van het jaar). In de praktijk heeft de gemeente met de BNG een contract afgesloten waarin is opgenomen dat het maximale bedrag op de rekening-courant rekening niet hoger mag zijn dan € 385.000. Dit betekent dat dagelijks het meerdere boven dit bedrag automatisch overgeboekt wordt naar de Schatkist van het Ministerie van Financiën en indien nodig, op ons verzoek terug wordt geboekt uit de Schatkist. Voor het saldo bij de Schatkist ontvangt de gemeente sinds september 2022 rente ter hoogte van de inleenrente waartegen de Staat kan financieren op de internationale financiële markten.

Trends en ontwikkelingen

1. Rentestijging

De afgelopen jaren heeft de gemeente geprofiteerd van een zeer lage rente tot een negatieve rente op een korte schuld. Inmiddels is de rente verder fors gestegen. Er is een reëel risico dat de rente verder stijgt. Dalen en stabiliseren is ook mogelijk. De langdurige oorlog kan de inflatie verder aanwakkeren. Daarnaast is de renteontwikkeling afhankelijk van het beleid van de Europese Centrale Bank. Het moge duidelijk zijn dat de huidige renteontwikkeling niet gunstig is omdat de gemeente de komende tijd geld moet lenen voor de uitvoering van alle investeringen, verstrekken van leningen en extra uitgaven boven de reguliere begroting.

Met een nieuw investeringsvoorstel wordt de rentelast gereserveerd op basis van de renteprognose op dat moment. In de tussenrapportage en de voorbereiding van de programmabegroting wordt gekeken in hoeverre deze gereserveerde middelen ook daadwerkelijk overeenkomen met de werkelijkheid: een overschot wordt ingeleverd een eventueel tekort wordt bijgevraagd.

2. Toenemende schuld

In voorgaande jaren is flink geïnvesteerd in o.a. infrastructuur en een onderwijscentrum. Hierdoor is de schuld gestegen. Wel getemperd doordat de gemeente een afkoopsom voor de exploitatie haven Oudeschild en wegen heeft ontvangen die voor de interne financiering is ingezet. De stijgende schuld heeft invloed op de ratio's als schuldquote, solvabiliteit. Hierover meer in de paragraaf weerstandsvermogen.

3. Verstrekken leningen aan maatschappelijke partners en inwoners

De gemeente verstrekt leningen aan verenigingen en inwoners van Texel. Dit is van invloed op de financieringsbehoefte van de gemeente. Zo heeft de raad onlangs besloten dat het college de komende tijd € 2 miljoen extra mag uitlenen voor startersleningen en is een boost gegeven van € 1 miljoen extra boven op het eerder beschikbaar gestelde bedrag van € 2,5 miljoen voor leningen toekomstig bestendig wonen voor o.a. zonnepanelen en verduurzamen van woningen tegen 0% rente.

Daarnaast neemt de gemeente een achtervangpositie in via het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) voor leningen die de Stichting Woontij aangaat.

Renterisico

De wetgever heeft twee instrumenten gedefinieerd om het renterisico te toetsen en te beheersen: de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

- **Kasgeldlimiet (renterisico vlottende schuld)**

Deze limiet stelt een grens aan de korte financiering om tijdelijke liquiditeitstekorten op te vangen. Gemeenten mogen slechts een beperkt deel van de begroting met kort geld financieren omdat een langere vastlegging van leningen voor een voorspelbare rentelast zorgt. De bovengrens van de kasgeldlimiet is gesteld op een bedrag ter grootte van een percentage (8,5%) van het totaal van de begroting bij aanvang van het jaar.

De kasgeldlimiet van de gemeente is voor het jaar 2024 naar ca. € 6,2 miljoen. Dit wil zeggen dat de gemiddelde omvang van de kortlopende schulden per kwartaal (peildatum 1^e dag van iedere maand) met een looptijd van maximaal een jaar niet hoger mag zijn dan dit bedrag over meer dan twee kwartalen.

- **Renterisiconorm (vaste schuld)**

Gemeenten lopen risico's als de rente van vaste schuld wordt aangepast als gevolg van herfinanciering. Deze norm heeft dus betrekking op leningen met een looptijd langer dan een jaar en houdt in dat maximaal 20% van het begrotingstotaal bij het begin van het jaar mag worden afgelost.

Het doel van deze norm is dat de leningenportefeuille met een gezonde spreiding van herfinanciering wordt opgebouwd om te voorkomen dat door aflossingen en renteherzieningen grote schokken optreden in de omvang van de rente die de gemeente moet betalen.

In de volgende tabel is de norm afgezet tegen de feitelijke situatie op basis van de huidige leningenportefeuille. De gemeente Texel voldoet meerjarig aan deze norm.

(bedragen x € 1.000)

	2024	2025	2026	2027
Begrotingstotaal incl. Leer-Werkbedrijf De Bolder	73.206	72.600	69.455	69.212
Percentage bij ministeriële regeling	20%	20%	20%	20%
Rente risiconorm (20% van begrotingstotaal)	14.641	14.520	13.891	13.842
Renterisico (aflossingen + renteherziening)	-3.352	-3.372	-2.727	-2.749
Ruimte over (rente risiconorm - renterisico)	11.259	11.148	11.164	11.093

Leningenportefeuille, liquiditeitsplanning en financieringsbehoefte

• Leningenportefeuille

De huidige leningenportefeuille ziet er bij een ongewijzigde situatie meerjarig als volgt uit.

(bedragen x € 1.000)

Omvang leningen per 01-01-2024			53.473
	Rente boekjaar	Oorspronkelijk leningsbedrag	Aflossingen
2024	1.084		- 3.352
	Lening 2006-2046 4,120% (106)	3.400	-69
	Lening 2006-2046 4,135% (350)	11.200	-227
	Lening 2006-2047 4,270% (327)	9.800	-189
	Lening 2010-2025 3,250% (43)	10.000	-667
	Lening 2020-2035 0,365% (29)	10.000	-667
	Lening 2021-2041 0,250% (27)	12.000	-600
	Lening 2021-2041 0,280% (20)	8.000	-400
	Lening 2022-2037 2,44% (182)	8.000	-533
2025	997		-3.372
2026	946		-2.727
2027	906		-2.749
Omvang leningen per 31-12-27			41.273

Liquiditeitsplanning september 2023 -2027

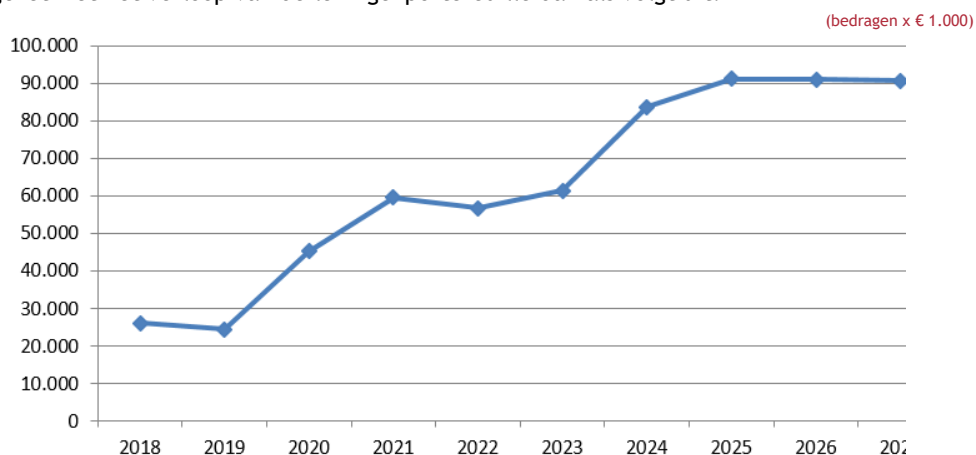
(bedragen x € 1.000)

	2023 september t/m december (cumulatief)	2024	2025	2026	2027
Liquide middelen	5.239	-5.422	-5.691	-5.668	-5.671
Saldo operationele activiteiten	-8.858	3.513	3.513	3.513	3.513
Investerings	-8.750	-24.750	-8.650	-750	-750
Saldo financieringen	-1.053	-5.032	-7.340	-7.767	-8.225
Consolidatie (lenen langer dan 1 jaar)	8.000	26.000	12.500	5.000	5.000
Liquiditeitstekort	-5.422	-5.691	-5.668	-5.671	-6.132
Kasgeld (lenen korter dan 1 jaar)	5.422	5.691	5.668	5.671	6.132
Totaal	0	0	0	0	0

Op basis van de geactualiseerde liquiditeitsplanning wordt de omvang van de langlopende leningen dan als volgt.

	2023	2024	2025	2026	2027
Omvang leningen begin van het jaar	56.805	61.473	83.721	91.149	91.097
Aflossing	-3.332	-3.752	-5.072	-5.052	-5.302
Consolidatie	8.000	26.000	12.500	5.000	5.000
Omvang leningen eind van het jaar	61.473	83.721	91.149	91.097	90.795

In grafiek gezet ziet het verloop van de leningenportefeuille dan als volgt uit:

EMU-saldo

Het Economisch en Monetaire Unie saldo (EMU-saldo) is het verschil van inkomsten en uitgaven van de overheid. De uitgaven van Texel tellen mee in het Nationale EMU-saldo. Er is een verschil tussen exploitatie- en EMU-saldo. In het EMU-saldo zijn bijvoorbeeld wel investeringsuitgaven opgenomen maar afschrijvingen en toevoegingen aan reserves en voorzieningen niet. Met andere woorden het EMU-saldo is feitelijk een liquiditeitsoverzicht. Onderstaande tabel toont het effect van de gemeente Texel op het EMU-saldo van Nederland aan. Het verplicht Schatkistbankieren zorgt voor een lager EMU-Saldo van Nederland.

In 2023 en 2024 heeft de gemeente een fors financieringstekort. Dit komt door geplande grote investeringen zoals Thijsssehuis en diverse infrastructurele werken. Ook voor 2024 zijn grote investeringen gepland voor o.a. haven en herinrichting ijsbaan. Vanaf 2025/2026 is de verwachting dat het saldo weer positief wordt.

(bedragen x € 1.000)

	2023 Begroting (actueel)	2024	2025	2026	2027
Exploitatiesaldo	0	0	2.782	-137	-725
Mutaties reserves per saldo	-6.791	-2.642	-90	185	735
Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (BBV, artikel 17c)	-6.791	-2.642	2.692	48	10
+ Afschrijvingen	3.848	5.317	6.500	7.500	7.500
-/- Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	-30.886	-16.480	0	0	0
Mutatie voorzieningen	-1.499	-2.702	-5.200	-5.200	-5.200
+ Baten uit bijdragen van andere overheden (niet in exploitatie of bij investeringen meegenomen)	0	0	0	0	0
+ Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs) voor zover niet op exploitatie verantwoord	0	0	0	0	0
-/- Aankoop grond en uitgaven aan bouw- en woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet in de exploitatie staan).	-2.718	-9.028	-3.584	0	0
+ Baten bouwgrondexploitatie voor zover niet in exploitatie verantwoord	1.047	4.287	5.475	0	0
EMU saldo -/- tekort / + overschot	-36.999	-21.248	5.883	2.348	2.310

Indien het rijk de gemeente bericht dat alle decentrale overheden samen het collectieve aandeel in het EMU-tekort zoals bedoeld in artikel 3, lid 6, van de Wet Houdbare Overheidsfinanciën (HOF) hebben overschreden, informeert het college de raad of een aanpassing van de begroting nodig is.

Toerekening rente

De rente die de gemeente intern toerekent aan de eigen producten wordt omslagrente genoemd en berekend op basis van de verhouding tussen de betaalde rente en het vaste activavolume met uitzondering van projectfinancieringen, rente grondbedrijf en annuïteiten. De omslagrente voor 2024 is 0,25% en als volgt totstand gekomen:

Boekwaarde van de vaste activa	€ 86.846.000
Blijft over om toe te rekenen via omslagrente	<u>€ 293.000</u>
Omslagrente afgerond	0,25%

(bedragen x € 1.000)

Verwachte boekwaarde vaste activa gemeente Texel per 1/1/2024	103.000
Verwachte boekwaarde vaste activa Leer-Werkbedrijf De Bolder per 1/1/2024	3.272
Boekwaarde projectfinancieringen per 1/1/2024	- 19.426
Totaal boekwaarde vaste activa voor berekening omslagrente	86.846

(bedragen x € 1.000)

Externe rentelasten	1.548
Externe rentebaten	- 18
Saldo rentelasten en rentebaten	1.530
Rente grondexploitatie	-30
Rente projectfinanciering	-816
Rentebaat doorverstrekte lening	0
Rente over eigen vermogen	0
Rente over voorzieningen	0
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	684
De aan taakvelden toe gerekende rente annuïteiten vast bedrag	-391
De aan taakvelden toe te rekenen rente omslag	-293
Renteresultaat taakveld Treasury	0

PARAGRAAF

LOKALE LASTEN

Waar gaat het over?

In de paragraaf lokale lasten staat welke belastingen en leges de gemeente van de burger vraagt en wat de jaarlijkse opbrengsten zijn.

Elke gemeente kan zelfstandig belastingen en heffingen opleggen. Dat kan voor taken die zij doet in het algemeen belang, maar ook voor specifieke werkzaamheden of levering van diensten. Dit totale pakket van de lokale lasten is vastgelegd in de door de raad vastgestelde belastingverordeningen. De hoogte van de lokale heffingen wordt deels bepaald door de ambities van de gemeente. Hoe meer ambities er zijn bij het bestuur, hoe meer middelen er moeten zijn voor realisatie.

Bestaand beleid

De bestaande belastingen en leges zijn per soort vastgelegd in een belasting- of legesverordening.

Trends en ontwikkelingen

- Als basis wordt de verwachting van het Centraal Planbureau zoals opgenomen in de meicirculaire 2023 van de algemene uitkering genomen. Voor 2024 verwacht het Centraal Planbureau een inflatie van 3 %. Voorgesteld wordt om de belastingen/heffingen en tarieven met 3 % te verhogen.
- De prijzen van onroerend goed laten weer een opgaande lijn laten zien in 2023. Verwacht wordt dat de waardeinstijging zich voor 2024 vertaalt in hogere waarderingen.

Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen

De Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het Bouwen (Wkb) die naar verwachting op 1 januari 2024 in werking treden, hebben gevolgen voor de lasten en baten van de leges. De mate van financiële gevolgen voor de leges hangt mede af van onze nog te maken keuzes. Bijvoorbeeld over het wel of niet leges heffen voor een vooroverleg bij een aanvraag omgevingsvergunning. Voor de bouwactiviteiten wijzigt er veel, door minder vergunningplichten en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen, die tegelijkertijd in werking treedt. Er is een knip gemaakt tussen een bouwtechnisch deel en een ruimtelijk deel. Voor beiden kan een omgevingsvergunning nodig zijn, maar er zijn ook veel bouwwerken vergunningsvrij. De bouwtechnische toets en het toezicht voor de gevolgklasse 1 wordt na 1 januari niet meer uitgevoerd door de gemeente (dus lagere legeskosten). Op Texel vallen de meeste bouwactiviteiten in gevolgklasse 1. Deze werkzaamheden verschuiven naar een private marktpartij, de kwaliteitsborger. Er kunnen hier nog wel handhavingstaken uit volgen omdat de gemeente wel eindverantwoordelijke blijft. Dit stelt gemeenten voor de keus de tariefstelling van de ruimtelijke toets te koppelen aan de bouwsom (huidige situatie) of hiervoor een andere heffingsmaatstaf te gaan hanteren.

Nieuw is dat gemeenten leges kunnen gaan heffen voor milieubelastende activiteiten. Het wettelijk verbod daarop keert niet terug in de Omgevingswet. Het gaat niet langer om de milieu-inrichting als zodanig, maar om de activiteiten die milieubelastend zijn. Een besluit zal moeten worden genomen of over de milieubelastende activiteiten (zoals bodemsaneringen) leges geheven gaan worden (en te weten wat de andere gemeenten/het OD gaat doen).

Alleen bij de vergunningplichten is legesheffing mogelijk. Die keuzevrijheid bemoeilijkt het opstellen van een modelverordening leges. Daarom heeft de VNG een werkmodel, zodat gemeenten er alvast mee aan de slag kunnen, dit betreft echter een uitgebreid cafetariamodel waarin er nog veel keuzen zijn te maken door de gemeente. Ook de kosten van het nog vast te stellen participatiebeleid (voor aanvragers en bevoegd gezagen zoals de gemeente) zijn nog onduidelijk. Met de financiële gevolgen van de Omgevingswet is een interne werkgroep bezig.

De raad zal op basis van de uitkomsten een advies ter vaststelling worden aangeboden in december 2023.

Beleidsuitgangspunten

Het algemene uitgangspunt is dat de tarieven van de leges en heffingen kostendekkend zijn en niet meer dan trendmatig worden verhoogd, uitzonderingen hierop worden nader toegelicht.

Toeristenbelasting, Forensenbelasting

Tarief

De raad heeft in juni 2023 de nieuwe tarieven voor twee jaar (2024 én 2025) verhoogd. De Toeristenbelasting is met € 0,10 verhoogd naar € 2,40 per persoon per overnachting. De Forensenbelasting is naar evenredigheid verhoogd met 4,4 %, ook voor de jaren 2024 en 2025.

Forensenbelasting

Het aantal objecten dat belastingplichtig is inzake de forensenbelasting de laatste jaren stabiel na een opgaande lijn in de jaren daarvoor. Wij verwachten een gelijk aantal panden dat plichtig is voor de forensenbelasting voor 2024.

Boetebesluit bij toeristische verhuur

In 2021 heeft de gemeente geïnvesteerd in de toeristische sector door het aanstellen van de toezichthouder Lokale Belastingen. De logiesverstrekkers, grote en kleine verhuurders, belangenverenigingen etc worden sinds die tijd regelmatig bezocht en geïnformeerd over de bestaande en gewijzigde regelgeving. Met name voor de Toeristenbelasting en de Forensenbelastingen. De laatste jaren zijn er stappen vóóruit gezet met de aangiftebereidheid met betrekking tot deze- toeristenbelasting. Als er geen aangifte gedaan is, legt de gemeente zelf een ambtshalve aanslag op. We zien dat het aantal ambtshalve aanslagen afneemt en daarnaast dat het gemiddelde aangiftebedrag een positieve ontwikkeling doormaakt.

Bij controles op de door logiesverstrekkers gedane aangiften blijkt dat het grootste gedeelte conform de regels zijn aangifte doet. Een klein gedeelte van de logiesverstrekkers blijft zijn aangifte nog niet (geheel) correct in te vullen. Ook het geen aangifte doen of bijvoorbeeld vanuit gemak een eigen afronding hanteren of inschatting maken los van de administratie, zien wij helaas nog wel voorbij komen.

De betrokken logiesverstrekker wordt bezocht en krijgt tekst en uitleg hoe een juiste aangifte moet worden gedaan. In de praktijk blijkt helaas dat het geven van waarschuwingen bij fiscale aangiften niet altijd leidt tot een verandering in de aangiftemoraal. We constateren helaas nog te vaak dat er “recidive gedrag” is. We zullen onze werkwijze dus in een aantal gevallen hieraan moeten aanpassen. De gereedschapskist moet worden uitgebreid. Op basis van de bepalingen in onder andere de Algemene Wet op de Rijksbelastingen, welke ook van toepassing is op de heffing en invordering van gemeentelijke belastingen, kunnen we bij constatering van (bewust/herhaaldelijk) foutieve of het niet doen van aangifte, een boete opleggen. Om tot een duidelijk en uniform boetebeleid te komen is het Besluit Bestuurlijke Boeten toeristenbelasting gemeente Texel opgesteld.

Het besluit geeft houvast voor het direct kunnen beboeten van het niet doen of het foutief indienen van de aangifte toeristenbelasting. Basis is dat de boete tenminste de hoogte heeft van het verschil tussen aangifte en de vastgestelde of geschatte aangifte. Deze boete kan door recidive en/of opzet oplopen tot maximaal € 5.514,-- per overtreding.

Het doel is om alle logiesverstrekker op een gelijke manier te behandelen, conform de door onze gemeenteraad vastgestelde verordeningen.

Kwijtscheldingen

Voor mensen met de laagste inkomens kunnen gemeentelijke belastingen geheel of gedeeltelijk worden kwijtgescholden. In beginsel moet iedereen de aanslag gemeentelijke belastingen betalen. De gemeente kan in uitzonderlijke gevallen overgaan tot kwijtschelding (geheel of gedeeltelijk) van gemeentelijke belastingen. Dit is afhankelijk van het inkomen en wordt getoetst aan de voorwaarden voor kwijtschelding die in de invorderingswet staan.

De gemeente werkt op dit onderdeel samen met het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. Het waterschap toetst alle verzoeken en geeft de gemeente informatie over het wel of niet verlenen van kwijtschelding. Het voordeel van deze samenwerking is dat de belastingbetaler maar één keer een verzoek hoeft in te dienen.

Rapportage kostendekkendheid leges

Achtergrond leges en kostendekkendheid

De Gemeentewet (artikel 229b) is de basis voor de legesheffing. Het uitgangspunt is dat de tarieven van de leges zodanig vastgesteld worden dat de geraamde opbrengsten van de leges niet uitgaan boven de geraamde lasten daarvan.

Gelet op de grote verscheidenheid aan diensten waarvoor leges geheven kunnen worden is het voor de wetgever in formele zin niet mogelijk gebleken daar voorschriften voor te geven zonder te vervallen in zeer gedetailleerde regelgeving. De wetgever heeft het daarom aan de gemeente zelf over willen laten om te bepalen welke diensten tegen welk tarief in een verordening worden vastgelegd. De mogelijkheid van kruissubsidiëring (subsidiëring van onrendabele activiteiten met 'winst' uit rendabele activiteiten) is toegestaan.

De primitieve begroting van enig jaar is de basis voor de berekening van het onderzoek kostendekkendheid leges. Ook is gebruik gemaakt van de 'Handreiking kostentoe rekening leges en tarieven' (opgesteld in opdracht van het ministerie van binnenlandse zaken) en van het kostenmodel van de VNG. Er is geen wettelijk voorgeschreven lijst van toe te rekenen kosten en baten. Er zijn uitsluitend richtlijnen, waarvan een groot deel voortvloeit uit jurisprudentie.

De legesverordening en de bijbehorende tarieventabel van Texel is in 3 hoofdstukken verdeeld:

- Hoofdstuk 1. Algemene dienstverlening
- Hoofdstuk 2. Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving (o.a. omgevingsvergunning)
- Hoofdstuk 3. Dienstverlening vallend onder de Europese dienstenrichtlijn

In deze rapportage wordt een overzicht gegeven van de kostendekkendheid van de tarieventabel. Hiermee wordt duidelijk of de kostendekkendheid voldoet aan de wettelijke eisen.

Voor de kostendekkendheid van leges van gemeenten gelden een aantal wettelijke kaders, zo is er specifieke wetgeving die de maximale prijs per product aangeeft.

Daarnaast heeft de raad van Texel kaders gesteld. De raad vindt dat '*tarieven voor diensten en producten kostendekkend moeten zijn, tenzij*'. Waarbij het '*tenzij*' geldt voor besluiten van de raad om voor bepaalde diensten geen of een lager tarief te hanteren.

Voor burgers en bedrijven is het belangrijk de kostendekkendheid te bewaken zodat zij niet te veel of te weinig betalen voor geleverde diensten. In geval van rechtszaken waarbij de hoogte van tarieven in het geding is, moet de gemeente kunnen aantonen dat de tarieven binnen de wettelijke kaders van kostendekkendheid vallen.

Inzicht in de kostendekkendheid geeft ook zicht op heffingsruimte. Zolang de maximale kostendekkendheid (100%) niet bereikt is, kunnen tarieven worden verhoogd. Bij een keuze voor het verhogen van de tarieven is het niet noodzakelijk om alle tarieven te verhogen. Ook is het niet noodzakelijk om tarieven met hetzelfde percentage te verhogen. Zolang de maximale kostendekkendheid van het geheel niet overschreden wordt, kan per tarief besloten worden of en met hoeveel procent het tarief verhoogd wordt. Wettelijk voorgeschreven tarieven mogen niet verhoogd worden.

Kostendekkendheid algemeen

De kostendekkendheid van de gemeente Texel begroot 2024 is totaal 81,0 % (in 2023 was dit 79,5%).

Berekening kostendekkendheid

Hoofdstuk 1 Algemene dienstverlening

Hoofdstuk 1 Algemene dienstverlening			Taakveld	Overhead	Totale Kosten	Totale Opbrengsten	Kostendekking
paragraaf	1	Burgerlijke stand	€ 42.158	€ 31.375	€ 73.533	€ 82.592	112,32%
paragraaf	2	Reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaart	€ 71.852	€ 31.506	€ 103.358	€ 93.473	90,44%
paragraaf	3	Rijbewijzen	€ 28.961	€ 24.509	€ 53.470	€ 53.223	99,54%
paragraaf	4	Verstrekingen in het kader van de basisregistratie persoonsgegevens	€ 1.565	€ 1.809	€ 3.374	€ 2.336	69,24%
paragraaf	5	Bestuursstukken	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
paragraaf	6	Vastgoedinformatie	€ 451	€ 523	€ 974	€ 593	60,88%
paragraaf	7	Overige publiekszaken	€ 541	€ 233	€ 774	€ 512	66,15%
paragraaf	8	Gemeentearchief	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
paragraaf	9	Bijzondere wetten	€ 40.882	€ 40.810	€ 81.692	€ 46.553	56,99%
paragraaf	10	Diversen	€ 1.210	€ 1.399	€ 2.609	€ 2.430	93,14%
Kostendekking Hoofdstuk 1			€ 187.620	€ 132.164	€ 319.784	€ 281.712	88,09%

Lasten

De lasten zoals die in de begroting zijn opgenomen zijn niet altijd voor 100% toerekenbaar. Een deel van de kosten kan niet direct in verband gebracht worden met de uitgevoerde dienst. Dit zijn bijvoorbeeld de kosten van handhaving of bezwaar en beroep betreffende de vergunning.

De volgende lasten (niet limitatief) zijn in de berekening meegenomen, waarbij uitgegaan is van het toerekenbare deel:

1. Apparaatskosten (bestaat uit directe loonkosten verhoogd met percentage overheadkosten);
2. Kosten voor Bijzonder ambtenaren van de burgerlijke stand (trouwen);
3. Trouwboekjes;
4. Afdrachten aan het rijk;
5. Kosten van druk- en bindwerk;
6. Aankoopkosten van gehandicapten parkeerkaarten en medische indicatie.

Toelichting: Hoofdstuk 1:

Bij hoofdstuk 1 is weinig ruimte om de tarieven te verhogen omdat de opbrengsten voornamelijk veroorzaakt worden door paspoorten en rijbewijzen. Deze tarieven zijn momenteel gelijk aan de maximaal toegestane hoogte. De overige tarieven voor 2024 worden ten opzichte van 2023 geïndexeerd. Het percentage waarmee wordt geïndexeerd is 3,0%. De opbrengsten van alle diensten binnen hoofdstuk 1 mogen niet hoger zijn dan de uitgaven.

Binnen een hoofdstuk mag een dienst dus meer dan 100% kostendekkend zijn, mits deze gecompenseerd wordt door een lagere kostendekkendheid voor een andere dienst.

Hoofdstuk 2 Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning

Hoofdstuk 2 Omgevingswet		Taakveld	Overhead	Totale Kosten	Totale Opbrengsten	Kostendekking
paragraaf	Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning	€ 636.684	€ 564.727	€ 1.201.411	€ 1.128.846	93,96%
Kostendekking Hoofdstuk 2		€ 636.684	€ 564.727	€ 1.201.411	€ 1.128.846	93,96%

Lasten

De lasten zoals die in de begroting zijn opgenomen zijn niet altijd voor 100% toerekenbaar. Een deel van de kosten kan niet direct in verband gebracht worden met de uitgevoerde dienst. Dit zijn bijvoorbeeld de kosten van handhaving of bezwaar en beroep.

De volgende lasten(niet limitatief) zijn in de berekening meegenomen, waarbij uitgegaan is van het toerekenbare deel:

1. Apparaatskosten (bestaat uit directe loonkosten verhoogd met overheadkosten);
2. Kosten welstandscommissie;
3. Publicatie in de Staatscourant.

Toelichting: Hoofdstuk 2:

De kostendekkendheid van hoofdstuk 2 is net onder de 100% gebleven en hoewel er getoetst wordt op de gehele verordening wordt geadviseerd om onder deze grens te blijven. Het is namelijk goed mogelijk dat de jurisprudentie wijzigt m.b.t. kruissubsidiëring met als gevolg een toename van bezwaar en beroepsprocedures. De opbrengsten van alle diensten binnen hoofdstuk 2 mogen niet hoger zijn dan de uitgaven. Binnen een hoofdstuk mag een dienst dus meer dan 100% kostendekkend zijn, mits deze gecompenseerd wordt door een post met lagere kostendekkendheid.

Hoofdstuk 3 Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn

Hoofdstuk 3 Europese dienstenrichtlijn			Taakveld	Overhead	Totale Kosten	Totale Opbrengsten	Kostendekking
paragraaf	1	Horeca	€ 18.007	€ 17.572	€ 35.579	€ 32.586	91,59%
paragraaf	2	Seksbedrijven	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
paragraaf	3	Winkeltijdenwet	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
paragraaf	4	Organiseren evenement of markt	€ 133.446	€ 120.873	€ 254.319	€ 25.061	9,857%
paragraaf	5	Standplaatsen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
paragraaf	6	Huisvestingswet 2014	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
paragraaf	7	In dit hoofdstuk niet benoemd besluit	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0,00%
Kostendekking Hoofdstuk 3			€ 151.453	€ 138.445	€ 289.898	€ 57.647	19,89%

Lasten

De lasten zoals in de begroting zijn opgenomen zijn niet altijd voor 100% toerekenbaar. Een deel van de kosten kan niet direct in verband gebracht worden met de uitgevoerde dienst. Dit zijn bijvoorbeeld de kosten van handhaving of bezwaar en beroep.

De volgende lasten zijn in de berekening meegenomen, waarbij uitgegaan is van het toerekenbare deel (zie ook toelichting hoofdstuk 3).

1. Apparaatskosten (bestaat uit directe loonkosten verhoogd met overheadkosten)

Toelichting: Hoofdstuk 3:

Hoofdstuk 3 is een klein onderdeel van de legesverordening wat voor een groot deel bestaat uit evenementenvergunningen. Vanwege de maatschappelijke betekenis ervan, is dit bij veel gemeenten niet kostendekkend. Ook de raad van onze gemeente heeft daartoe een expliciet besluit genomen.

Conclusie

Recapitulatie Hoofdstuk 1, 2 en 3	Taakveld	Overhead	Totale Kosten	Totale Opbrengsten	Kostendekking
Kostendekking Hoofdstuk 1	€ 187.620	€ 132.164	€ 319.784	€ 281.712	88,09%
Kostendekking Hoofdstuk 2	€ 636.684	€ 564.727	€ 1.201.411	€ 1.128.8456	93,96%
Kostendekking Hoofdstuk 3	€ 151.453	€ 138.445	€ 289.898	€ 57.647	19,89%
Kostendekking totale tarieventabel	€ 975.757	€ 835.336	€ 1.811.093	€ 1.468.205	81,07%

De kostendekkendheid van de gemeente Texel voldoet aan de wettelijk gestelde eisen. Eventueel is er ruimte om de tarieven van hoofdstuk 1 en 3 te verhogen.

Omdat de toe te rekenen kosten mede gebaseerd zijn op jurisprudentie is een exact 100% kostendekkende legesverordening risicovol. Wanneer nieuwe jurisprudentie tot een wijziging in de aan leges toe te rekenen kosten leidt, kan de kostendekkendheid overschreden worden. Overschrijding van de kostendekkendheid kan leiden tot het onverbindend verklaren van de legesverordening en de daarbij behorende tarieventabel. Dit betekent dat er geen leges geheven kunnen worden. Door iets onder het toegestane maximum te blijven wordt dit risico opgevangen. Vanuit dit oogpunt is een dekkingspercentage tussen de 90 en 95 % aan te bevelen.

Welke belastingen en leges heft de gemeente en wat levert dat op?

Omschrijving	Werkelijke Opbrengst 2022 €	Geraamde opbrengst 2023 (na wijziging) €	Geraamde opbrengst 2024 €
a. Afvalstoffenheffing	2.103.554	2.204.245	2.313.895
b. Reinigingsrechten voor bedrijven	59.291	62.500	62.500
c. Forensenbelasting	1.385.802	1.279.530	1.335.829
d. Havengelden	154.582	159.051	163.822
e. Leges (incl. bouwvergunningen c.s.)	1.159.786	1.425.443	1.468.206
f. Lijkbezorgingrechten (incl. huuropbrengsten graven)	51.242	67.392	69.414
g. Marktgeldden	12.049	20.237	20.845
h. OZB woningen	1.152.273	1.099.080	1.132.052
i. OZB niet-woningen	761.004	853.194	878.790
j. Parkeerbelastingen (excl. boetes, incl. vergunningen)	4.567.847	4.469.500	4.469.500
k. Precariobelasting	142.980	150.110	154.613
l. Reclamebelasting	98.268	103.000	106.090
m. Rioolheffing	3.615.466	3.501.318	3.621.020
n. Toeristenbelasting / Watertoeristenbelasting	8.486.268	8.356.326	8.750.000

- ad a** De gemeente heft afvalstoffenheffing van huishoudens die gebruikmaken van de diensten van de gemeentelijke ophaaldienst. De afvalstoffenheffing stijgt voor een éénpersoonshuishouden van € 211,49 naar € 224,12 en voor een meerpersoonshuishouden van € 340,78 naar € 361,12.

De oorzaken van deze stijging zijn o.a. hogere kosten chemisch afval, doorbelastingen en glas. De kosten voor fijn huishoudelijk afval en GFT zijn gedaald. Voor plastic, blik en drinkpakken (PBD) zijn de kosten gedaald en de opbrengsten hoger.

- ad b** Inzameling van bedrijfsafval vindt plaats voor de gemeentelijke onderdelen haven, strand en gemeentehuis. Onder bedrijfsafval vallen ook de werkzaamheden m.b.t. de beerputten en vetvangers.

Omschrijving	Directe kosten	Loonkosten	Overhead	Baten	Kostendekking
Toelichting kostendekkendheid huishoudens	1.779.267	366.403	168.224	-2.313.895	100%
Toelichting kostendekkendheid bedrijven	36.951	21.968	3.581	-62.500	100%

- ad c** Forensenbelasting is een belasting die de gemeente heft, als personen meer dan 90 dagen per jaar een gemeubileerde woning voor zich of voor hun gezin houden. Het geldt alleen voor personen die niet woonachtig zijn in de gemeente Texel. Het tarief voor deze belasting is in 2023 voor de jaren 2024 en 2025 vastgesteld en is naar rato verhoogd met 4,4%. Basis van de verhoging was de aanpassing van het tarief Toeristenbelasting van € 2,30 naar € 2,40.

- ad d** Onder de naam 'havengeld' wordt een recht geheven voor vaartuigen die gebruik maken van de gemeentelijke haven. De havengeldtarieven worden trendmatig verhoogd met 3,0%.

- ad e** Leges worden in rekening gebracht voor een dienst die de gemeente levert. Voorbeelden van zo'n dienst zijn: het behandelen van een aanvraag voor een omgevingsvergunning en het verstrekken van een uittreksel uit het bevolkingsregister. De geraamde opbrengst 2023 wordt trendmatig verhoogd met 3,0% in vergelijking met de begrote cijfers in 2023. Deze verhoging geldt niet voor de tarieven voor rijbewijzen en reisdocumenten aangezien deze tarieven worden vastgesteld door het Rijk.

Leges	Taakveld	Overhead	Totale Kosten	Totale opbrengsten	Kostendekking
Kostendekkendheid totale tarieventabel	975.757	835.336	1.811.093	- 1.468.205	81,07%

- ad f** De gemeente kent een verordening 'lijkbezorging rechten'. Hierin staan de tarieven die gelden voor het gebruik van de gemeentelijke begraafplaats en voor verlenen van diensten in verband met de begraafplaats. In de opbrengsten zijn ook de huuropbrengsten van graven meegenomen. Ook deze tarieven worden trendmatig verhoogd met 3,0%.

- ad g** De gemeente heft marktgelden voor het innemen van een standplaats met marktwaren. Deze tarieven worden trendmatig verhoogd met 3,0%.

- ad h/i** Eigenaren betalen een OZB eigenarenbelasting. Gebruikers van niet woningen betalen ook gebruikersbelasting.
- De eigenaar: Iedereen die op 1 januari eigenaar is van een onroerende zaak ontvangt een aanslag OZB eigenarenbelasting. Indien men het eigendom in de loop van het belastingjaar verkoopt heeft dat geen invloed op de hoogte van de aanslag. Meestal verrekent de notaris de eigenarenbelasting met de nieuwe eigenaar.
 - De gebruiker: Iedereen die op 1 januari een onroerende zaak (niet woning) in gebruik heeft, ontvangt de aanslag OZB gebruikersbelasting. Verhuizing in de loop van het belastingjaar heeft geen invloed op de hoogte van de aanslag. Hier staat tegenover dat de gebruiker, bij bijvoorbeeld verhuizing in de loop van het jaar, geen aanslag OZB gebruikers voor de nieuwe onroerende zaak ontvangt.
 - Wet Waardering Onroerende Zaken (WOZ). De gemeenten moeten jaarlijks een nieuwe waarde voor het onroerend goed vaststellen. Over deze waarde wordt de aanslag Onroerende

Zaakbelastingen berekend. Deze waarde wordt overigens ook gebruikt door de Belastingdienst en het waterschap.

- Het tarief van de OZB wordt zodanig vastgesteld, dat de netto-opbrengst 3,0% trendmatig stijgt ten opzichte van begrote opbrengst van 2023. Het tarief van de OZB kan pas worden vastgesteld als bekend is wat de waardeontwikkeling van het onroerend goed op Texel is.

ad j De gemeente heft parkeerbelasting van degene die een voertuig parkeert op een door de gemeente ingerichte parkeervoorziening. Als niet wordt betaald op een parkeerplaats waar parkeerbelasting moet worden betaald, dan legt de gemeente een parkeerboete op, de zogeheten *naheffingsaanslag*.

Voor 2024 wordt voorgesteld de tarieven van de parkeerbelasting onveranderd te laten. De kosten voor de naheffingsaanslag worden gelijkgesteld aan het landelijk maximum van € 76,70.

De voor 2024 geraamde kosten voor het opleggen van naheffingsaanslag (art. 2 Besluit gemeentelijke parkeerbelastingen):

a.	Vaste Informatieverwerkingskosten	€	154.765
b.	Variabele informatieverwerkingskosten	€	81.600
c.	Kosten van afschrijving	€	22.610
d.	Kosten van interest	€	0
e.	Personeelskosten	€	143.446
f.	Overheadkosten	€	204.924
Totale kosten naheffingsaanslag		€	607.345

Het voor 2024 geraamd aantal op te leggen naheffingsaanslagen is 750.

De kosten gedeeld door het aantal te verwachten naheffingsaanslagen geeft een bedrag van € 810. Het maximaal te hanteren Rijkstarief tarief voor 2024 is € 76,70.

ad k De gemeente heft precariobelasting als derden gebruik maken van de openbare ruimte voor commerciële doeleinden. Deze tarieven worden trendmatig verhoogd met 3,0%.

ad l Sinds 2018 heft de gemeente reclamebelasting. De opbrengst van deze belasting wordt - na aftrek van de door de gemeente betaalde kosten ten behoeve van inning- doorbetaald aan de Stichting Winkelhart Den Burg. Uit deze opbrengst worden activiteiten en investeringen bekostigd ten behoeve van Texelse bedrijven. Deze tarieven worden trendmatig verhoogd met 3,0%.

ad m Rioolheffing wordt geheven voor het gebruik van de riolering. In december 2022 is het Programma Stedelijk Water en Riolering 2023-2027 door de raad vastgesteld. Het nieuwe tarief voor de rioolheffing 2024 wordt € 293,20.

Rioolheffing	Directe kosten	Loonkosten	Overhead	Baten	Kostendekking
Toelichting kostendekkendheid	2.806.554	503.228	311.238	-3.621.020	100%

ad n Het tarief voor de Toeristenbelasting is in 2023 weer voor 2 jaar vastgesteld. Het tarief per overnachting is € 2,40 per persoon voor de jaren 2024 en 2025.

Paragraaf overhead

In het gewijzigde Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) wordt verplicht voorgeschreven dat de baten en lasten van de overhead niet meer via de verdeelsleutel toegerekend mogen worden aan de afzonderlijke beleidsprogramma's. De overhead moet in een apart programma gepresenteerd worden. Deze wijziging is in 2017 ingevoerd om de (landelijke) transparantie te bevorderen.

In de programma's worden vanaf 2017 alleen de kosten opgenomen die betrekking hebben op het primaire proces. Door het apart presenteren van de overhead vervalt de noodzaak van een kostentoerekening aan alle gemeentelijke taken en activiteiten. Ook de aan overhead toe te rekenen rente wordt meegenomen in het programma overhead. Hiermee winnen begroting en verantwoording aan transparantie en kan beter worden gestuurd op de bedrijfsvoering, aldus de commissie BBV. Bovendien kan door het hanteren van een landelijk voorgeschreven systematiek een betere vergelijking worden gemaakt met andere gemeenten.

Het centraal moeten begroten en verantwoorden van alle overhead pakt nadelig uit als normaliter een deel van de overheadkosten ten laste van grote projecten of investeringen gebracht worden. Daarom is het toegestaan deze betreffende overheadkosten op indirecte wijze ("extra comptabel") toch aan die investeringen en projecten toe te rekenen.

Het centraal begroten van de kosten van overhead betekent ook dat het niet langer mogelijk is om uit de programma's of taakvelden de tarieven voor heffingen en leges te bepalen. Tot nu toe werden overheadkosten met verdeelsleutels via de kostenverdeelstaat aan de programma's toegerekend. Daardoor zaten alle aan heffingen en leges toe te rekenen kosten in het programma.

Nu wordt apart bepaald welk deel van de overheadkosten aan heffingen en leges toegerekend kan worden. Om inzicht te verschaffen in de resultaten van deze berekeningen, moeten deze voortaan met toelichting worden opgenomen in paragraaf G: Lokale lasten.

In het BBV wordt overhead gedefinieerd als 'alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van het primaire proces'. In de 'Notitie overhead' van de commissie BBV wordt dieper ingegaan op de onderscheiden componenten van overhead. Voor wat betreft het personeel behoren tot de overhead de kosten voor:

- de leidinggevenden in het primaire proces;
- de medewerkers van financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie;
- de medewerkers van P&O / hrm;
- de medewerkers van inkoop;
- medewerkers communicatie, met uitzondering van klantcommunicatie;
- de medewerkers van juridische zaken;
- de medewerkers van bestuurszaken en bestuursondersteuning;
- de medewerkers van informatievoorziening en automatisering;
- de medewerkers van facilitaire zaken en huisvesting;
- de medewerkers bezig met postbehandeling en archivering;
- de managementondersteuning in het primaire proces.

Naast de personele kosten van bovenstaande medewerkers behoren ook tot de overhead:

- de kosten voor de huisvesting en voor de uitvoering van de algemene taken van de eigen gemeentelijke organisatie;
- de personele kosten van medewerkers die niet eerder genoemd zijn, maar die werkzaamheden verrichten die niet zijn toe te rekenen aan een of meerdere taakvelden;
- de verzekeringskosten en opleidingskosten voor personeel;
- de bijdrage aan een verbonden partij, voor zover deze verbonden partij werkzaam is voor het taakveld overhead.

Overhead:

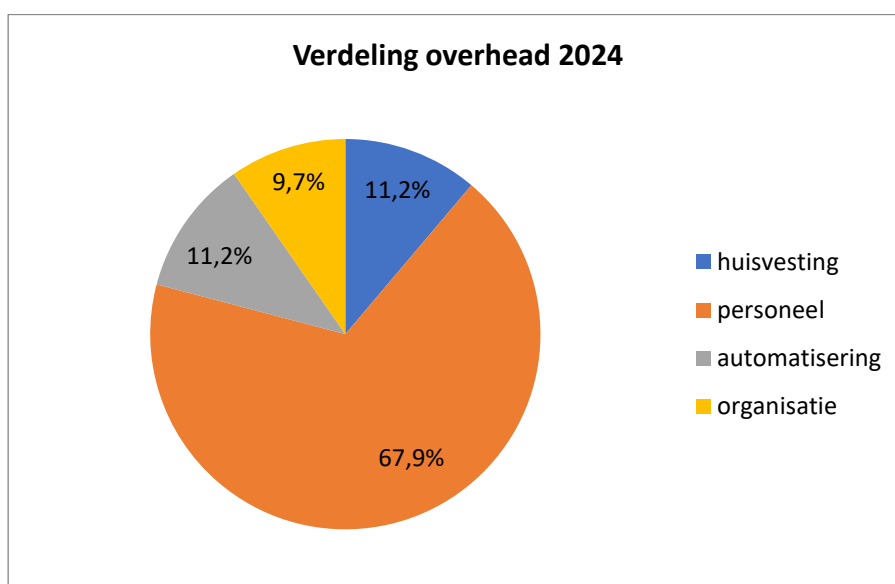
Voor de berekening van de tarieven voor de leges, afvalstoffenheffing en rioolheffing wordt er rekening gehouden met de toerekening van overheadkosten. De overhead wordt toegerekend op basis van de personele omvang, welke zich bezighoudt met het verstrekken van het desbetreffende product.

Overzicht totale overhead

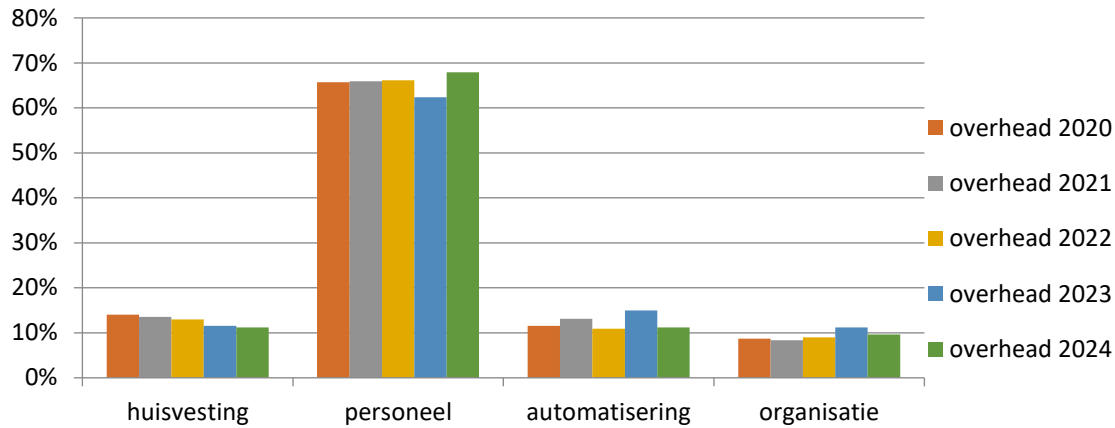
(bedragen in duizenden euro's)

	Bedrag	% totale overhead	% lasten begroting 2024
Verdeling overhead 2024			
• Personeel	7.096	67,9	10,0
• Automatisering	1.173	11,2	1,7
• Organisatie	1.010	9,7	1,4
• Huisvestingskosten	1.168	11,2	1,6
Totaal	10.447	100	14,7

Het percentage overhead ten opzichte van de totale lasten in de begroting (excl. De Bolder) bedraagt 14,7. Dit percentage was in 2023 15,4 2022 15,1, 2021 15,0 en 2020 15,1. Hieruit blijkt dat het percentage overhead, ten opzichte van de totale lasten, de afgelopen 3 begrotingsjaren redelijk stabiel blijft.

Vergelijking verdeling overhead 2020-2024

Vergelijking overhead

De kosten overhead worden bepaald op basis van de notitie BBV overhead 2016. Hoewel er een notitie is geschreven met uitgangspunten worden bij vrijwel alle gemeenten deze regels anders geïnterpreteerd en is het percentage overhead daarom niet vergelijkbaar. Het percentage is bovendien ook niet alleen afhankelijk van welke kosten er aan overhead worden toegerekend, maar ook van de totale lasten van een gemeente omdat de overhead als een percentage hiervan wordt uitgedrukt. Omdat toch het verlangen bestaat om ons percentage met een vergelijkbare gemeente qua aantal inwoners en toeristische gemeente te kunnen vergelijken hebben we de percentages van gemeente Schouwen-Duiveland opnemen in het programma overhead. Hiervoor zullen we een tabel opnemen met onze percentages van de afgelopen begrotingsjaren naast de percentages van de reeds bekende jaren van Schouwen-Duiveland. Op basis hiervan is dan ook het verloop van de percentages overhead te zien.

Jaar	Gemeente Texel	Gemeente Schouwen-Duiveland
2021	15,0	10,3
2022	15,1	9,7
2023	15,4	10,2
2024	14,7	11,9

Hoofdstuk 8 - Overheveling projectbudgetten

Er is een aantal projecten waarvan de uitvoering langer duurt dan één jaar. De financiële verantwoording van deze projecten vindt binnen de jaarlijkse exploitatie plaats en is daarom boekjaar gebonden. Om te voorkomen dat het restantbudget van (deze niet afgeronde) projecten aan het eind van het jaar ten gunste van het rekeningresultaat komt, wordt voorgesteld om **het saldo van deze budgetten aan het einde van het jaar over te hevelen naar het volgende jaar**. In het onderstaande overzicht wordt naast het overhevelingsverzoek ook aangegeven op welke termijn verwacht wordt dat het project gerealiseerd is.

Project	Pr	Raads besluit	Kpl.	Project Budget Stand 01-2023	Uitgaven in 2023 (t/m augustus '23)	Toelichting
A&O tijdelijk uitbreiden	1	09-11-2022	550060	200.000	106.617	Een aantal opdrachten is doorgeschoven naar 2024.
Vervanging financieel pakket	1	09-11-2022	512005	412.000	138.846	Het vervangen en implementeren van Key2Financiën wordt in 2024 afgerond.
Wet Open Overheid	1		600278	143.510	0	Gelabeld geld voor gefaseerde inwerkingtreding van de nieuwe wet open overheid, door niet gereed komen van het landelijke systeem plooi, is dit vertraagd.
Opleidingsbudget raad	1	2022	600600	7.500	0	In het verkiezingsjaar wordt extra budget voor opleidingen raad € 7.500 beschikbaar gesteld. Nog niet alle trainingen hebben plaatsgevonden in verband met volle agenda's en focus vertrek en benoeming nieuwe burgemeester.
Invoering Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer	1	Pgb 2023 - voorstel 107	600289	15.000	6.564	Invoeringsdatum is verschoven naar 1 juli 2024. De werkzaamheden schuiven daarom deels door naar 2024.
Texels Aanpak Burgerparticipatie implementatie	2	22-02-2022	600283	25.000	0	Wordt nog implementatie plan gemaakt en gaat ook door in 2024
Texelse aanpak burgerparticipatie kosten kwartiermaker	2	22022022	600283	112.000	57.000	Uitvoering loopt door tot 1-9-2024
Burgerberaad, kosten kwartiermaker	2	09112022	600283	60.000	42.500	Kwartiermaker is 1-6 begonnen en loopt door t/m 1-6-2025
Burgerberaad uitvoeringskosten	2	09112022	600283	150.000	0	Uitvoering loopt door in 2024 en 2025
Bestemmingsplannen	3		681016	9.683	387	Kleine overheveling nodig voor afwikkeling bestemmingsplannen.
Omgevingswet	3	2021	682267	126.970	0	Nog 30K in '23 nodig. Overheveling van circa 60K gewenst voor opstart werken onder de Omgevingswet.
Adaptatie beleid	3/7		655013	195.759	11.814	Bestemd voor uitvoeringskosten kustvisie, opstellen en uitvoeren beleid klimaatadaptatie

Project	Pr	Raads besluit	Kpl.	Project Budget Stand 01-2023	Uitgaven in 2023 (t/m augustus '23)	Toelichting
Extra handhavingsverzoeken uitvoeren	3	Begroting 2023	682240	178.000	114.000	Bestemd voor inhuur externe jurist ten behoeve van inhalen achterstanden en nieuwe/lopend zaken af te handelen.
Uitvoeringsagenda Toeristisch Toekomstplan Texel	3	Begroting 2023	656304	426.279	43.486	De uitvoeringsagenda van het TTP loopt nog door in 2024.
Innovatieprojecten	4		631002	120.000	0	Er vinden nog diverse betalingen in 2024 plaats
Havenkosten	4		631005	83.948	2.502	Vacature waardoor er minder onderzoekskosten waren
Vacature projectleider haven	4		631005	85.000	46.436	Vacaturegelden worden verder ook in 2024 uitgegeven
Uitvoering retailvisie	4		631009	50.000	0	Vanwege andere prioritering getemporeerd. In planning 2024 meenemen
Ondersteuning garnalen visserij	4		631010	50.000	0	Werkzaamheden voor nieuwe werkgelegenheid visserij breed is in volle gang en vloeit door naar 2024
Herinrichten voormalige ijsbaan Den Burg	6	13-07-2022	681017	50.573	14.133	Ontwerpproces is gestart maar nog niet afgerond
Kerkenvisie	6	26-05-2020	654129 - 434485	25.000	3.535	Restant projectgeld (van het rijk) nodig voor uitvoering van de kerkenvisie (laten maken van energiescans van de kerkgebouwen)
Thijssehuis	6	15-12-2021	653200	295.708	0	Bouwrijpmaken en overige kosten realisatie Thijssehuis
Beleid- en beheerplan spelen	6	Begroting 2023	658053	50.000	2.708	Uitvoering loopt door in 2024.
Energiebesparingsakkoord	7		672305	39.760	0	Project loopt in 2024 en 2025 door, dus deze subsidie van de provincie wordt nog verder besteedt
Warmtevisie	7		672306	74.905	21.188	Bestemd voor uitvoeren Transitievisie Warmte, die loopt tot 2026
Aanpak energiearmoede	7		672307	409.928	28.000	Budget o.a. uit SPUK gelden. Aanpak energiearmoede d.m.v. energiebesparende maatregelen loopt door in 2024.
Duurzaam Texel	7		672390	456.558	0	Voor uitvoering klimaat- en energiebeleid, gericht op het behalen van de doelstellingen van de Klimaatwet heeft de gemeente een subsidie van het rijk ontvangen. Deze middelen zijn nog niet ingezet.
Duurzaam Texel	7		672390	250.000	20.000	
Investeren in duurzame woningen	7		672391	500.000	0	Bestemd voor subsidieregeling verduurzamen woningen die momenteel wordt opgezet
Investeren in duurzame woningen	7		672391	323.919 -323.919	0	Nog uit te geven en te ontvangen subsidie Nationaal Isolatie Programma
Energieneutrale woningen	7		672309	40.000	0	Bestemd voor bijdragen over meerdere jaren aan regionale inzet klimaatadaptatie
Regie en implementatie recycleplan	7	Begroting 2023	672320	92.250		Uitvoering loopt door in 2024.
Handhaving	8	Begroting 2023	682240	50.000	38.506	Project Drone gereed begin 2024

Project	Pr	Raads besluit	Kpl.	Project Budget Stand 01-2023	Uitgaven in 2023 (t/m augustus '23)	Toelichting
Volkshuisvesting	8	Begroting 2023	682200	527.000	160.500	Betreft Inhuur personeel lopende projecten, waaronder extra fte gebiedsontwikkeling en beleid wonen en de middelen voor de woonvisie.
Uren Wonen en Bouwen	8	Begroting 2023	683099	70.000	0	Inhuur personeel lopende projecten. Er is voor het jaar 2023 voor € 60.000 aan verplichtingen aangegaan.
Aankoop urgente strategische gronden	8	19-07-2023	410025	500.000	0	Geld voor urgente aankoop strategische overige gronden en agrarische gronden zonder vooraf toestemming aan de raad te vragen.
Aankoop urgente strategische agrarische gronden	8	19-07-2023	410030	200.000	0	Geld voor urgente aankoop strategische overige gronden en agrarische gronden zonder vooraf toestemming aan de raad te vragen.
Digitaal parkeersysteem	8	Begroting 2023	621150	75.000	25.842	Werk is in opdracht, uitvoering verloopt traag.
Wegen straten pleinen	8	2021	620000	47.200	4.214	Vanwege bredere stedenbouwkundige ontwikkeling is dit onderzoeksbudget nog niet benut. Verwacht wordt dat in 2024/2025 dit uitgevoerd wordt.
Contractbegeleiding vervangen armaturen	8	2023	621030	40.000	0	Uitvoering loopt door in 2024.
Projectleider aanpassing infrastructuur teso terrein	8	Begroting 2023	620002	85.000	0	Werving projectleider is nog niet gelukt, inhuur op tijdelijke basis is nog niet nodig vanwege vertraging van het project aan de kant van Rijkswaterstaat.
Totaal				€ 4.872.109	€ 525.050	

Hoofdstuk 9 - Subsidies

Voor instellingen met een Beleidsgestuurde Contract Financiering (BCF) heeft de gemeenteraad besloten de subsidies te indexeren op basis van het percentage prijsontwikkeling uit de meicirculaire algemene uitkering. De indexering voor 2024 is vastgesteld op 3,0%. De indexering geldt voor KopGroep Bibliotheken, Young 4 Ever, Artex - Kunstenschool Texel, Texels Museum, Texels Welzijn, Sportstichting Texel en De Lieuw. Deze verhoging kost structureel € 61.299 en is meegenomen in deze begroting. De overige subsidies zijn ook verhoogd met 3,0% voor het jaar 2024. De lasten hiervan zijn € 17.200.

Het college stelt de raad voor om voor 2024 de volgende subsidieplafonds vast te stellen conform artikel 5.1 van de [Algemene Subsidieverordening Texel 2020](#). Subsidiebedragen uit deze 'budgetten' stelt het college vast volgens de regels die zij in overeenkomstige [uitvoeringsregelingen](#) heeft vastgelegd:

Programma 2	Zorg voor elkaar, veiligheid op orde
€ 16.180	Jaarlijkse subsidies mens & maatschappij
€ 14.061	Eenmalige subsidies mens & maatschappij
€ 30.241	Subtotaal subsidieplafonds Programma 2
Programma 6	Samen beleven en bewegen
€ 44.601	Jaarlijkse subsidies kunst & cultuur
€ 37.183	Eenmalige subsidies kunst & cultuur
€ 100.853	Jaarlijkse subsidies sport
€ 37.132	Eenmalige subsidies sport
€ 22.522	Gemeentelijke monumenten
€ 242.291	Subtotaal subsidieplafonds Programma 6

Voor inzicht in de koppeling van de subsidies aan de maatschappelijke beleidsdoelen, neemt u een kijkje in de '[subsidiebeleidskaat](#)'. Deze webtool wordt jaarlijks aangevuld met de nieuwe gegevens nadat de programmabegroting is vastgesteld.

Daar waar het een structurele subsidie op naam betreft heeft het college besloten deze als aparte post in de begroting op te nemen. Het college stelt de raad voor onderstaande bedragen voor het jaar 2024 hiervoor beschikbaar te stellen. Dit zijn **maximale** bedragen. De hoogte van de daadwerkelijke subsidie wordt gebaseerd op de gegevens bij de aanvraag en kan lager zijn, niet hoger.

Programma 2	Zorg voor elkaar, veiligheid op orde
€ 27.430	Dorpshuis 't Skiltje
€ 25.044	Stichting tot Exploitatie van Dorpshuis De Hof
€ 15.579	Stichting tot Exploitatie van het Eierlandsche Huis
€ 9.986	Dorpshuis "De Waldhoorn"
€ 12.244	Dorpshuis de Bijenkorf
€ 13.430	Stichting Dorpshuis "De Wielewaal"
€ 15.232	Stichting Voedselbank Texel
€ 506.539	Stichting Texels Welzijn
€ 55.632	Kinderopvang Texel
€ 180.506	Stichting Young 4 Ever
€ 3.209	Stichting Slachtofferhulp Nederland
€ 3.338	GGD (lokaal maatwerk)
€ 44.840	Stichting MEE Wering
€ 913.009	Subtotaal subsidies op naam Programma 2
Programma 3	Mooi en gastvrij Texel
€ 192.767	ANLV de Lieww
€ 7.957	Staatsbosbeheer
€ 200.724	Subtotaal subsidies op naam Programma 3
Programma 6	Samen beleven en bewegen
€ 21.663	Stichting Cultuurhistorisch Museum Texel
€ 5.416	Stichting Luchtvaartmuseum Texel
€ 7.641	Stichting Broadway Texel
€ 19.363	Stichting Lokale Omroep Texel
€ 3.894	Stichting Klifhanger
€ 53.321	Stichting Artex-Kunstenschool Texel (cultuurcoach)
€ 318.009	Stichting KopGroep Bibliotheken
€ 12.360	Stichting KopGroep Bibliotheken (boekstartcoach)
€ 13.720	Stichting KopGroep Bibliotheken (informatiepunt digitale overheid)
€ 386.836	Stichting Artex-Kunstenschool Texel
€ 10.500	Stichting Artex-Kunstenschool Texel (project CMK)
€ 415.484	Stichting Texels Museum
€ 90.000	Stichting Texels Museum (opfrissen, ontzamelen erfgoedcollectie)*
€ 53.321	Sportstichting Texel (buurtsportcoaches)
€ 195.642	Sportstichting Texel
€ 1.909.461	Subtotaal subsidies op naam Programma 6
€ 2.993.435	Totaal subsidies

* incidentele subsidie (2024 en 2025)

Wanneer voorstellen uit deze programmabegroting - waar het subsidies betreffen - worden aangenomen, dan heeft dat gevolgen op de subsidiebudgetten genoemd in dit hoofdstuk. Hieronder een geconsolideerde opsomming van de betreffende subsidiebudgetten. Deze vervangen in dat geval de hierboven opgenomen bedragen.

Programma 2	Zorg voor elkaar, veiligheid op orde
€ 27.180	Jaarlijkse subsidies mens & maatschappij (2024-204)
€ 330.506	Stichting Young 4 Ever (2024-201)
€ 641.539	Stichting Texels Welzijn (2024-203)** - waarvan € 25.000 incidenteel

Programma 6	Samen beleven en bewegen
€ 15.000	Stichting Texel CultuurEiland (2024-601)***
€ 421.836	Stichting Artex-Kunstenschool Texel (2024-602)
€ 10.000	Stichting Ronde om Texel (2024-604)

€ 356.000	Subtotaal subsidievoorstellen uit deze programmabegroting
-----------	---

€ 3.349.435	Totaal subsidies
--------------------	-------------------------

** waarvan € 25.000 incidenteel voor 2024

*** per jaar incidenteel voor 2024 en 2025

Hoofdstuk 10 - Overzicht algemene dekkingsmiddelen

In gevolge artikel 8 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) wordt in de programmabegroting een overzicht van de algemene dekkingsmiddelen opgenomen.

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Begroting 2024
Onroerende zaak belasting	2.011
Toeristenbelasting / Watertoeristenbelasting	8.750
Forensenbelasting	1.336
Precario rechten	155
1) Totaal lokale heffingen	12.251
Algemene uitkering	34.957
2) Totaal algemene uitkering	34.957
Dividend	62
3) Totaal dividenden	62
Onvoorzien	10
4) Totaal onvoorzien	10
Saldo financiering	-813
5) Totaal voordeel financieringsfunctie	-813
Totaal algemene dekkingsmiddelen	46.468

Hoofdstuk 11 - Begrippenlijst Programmabegroting

BDU: Brede Doeluitkering

Een Brede Doeluitkering is een financiële bijdrage van het rijk aan provincies en stadsregio's voor de uitvoering van verkeer- en vervoerbeleid op regionaal niveau. De gemeente kan de provincie een bijdrage vragen voor projecten die het verkeer en vervoer kwalitatief verbeteren.

Bestaand beleid:

Beleid is het stellen van doelen, middelen en een tijdpad *in onderlinge samenhang*. Liefst zijn plaats en tijd omschreven. Onder beleid wordt dus verstaan het aangeven van de richting en de middelen waarmee de gestelde organisatie- of maatschappelijke doelen worden gerealiseerd.

Bestemmingsreserve:

Een reserve is een vermogensbestanddeel dat onderdeel is van het eigen vermogen. Een reserve kan (bedrijfs)economisch vrij worden besteed.

Een [bestemmingsreserve](#) is een reserve waaraan door de raad een bepaalde bestemming is gegeven. Zie artikel 43 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) voor de nadere beschrijving.

Binnen de bestaande formatie:

De formatie is de toegestane omvang van het personeel uitgedrukt in fulltime eenheden (fte).

Als werkzaamheden “binnen de bestaande formatie” kunnen worden uitgevoerd, zijn er geen extra middelen nodig. De taak kan worden uitgevoerd binnen de aanwezige personeelsbezetting.

Doelenboom:

De doelenboom is een instrument, waarbij per programma een maatschappelijk doel (wat willen we bereiken), beleidsdoelen en operationele doelen (wat gaan we daarvoor doen) worden geformuleerd. De doelenboom beschrijft een toekomstige situatie en maakt het mogelijk de voorgenomen doelen te volgen tot en met de realisatie.

Economisch nut:

Economische nut heeft als kenmerk een zekere mate van verhandelbaarheid en draagt bij aan de mogelijkheid om (financiële) middelen te verwerven.

GREX:

De afkorting GREX staat voor grondexploitatie. Een grondexploitatie is een financiële vertaling van een ruimtelijk plan, waarbij kosten en opbrengsten gefaseerd zijn in de tijd. Een grondexploitatie geeft inzicht in de kosten van bouwrijp maken en woonrijp maken enerzijds en de te verwachten grondopbrengsten anderzijds.

Voor nadere informatie: zie [commissie BBV](#)

Incidentele- en structurele lasten/baten:

Incidentele lasten/baten zijn éénmalige uitgaven/inkomsten die maximaal twee jaar terugkomen.

Structurele lasten/baten zijn uitgaven/inkomsten die drie jaar of langer terugkomen.

Inflatie:

Inflatie is een stijging van het algemeen prijspeil. Bij inflatie daalt de waarde van het geld; voor hetzelfde bedrag kan minder gekocht worden.

Kapitaalgoederen:

Kapitaalgoederen zijn gemeentelijke investeringen in de vorm van wegen, groen en recreatieve voorzieningen, speelvelden, riolering, gebouwen, openbare verlichting, en civiele kunstwerken. Onderhoud van deze kapitaalgoederen is van belang voor het zo optimaal mogelijk functioneren van de gemeente, onder andere op het gebied van vervoer, leefbaarheid en recreatie. Daarnaast is onderhoud nodig om kapitaalvernietiging te voorkomen.

Kasgeldlimiet:

De kasgeldlimiet geeft aan hoeveel de gemeente kort (korter dan 1 jaar) mag financieren als percentage van de begroting. De toegestane [kasgeldlimiet](#) is 8,5% van het begrotingstotaal.

Liquiditeitsplanning:

Het doel van de liquiditeitsbegroting is om per maand, kwartaal of jaar inzicht te krijgen of er voldoende financiële middelen zijn om aan alle betalingsverplichtingen te kunnen voldoen.

Een liquiditeitsplanning geldt als een controlemiddel. Het is een schatting van de inkomende en uitgaande geldstromen.

Maatschappelijk nut:

Maatschappelijk nut is datgene dat voor het welzijn van de inwoners nuttig, gewenst of nodig is. Investerings- en voorzieningen met een maatschappelijk nut zijn niet verhandelbaar en genereren geen inkomsten.

Mei- en septembercirculaire algemene uitkering:

In de [mei- en septembercirculaire](#) wordt de gemeente geïnformeerd over de omvang en de verdeling van de algemene uitkering, de integratie-uitkeringen, inclusief die voor het sociaal domein, en de decentralisatie-uitkeringen uit het gemeentefonds. De informatie betreft zowel de financiële kant als de beleidsmatige kant. De informatie gaat over het begrotingsjaar en de komende vier jaren. Daarnaast wordt het voorgaande jaar definitief afgerekend.

Paragrafen: wat staat daar voor informatie in?

In de begroting worden in afzonderlijke [paragrafen](#) de beleidslijnen vastgelegd met betrekking tot relevante beheersmatige aspecten en de lokale heffingen. De paragrafen zijn programma-overschrijdend. Zie voor nadere informatie artikel 9 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

Rationeel beheer

Rationeel beheer is het planmatig beheer van kapitaalgoederen, waarbij met hulp van software het meerjarig onderhoud wordt gepland. Hierdoor ontstaat inzicht in de meerjarige structurele kosten van deze kapitaalgoederen en kunnen maatregelen genomen worden om pieken in deze onderhoudskosten op te vangen.

Schatkistbankieren

[Schatkistbankieren](#) verplicht gemeenten hun liquide middelen - met uitzondering van een werkkapitaal - aan te houden bij de schatkist.

Treasury

[Treasury](#) staat voor het beheren van de geldstromen en het beperken van de financiële risico's.

Verbonden partij

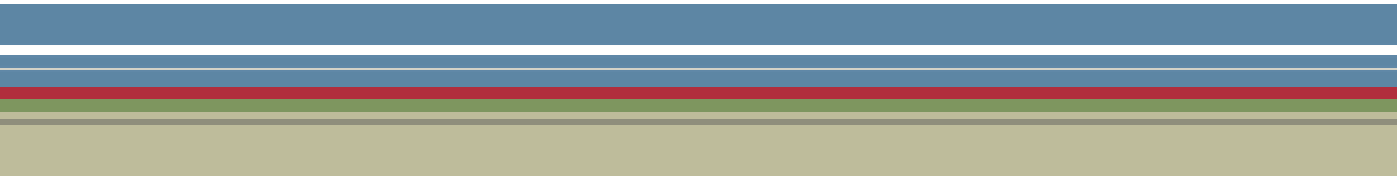
Verbonden partijen zijn rechtspersonen waarin de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft.

Overhead

De Commissie BBV heeft de volgende definitie voor de [overhead](#): alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces (Notitie overhead juli 2016); de overhead is het deel van een budget dat een organisatie aan de eigen organisatie besteedt. Het zijn die kosten die niet direct aan een bepaalde productactiviteit zijn toe te rekenen.

Opslagkosten

Opslagkosten zijn kosten die direct betrekking hebben op een taakveld. De kosten vallen niet onder de term overhead. Voorbeelden zijn: directe loonkosten op een taak, toegerekende uren van auto's en machines op een taakveld, kapitaallasten, huisvestingskosten die direct op een taakveld drukken etc.

Hoofdstuk 12 - Schema behandeling Programmabegroting 2024

6 oktober 2023	Programmabegroting 2024 verzenden naar raadsfracties
19 oktober 2023	Vergadering Auditcommissie
1 november 2023	Bespreking programmabegroting 2024 in raadscommissie
9 november 2023	Vaststelling programmabegroting 2024

Overzicht baten en lasten per taakveld

Gemeente Texel

Taakveld	L/B	Bedrag 2024
Taakveld 0.1 Bestuur	Lasten	1.783.836
	Baten	28.000
	Saldo	-1.755.836
Taakveld 0.2 Burgerzaken	Lasten	868.641
	Baten	229.288
	Saldo	-639.353
Taakveld 0.4 Overhead	Lasten	10.547.549
	Baten	100.789
	Saldo	-10.446.760
Taakveld 0.5 Treasury	Lasten	2.300.224
	Baten	1.542.337
	Saldo	-757.887
Taakveld 0.61 OZB woningen	Lasten	4.635
	Baten	1.132.052
	Saldo	1.127.417
Taakveld 0.62 OZB niet-woningen	Lasten	0
	Baten	878.790
	Saldo	878.790
Taakveld 0.63 Parkeerbelasting	Lasten	0
	Baten	4.527.025
	Saldo	4.527.025
Taakveld 0.64 Belastingen overig	Lasten	721.517
	Baten	260.703
	Saldo	-460.814
Taakveld 0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	Lasten	0
	Baten	34.956.750
	Saldo	34.956.750
Taakveld 0.8 Overige baten en lasten	Lasten	1.008.360
	Baten	14.503
	Saldo	-993.857
Taakveld 0.10 Mutaties reserves	Lasten	3.038.346
	Baten	5.680.040
	Saldo	2.641.694

Taakveld	L/B	Bedrag 2024
Taakveld 1.1 Crisisbeheersing en brandweer	Lasten	2.151.449
	Baten	44.800
	Saldo	-2.106.649
Taakveld 1.2 Openbare orde en veiligheid	Lasten	784.798
	Baten	78.427
	Saldo	-706.371
Taakveld 2.1 Verkeer en Vervoer	Lasten	6.916.210
	Baten	113.974
	Saldo	-6.802.236
Taakveld 2.2 Parkeren	Lasten	756.936
	Baten	0
	Saldo	-756.936
Taakveld 2.3 Recreatieve havens	Lasten	2.085.000
	Baten	0
	Saldo	-2.085.000
Taakveld 2.4 Economische havens en waterwegen	Lasten	959.065
	Baten	918.813
	Saldo	-40.252
Taakveld 3.1 Economische ontwikkeling	Lasten	475.234
	Baten	0
	Saldo	-475.234
Taakveld 3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	Lasten	107.927
	Baten	31.497
	Saldo	-76.430
Taakveld 3.4 Economische promotie	Lasten	832.305
	Baten	10.085.829
	Saldo	9.253.524
Taakveld 4.1 Openbaar basisonderwijs	Lasten	115.873
	Baten	0
	Saldo	-115.873
Taakveld 4.2 Onderwijshuisvesting	Lasten	1.119.000
	Baten	29.297
	Saldo	-1.089.703
Taakveld 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Lasten	909.609
	Baten	20.000
	Saldo	-889.609
Taakveld 5.1 Sportbeleid en activering	Lasten	394.511
	Baten	70.258
	Saldo	-324.253

Taakveld	L/B	Bedrag 2024
Taakveld 5.2 Sportaccommodaties	Lasten	1.725.196
	Baten	350.384
	Saldo	-1.374.812
Taakveld 5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	Lasten	1.318.115
	Baten	14.076
	Saldo	-1.304.039
Taakveld 5.4 Musea	Lasten	668.416
	Baten	169.100
	Saldo	-499.316
Taakveld 5.5 Cultureel erfgoed	Lasten	640.958
	Baten	1.238
	Saldo	-639.720
Taakveld 5.6 Media	Lasten	325.552
	Baten	13.320
	Saldo	-312.232
Taakveld 5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie	Lasten	2.812.825
	Baten	255.789
	Saldo	-2.557.036
Taakveld 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Lasten	2.067.448
	Baten	69.490
	Saldo	-1.997.958
Taakveld 6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	Lasten	1.781.530
	Baten	0
	Saldo	-1.781.530
Taakveld 6.3 Inkomensregelingen	Lasten	2.806.431
	Baten	1.868.042
	Saldo	-938.389
Taakveld 6.4 WSW en beschut werk	Lasten	2.366.910
	Baten	65.171
	Saldo	-2.301.739
Taakveld 6.5 Arbeidsparticipatie	Lasten	210.139
	Baten	0
	Saldo	-210.139
Taakveld 6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	Lasten	560.597
	Baten	108.000
	Saldo	-452.597
Taakveld 6.71a Hulp bij het huishouden (WMO)	Lasten	1.248.549
	Baten	0
	Saldo	-1.248.549

Taakveld	L/B	Bedrag 2024
Taakveld 6.71b Begeleiding (WMO)	Lasten	818.429
	Baten	0
	Saldo	-818.429
Taakveld 6.71c Dagbesteding (WMO)	Lasten	421.427
	Baten	0
	Saldo	-421.427
Taakveld 6.71d Overige maatwerkarrangementen (WMO)	Lasten	346.405
	Baten	0
	Saldo	-346.405
Taakveld 6.72a Jeugdhulp begeleiding	Lasten	421.601
	Baten	0
	Saldo	-421.601
Taakveld 6.72b Jeugdhulp behandeling	Lasten	106.820
	Baten	0
	Saldo	-106.820
Taakveld 6.72c Jeugdhulp dagbesteding	Lasten	133.525
	Baten	0
	Saldo	-133.525
Taakveld 6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	Lasten	83.968
	Baten	0
	Saldo	-83.968
Taakveld 6.73a Pleegzorg	Lasten	359.090
	Baten	0
	Saldo	-359.090
Taakveld 6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	Lasten	293.755
	Baten	0
	Saldo	-293.755
Taakveld 6.74a Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	Lasten	150.000
	Baten	0
	Saldo	-150.000
Taakveld 6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	Lasten	633.757
	Baten	0
	Saldo	-633.757
Taakveld 6.82b Jeugdreclassering	Lasten	39.000
	Baten	0
	Saldo	-39.000
Taakveld 6.82a Jeugdbescherming	Lasten	287.788
	Baten	0
	Saldo	-287.788

Taakveld	L/B	Bedrag 2024
Taakveld 7.1 Volksgezondheid	Lasten	140.699
	Baten	93.024
	Saldo	-47.675
Taakveld 7.2 Riolering	Lasten	2.834.548
	Baten	3.673.020
	Saldo	838.472
Taakveld 7.3 Afval	Lasten	2.167.781
	Baten	2.558.395
	Saldo	390.614
Taakveld 7.4 Milieubeheer	Lasten	2.504.637
	Baten	3.500
	Saldo	-2.501.137
Taakveld 7.5 Begraafplaatsen en crematoria	Lasten	80.392
	Baten	69.414
	Saldo	-10.978
Taakveld 8.1 Ruimte en leefomgeving	Lasten	511.971
	Baten	0
	Saldo	-511.971
Taakveld 8.3 Wonen en bouwen	Lasten	2.462.329
	Baten	1.156.478
	Saldo	-1.305.851
Totaal generaal	Lasten	71.211.613
	Baten	71.211.613
	Saldo	0